

Escola cristiana, escola oberta

Comença el curs en molts centres que tenen l'Evangelí com a eix educatiu

L'escola cristiana és una opció que tenen els pares per dur els seus fills a un centre que té com a eix Jesucrist. No s'ha de pensar que l'escola cristiana és un lloc on s'adoctrina, sinó un espai on es respira cristianisme, un lloc on la manera de fer i educar està basada en els criteris evangèlics de servei i amor als altres. La proposta de l'escola cristiana aconsegueix atreure moltes famílies que confien en l'estil i la qualitat d'aquests centres. L'escola cristiana, que lliga la fe, la vida i la cultura, és un espai obert i a l'abast de tothom, sense diferències. El pare Francesc Riu, responsable del Secretariat de l'Escola Cristiana, explica en una entrevista que «cal innovació, creativitat i renovació» per encarar els nous reptes que es plantegen en aquests centres educatius, uns cinc-cents a Catalunya.

Pàg. 2,3 i 5-6

Una realitat molt plural d'infants comença les classes a l'escola cristiana.

Les vivències en un camp de refugiats bosnians

Un grup de nou voluntaris catalans han dedicat les seves vacances a fer somriure els nens del camp de refugiats de Debrecen a Hongria.

Es tracta d'un exemple que reflecteix la dramàtica experiència de molts bosnians que van deixar la seva terra, com a conseqüència de l'anomenada «neteja ètnica» que es va viure fa sis anys a l'antiga Iugoslàvia.

El grup de catalans va ser acollit en un centre de la Creu de Malta, que fa una tasca similar a la Càritas d'Espanya. La supervisió d'aquest projecte d'estiu el portaven a terme quatre germans maristes que treballen a la zona durant tot l'any.

L'experiència ha estat valorada com «tocar l'amor amb la punta dels dits»

Pàg. 20 i 21

Francesc Sagrera, un home ungit

La causa de canonització del P. Francesc Sagrera i Riera, escolapi català nascut a Breda l'any 1901 i mort a Moià l'any 1940, ha rebut un document molt esperat. La Congregació Romana per a les Causes dels Sants ha certificat haver rebut la documentació necessària per part de la Cúria Episcopal de Vic i ja es troba en condicions per obrir el procés que porti a la canonització d'aquest «home i mestre ungit». Ungit per la seva vocació de ser home i cristià, pel seu carisma del Magisteri i per la seva unció sacerdotal.

Pàg. 17 i 18

Sumari

Pàg. 7-8 L'Església catòlica, ferma en la defensa dels timorosos

Pàg. 19 Entrevista al cardenal Rouco, present a la festa de la Cinta

Pàg. 23 «Terminalitat i Sofriment» a la IV Setmana de Teologia

Pàg. 27 Santiago acull la IV Trobada a Espanya de Ràdio Vaticano

Pàg. 29 Un exjugador d'hoquei sobre patins, nou sacerdot

Editorial

Inici de curs a l'escola cristiana

Aquests dies els grans protagonistes dels carrers són els nens. Després del temps de vacances, tornem a veure la imatge habitual dels infants que amb la seves carteres o motxilles se'n van cap a l'escola. Ha començat un nou curs i la presència dels petits estudiants es deixa notar a la societat, de manera especial a les hores d'entrada i de sortida de les classes.

Els mitjans de comunicació i, més concretament, els anuncis ens ho recorden, ens diuen que hem de preparar adequadament els nostres infants perquè aquests han de tornar «al cole» en un nou curs, el que clourà justament l'any 2000.

Però els pares, els educadors i les persones realment preocupades pel món de l'ensenyament saben que preparar els nens per a un nou curs no és només comprar el material escolar, les motxilles, la roba, els llibres... Hi ha coses molt més importants per a un infant que les estrictament materials: la qualitat de l'escola, la seriositat dels agents educatius, l'ambient familiar i d'altres aspectes que sens dubte influiran decisivament en el rendiment i en l'estat d'ànim dels nens que tornen al col·legi.

Per això els governs i responsables públics han de preparar els seus centres escolars perquè hi hagi un bon ensenyament i una bona educació, i totes les altres entitats que gestionen escoles privades és evident que han de fer el mateix.

Segons unes dades recents es diu que un 41% de les escoles a Catalunya són d'ensenyament privat, un percentatge superior a la mitjana de l'Estat espanyol. D'escoles no públiques n'hi ha de molts tipus, però és ben clar que l'escola cristiana té un paper importantíssim, pel nombre global de centres que hi pertanyen, per la seva història tan arrelada a casa nostra i pel prestigi que la majoria d'aquestes escoles tenen en les

poblacions on estan instal·lades.

L'escola cristiana del 2000 té molts reptes, no només mantenir la qualitat de l'ensenyament, sinó també adaptar-se als canvis importants que viu la nostra societat, i de manera especial en el món dels infants i els joves.

Moltes escoles de les anomenades «religioses» han vist aquests últims anys com el nombre de religiosos i religioses que treballaven directament als centres escolars ha anat minvant progressivament, i s'ha donat fins i tot la circumstància que en algunes escoles, tot i que la titularitat és d'una determinada congregació religiosa, no hi ha cap membre d'aquella comunitat entre el personal. Aquests canvis no impliquen necessàriament una pèrdua dels valors morals i cristians del centre, sinó en molts casos una aposta decidida i valenta pel personal laic i creient d'aquestes escoles.

Malgrat tot, siguin quins siguin els canvis actuals i els futurs, l'escola cristiana no pot abandonar el seu paper important en la societat. No només el de treure al carrer joves ben preparats pel que fa a nivell d'estudis i de capacitat intel·lectual, sinó persones educades integralment, amb uns valors, que són tan necessaris en la nostra societat.

I, a més, l'escola cristiana, ha de transmetre l'esperit de l'Evangeli. Jesús no pot ser «un desconegut», o algú de qui se'n parla de tant en tant. El Crist és l'origen i el fonament pel qual un bon nombre de sants i homes de Déu han anat fundant les diferents «escoles religioses» que tenim a la nostra terra. Això no es pot oblidar, no es pot perdre mai aquesta fidelitat als orígens, ens hi estem jugant molt: el futur de la societat passa per l'avui de les escoles, i el futur de l'Església, en una part important, passa per l'avui de l'escola cristiana.

Sumari

7-8

L'Església catòlica, ferma en la defensa dels timoresos

19

Entrevista al cardenal Rouco, present a la festa de la Cinta

23

«Terminalitat i Sofriment» a la IV Setmana de Teologia

27

Santiago acull la IV Trobada a Espanya de Ràdio Vaticano

29

Un exjugador d'hoquei patins, nou sacerdot

CATALUNYA CRISTIANA

Director: Mn. R. Octavi Sánchez

Sotsdirectora: Gna. Gemma Morató

Redactors: Glòria Carrizosa (coordinació), Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire, Marta Puyol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Montse Sans, ANDALUSIA; Miriam Díez, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Manuela Vázquez, MADRID; Jean Pierre Denis, PARÍS; Lluís Serra, ROMA; Guillem Ferrer, SES ILLES; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Benet Roigé, SOLSONA; Joan Boronati i Guillem Soler, TARRAGONA; Joaquim Blanc, TORTOSA; Fàtima Alemany, VIC

Col·laboradors externs: Gmà. Adrià, Josep M. Aragonès, Jordi Bassas, Pilarín Bayés, Oriol Camps, Joan Carrera, Josep Casellas, Francesc Gamissans, Enric Graupera, Joan Guiteras, Jordi Jorba, Francesc Nicolau, Gerard Redó, Antoni Reig, Cristóbal Sàrrias, Pere Tena, Ferran L. Tognetta, Josep Ventura, P-J Ynaraja

Fundadors: Mn. Joan Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Puiggari, 5-7 - 08014 BARCELONA - Tel. 934 905 988, Fax 934 902 035 - E-mail: Catcris@idgrup.iber.net.com

Gerent: Jaume Vinyals

Publicitat: Magda Revetllat

Promoció: Jordi Baig, Alfons Miralles

Subscripcions: Antònia Canals, Isabel Giralt

Administració i comptabilitat: Mònica Torras

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Cra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 11.180 ptes.

Resta d'Europa: 21.684 ptes.

Amèrica i Àfrica: 26.884 ptes.

Àsia i Oceania: 37.804 ptes.

en primer pla

Jesucrist a l'escola

■ L'escola cristiana proposa una educació integral que aposta per l'acolliment de l'altre

L'escola cristiana és el servei d'interès públic que, emparat en la doctrina de l'Església catòlica, ofereix a les famílies del país que ho desitgen una educació cristiana per als seus fills. És una opció educativa definida que respecta les altres opcions i

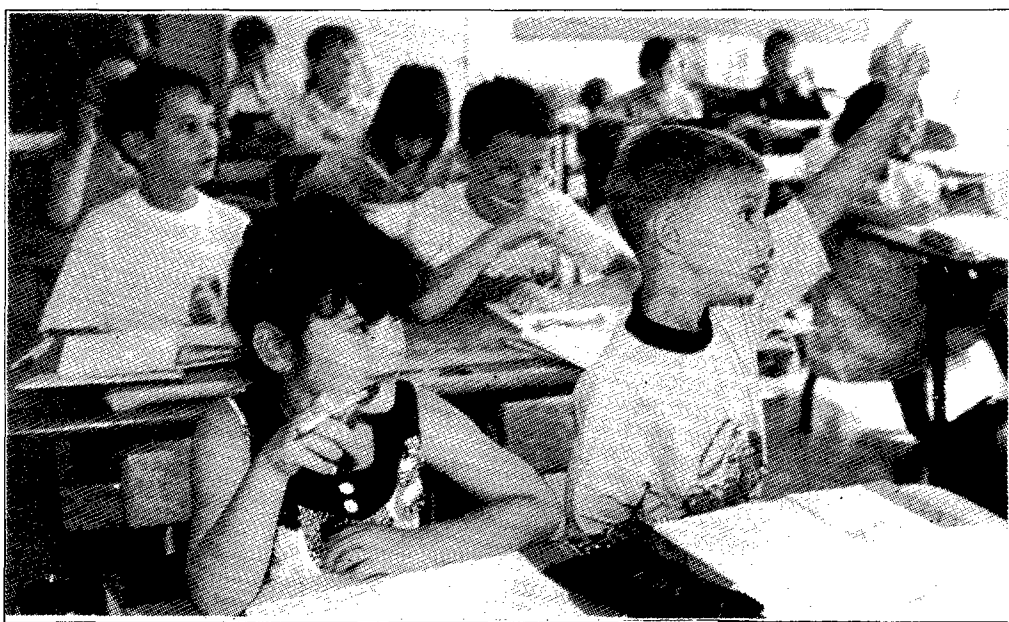
que avui, més que mai, insisteix en l'acolliment de l'altre, de la diferència, sense perdre, però, la seva idiosincràsia. Aquest últim curs acadèmic del mil·lenni, 300.000 alumnes de Catalunya tornen als centres adherits al Secretariat de l'Escola Cristiana.

L'escola, sigui del tipus que sigui, és la resposta de la societat al dret a l'educació. Aquest setembre milers de nens, nenes, adolescents i joves retornen a les aules de les escoles que configuren el mapa escolar català. Les escoles cristianes, aplegades dins el Secretariat de l'Escola Cristiana, creat per voluntat del cardenal Jubany el 1977, es preparen per oferir la seva proposta a les famílies que opten per aquests centres que no estan només oberts als catòlics sinó que es presenten davant la societat amb obertura i disponibilitat d'acollir tothom que ho vulgui.

El Secretariat de l'Escola Cristiana promou i ofereix el conjunt de serveis necessaris per a la coordinació de les escoles cristianes adherides i per a la seva contínua actualització organitzativa, pedagògica i pastoral. Per a aquest curs, intensificarà els cursos de formació per a docents.

Valentia i creativitat

«En el llindar del tercer mil·lenni, les escoles cristianes de Catalunya seran el que nosaltres haurem volgut que siguin.» Així s'expressava el Secretariat en la clausura del V Congrés de l'Escola Cristiana de Catalunya, a l'abril de l'any passat. Afirmava que «el futur d'aquestes escoles és apassionant i il·lusionador, com ho és la tasca educativa i evangelitzadora que entre tots realitzem». La tasca que s'ha proposat el Secretariat és ambiciosa i comporta un esforç considerable per part de les escoles que l'han de dur a terme. Les opcions escollides per treballar són deu: educació de qualitat per a tothom; educació per a l'autonomia personal; educació per a la ciutadania; proposta ètica des de la identitat cristiana; noves tecnologies i educació; societat mundial i educació; món del treball i educació; la família a l'escola del 2000; nova evangelització i escola i educadors, tanmateix. Aquest últim eix conté una opció preferent que el Secretariat ha volgut fixar, i és la de donar prioritat absoluta a la programació de processos d'aprofundiment en la formació dels mestres i professors de les escoles com a professionals de l'educació i com a cristians.

L'escola cristiana està oberta a tothom.

Educació a l'abast de tothom

L'escola cristiana està oberta a tothom. Amb tot, la diversitat de criteris aplicats a l'hora de finançar l'educació amb recursos públics, per raó de la titularitat privada o pública de les diferents escoles i dels ensenyaments que s'hi imparteixen, en la pràctica impedeix que l'educació estigui a l'abast de tothom sense distincions i provoca discriminacions injustes. El pare escolapi Andreu Trilla creu que hi ha famílies que no gosen dur els seus fills a les escoles cristianes perquè pensen que no ho podran pagar, sense tenir prou informació del concert econòmic i de les possibilitats que hi ha per resoldre-ho.

El Secretariat de l'Escola Cristiana reconeixia, en les conclusions del seu darrer congrés, que «en algunes circumstàncies, l'accés dels nois i les noies a l'educació resta condicionada pel seu origen social i el nivell econòmic de

les famílies, i no hauria de ser així». Un dels esculls està en el parvulari, ja que és una etapa que no està concertada i limita moltes famílies a poder inscriure-hi els fills.

Atenció als més desfavorits

Miquel Carabia, director de l'escola Sant Domènec Savi de Badalona, un centre de la congregació salesiana, manifesta que hi ha dos reptes ineludibles per a l'escola cristiana: d'una banda, i com a escola, «atendre els alumnes en la seva diversitat, especialment els més desfavorits», i de l'altra, com a escola cristiana, «encarar els nous reptes evangèlics amb nens i nenes, adolescents i les seves famílies».

Per la seva banda, Josep Maria Ramos, director de La Salle Horta (Barcelona), explica que quan els pares s'interessen pel projecte educatiu de La Salle, «oferim l'escola com a escola d'Es-

glésia i com a escola de qualitat, i ho demostrem en diferents aspectes: mostrant l'escola arrelada al context social de Catalunya i identificant clarament que és cristiana, que educa en uns valors i que ofereix qualitat pedagògica».

Carmen Sendino, religiosa dominica i cap d'estudis de secundària i responsable de pastoral de l'escola Verge del Roser de Vallirana (Baix Llobregat) pensa que «els pares opten per aquest tipus de centre no només per la qualitat sinó també per la relació personal, el tracte: ens tenen confiança perquè saben que els seus fills estaran acollits». Com cada institució escolar, quan un alumne entra a l'escola s'informa els seus pares del caràcter propi, que en el cas d'aquest centre de Vallirana és, a més de ser un centre cristià, un lloc on s'emfatitzen els valors dominicans: la fraternitat, la solidaritat, la interioritat, i la pregària i la veritat i l'estudi.

Martirià Brugada, titular del Col·legi Prats de la Carrera de Palafrugell (Empordà) manifesta que cal situar l'escola cristiana en la nova situació plural sense que perdi la seva identitat. Per a aquest prever, hi ha greuge entre pública i concertada. Brugada explica que «si des de la concertada volem més professors per donar una atenció més personalitzada, ho han de pagar els mateixos pares, i això comporta que els pares de la concertada han de pagar l'escola pública i la concertada». Afegeix que «un dels trets fonamentals de les nostres escoles és l'hospitalitat i l'acolliment» i es mostra convençut que «la identitat no està renyida amb l'acolliment: acollim amb les mateixes condicions que la pública però la pública té molts més recursos». Brugada valora que des de les escoles cristianes existeixi una gestió més directa dels recursos.

Cadascuna de les gairebé cinc-centes escoles que formen part del Secretariat té els seus trets propis, una demostració de la riquesa d'accents que hi ha a la vida de l'Església, però totes tenen el mateix terreny comú, que és el de l'Evangeli.

LOURDES
VIATGE EN AUTOCAR, del 2 al 4 d'octubre.
Sortida des de BARCELONA,
TARRAGONA, REUS, VALLS, VIC...
conegui els llocs de la Verge
en un viatge acompanyat,
Viatges ©Alemany
• Pau Claris, 151 - Tel. 932 723 670
• Major, 10 - Tel. 938 833 330 - Vic
Truqui i informarem

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

Llar-residència amb totes les prestacions: ambient familiar, cuina pròpia, pis molt ben condicionat i, el més important, un **tracte humà autèntic**.

Si desitgeu una llar-residència per a grans **persones** grans, no dubteu a posar-vos en contacte amb:

Associació Prudenci Miralles per a Ancians
Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona - Tel. 932 681 867

*Pelegrinatges
i viatges*

**AMB L'ASSISTÈNCIA
TÈCNICA DE**

MERCATRAVEL S.A.

RIFA 1999

CAMPANYA ANUAL d'aportacions populars

Us fem constar en nom de *Catalunya Cristiana*, tot el nostre agraïment pel vostre ajut en la campanya d'enguany, la qual ha estat un altre cop tot un èxit.

El 1r premi d'enguany ha correspost a:

**Parròquia de l'Assumpció de
Gandesa
comarca de la Terra Alta
(bisbat de Tortosa)**

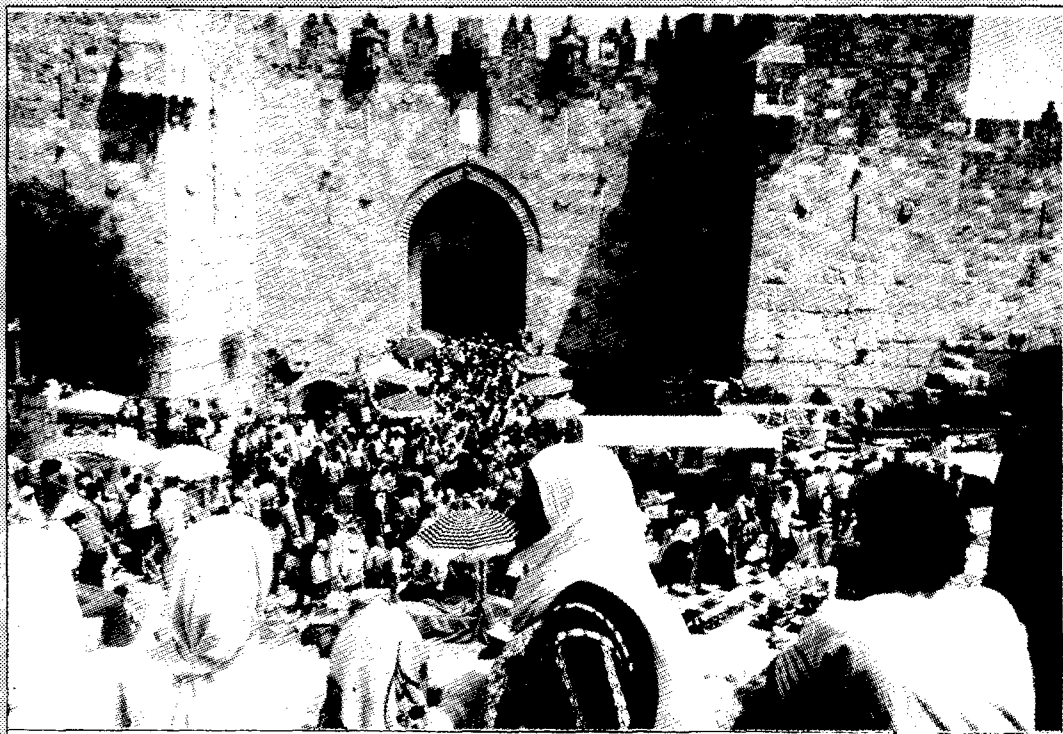

Enhorabona, amics!

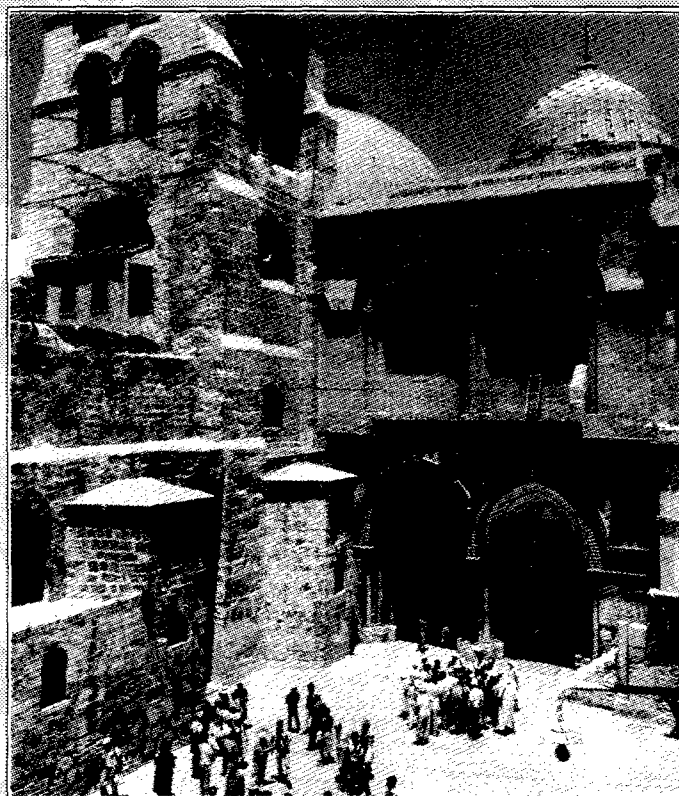
PELEGRINS DE LA PARAULA AL PAÍS DE JESÚS

Del 17 al 24 d'octubre

TERRA SANTA

Una bona manera de preparar-se per al Jubileu de l'Any 2000

Altres dates:

Del 7 al 14 de novembre

Del 28 de desembre al 4 de gener del 2000

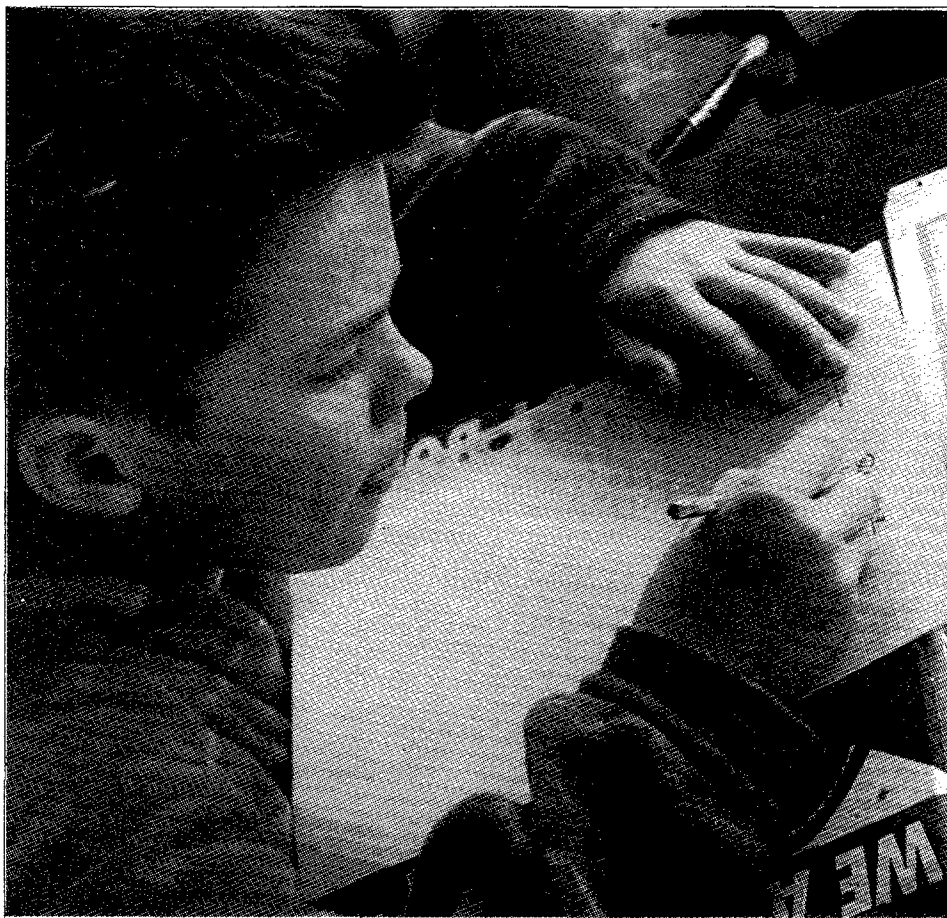
DEMANEU INFORMACIÓ

Per telèfon, per correu o bé personalment a l'Associació AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA
Pl. Urquinaona, 11, 3r 3a A - 08010 Barcelona Telèfon 933 013 718 - Fax 933 023 264

Escoles de l'Església: què proposen?

És un deure de l'Església escrutar els signes dels temps i interpretar-los a la llum de l'Evangeli. És per complir aquesta missió que l'Església es fa present en el món, en totes les seves dimensions. Una d'elles és la de l'educació. L'Església és al món de l'ensenyament a través dels seus membres i també amb institucions i centres de promoció social i cultural. Què ofereix l'Església? La proposta és global: d'una banda, promoure una concepció cristiana de la vida, i de l'altra, potenciar la col·laboració responsable i la solidaritat des d'aquells valors que fan la societat més humana i justa.

L'escola cristiana és un servei d'interès públic. La transcendència de l'escola com a servei a la societat és molt gran, i cal que els poders públics en reconguin eficaçment l'acció i la potenciïn amb els mitjans adequats. En el document *La nostra proposta educativa*, el Secretariat de l'Escola Cristiana fa una declaració de principis de quina és l'oferta dels centres i quines característiques tenen. D'entrada, cal advertir que si l'escola cristiana és considerada com a servei públic és perquè dona resposta a una opció educativa que la nostra realitat social reclama, d'acord amb

Es procura que els alumnes es plantegin l'interrogant essencial de la vida.

les llibertats fonamentals dels ciutadans reconegudes en la Constitució, i perquè s'acull al finançament públic, d'acord amb les lleis per tal de garantir la gratuïtat en

l'educació i evitar tota discriminació per motius econòmics. També compleix el servei públic perquè està oberta a tothom que desitja l'educació que s'hi imparteix i perquè promou la participació activa dels diversos estaments de la comunitat educativa.

Educació integral

L'escola, com a lloc privilegiat per a la promoció de la persona, afavoreix el creixement de la persona en totes les seves dimensions. Des de l'escola cristiana això es concreta en la potenciació de la dimensió bio-psicològica, la social, la transcendent, tot presentant el missatge de Jesucrist sobre l'home, la vida, la història i el món. En aquest sentit, l'escola, com a institució

educativa, té la responsabilitat de posar en relleu la dimensió ètica i religiosa de la cultura, amb la intenció d'activar el dinamisme espiritual de l'alumne i ajudar-lo a assolir la llibertat ètica, que pressuposa i perfecciona la psicològica. Dins els plantejaments educatius, es dona una enorme importància a la dimensió ètica i religiosa de la persona i de la cultura, considerant-la com la dimensió que més incideix en el procés de creixement de la humanitat.

El punt de partida és que l'home és un ésser obert a un àmbit que el transcendeix, i que la consideració d'aquest fet l'ajuda a descobrir el destí propi i el de la humanitat. Es procura que els alumnes es plantegin l'interrogant essencial de la pròpia vida i es mostra que la dimensió transcendent de l'home i de la dona obren horitzons nous a la vivència i a la interpretació de la realitat personal humana i del món.

Una de les propostes de l'escola cristiana és també ajudar a descobrir que l'obertura a la transcendència és el fonament de l'esperança dels cristians.

Compromís amb la societat

Dins d'aquest context, les escoles cristianes inclouen l'ensenyament religiós escolar, que suposa un estudi sistemàtic de la religió cristiana i en concret del catolicisme i vol contribuir a una actitud crítica i compromesa envers la societat. Aquest ensenyament és impartit en un marc de respecte i de llibertat i permet d'oferir als alumnes la possibilitat de plantejar-se la pròpia existència segons l'Evangeli.

D'aquesta manera, es pretén que els joves no creients puguin confrontar la seva situació d'incredulitat amb les perspectives de la fe, i que els joves en situació de recerca puguin reflexionar i aclarir els seus dubtes. Per als creients, el fet de poder integrar la pròpia opció religiosa en la cultura és positiu, i així aprenen a donar raó de la seva esperança.

L'escola cristiana abraça un període d'escolaritat molt ampli, des de l'educació infantil fins al batxillerat i mòduls professionals, i és un àmbit en què l'Església diposita esforços per tal de formar ciutadans més lliures, responsables, crítics i conscients.

El Concili Provincial Tarraconense: «Les escoles cristianes són escoles d'aquí i per a la gent d'aquí»

El Concili va invitar insistentment les comunitats educatives de les escoles cristianes a revisar la seva actitud envers la inserció sociocultural i diocesana. La inserció hi és, però en alguns casos encara no està prou arrelada. Davant d'aquesta realitat, el missatge del Concili era que «les escoles cristianes han de ser escoles d'aquí i per a la gent d'aquí, en sintonia amb la cultura d'aquest país». I és aquesta manera de «ser» la que les compromet en una «tasca d'educació per a la convivència i d'obertura a les diverses cultures des d'un esperit de clara identitat cristiana».

Una altra demanda va ser la d'articular més bé la pastoral de les escoles catòliques amb la pastoral de joventut i amb la catequesi de l'Església local. Segons això, les escoles haurien de mantenir un estret contacte amb les parròquies, comunitats i moviments apostòlics dels arxiprestats o zones pastorals per tal de garantir la complementarietat i no duplicar esforços.

Identitat de l'escola cristiana

- Té un caràcter propi que descriu el tipus d'educació que ofereix, inspirat en una concepció cristiana de l'home i del món
- Promou la formació integral dels alumnes d'acord amb una concepció cristiana de l'home, de la vida i del món
- Imparteix un ensenyament religiós escolar que s'adequa a les orientacions de l'Església catòlica en contingut i qualitat
- Proposa una síntesi entre fe, cultura i vida
- Potencia la col·laboració responsable i la solidaritat des d'aquells valors que fan la nostra societat més humana i més justa
- Programa i du a terme la catequesi, la vivència comunitària i la celebració de la fe en un marc de respecte i llibertat
- Crea un ambient que afavoreix el testimoniatge i l'acció evangelitzadora dels creients, i els orienta per a la inserció i el compromís en els moviments i serveis eclesials

Mª Carmen Carreiras

ANTIGUITATS

Afiliada al Gremi d'Antiquaris de Catalunya

Compro: mobles, tota classe de pintures, talles, porcellanes, joguines, nines, mantons de Manila, joies, rellotges de tot tipus, plata, llibres, mapes, etc.

Pago al comptat. Discreció i confidencialitat.
Pregunti sense cap tipus de compromís.

«L'escola cristiana no és només per a catòlics»

■ **Francesc Riu, secretari general de l'Escola Cristiana**

El salesià Francesc Riu dirigeix el conjunt dels serveis del Secretariat de l'Escola Cristiana i coordina l'acció de les persones i organismes que hi participen. Per al pare Riu, un dels reptes a assolir és aconseguir el concert econòmic a l'etapa del parvulari, ja que és la porta d'entrada a l'escola cristiana, i ser capaços d'innovar i dur creativitat als centres.

—És erroni identificar escola cristiana amb escola de monges.

—Totalment! Un nombre important d'escoles cristianes està vinculat a congregacions religioses, però moltes són diocesanes, parroquials, d'institucions canòniques, cooperatives, associacions de pares... La condició que es demana perquè una escola formi part del Secretariat és que tingui un caràcter propi, el que abans era un ideari, que englobi la proposta d'impartir una educació cristiana.

—Com valora el seu període de secretari general?

—Molt positivament: són ja vint-i-dos anys de feina. El 1977 el cardenal Jubany em va dir que ho posés en marxa. Havíem fet unes jornades sobre *L'Escola Cristiana que volem*, que van donar lloc a un document programàtic. Eren uns moments de crisi, de transició. El Secretariat va néixer en aquest moment per donar continuïtat al treball d'aquestes jornades. Avui en formen part gairebé cinc-centes escoles, parlem de 300.000 alumnes, concentrats sobretot a l'àrea de Barcelona però presents a totes les diòcesis de Catalunya.

—Creu que encara hi ha bel·ligerància contra aquest tipus d'escola per part d'alguns sectors socials?

—És pura visceralitat predemocràtica. És un fet que a la nostra societat la religió cristiana té un pes històric i una acceptació. La bel·ligerància responia més a una època anterior. De fet, avui, amb la davallada de la natalitat i la reducció i tancament d'escoles, el col·lectiu més sòlid és el de l'escola cristiana, que s'ha mantingut i en alguns indrets on hi ha alumnat creix. Això indica la seva solidesa actual.

—Com concreta l'escola l'educació en valors?

—Bàsicament en el caràcter propi de l'escola cristiana, on es fa referència explícita a la visió de l'home i del món, a una vida inspirada en l'Evangeli. Això és susceptible de lectures diferents que expliquen els diversos carismes a l'Església. Implica en la pràctica que el paquet educatiu de l'escola cristiana comporti la dimensió de religió catòlica.

—Qui financia l'escola?

—El 1985 es va iniciar el procés de concertació, i per exigència del seu caràcter propi d'obertura a tothom, l'escola cristiana va optar pel concert. Malauradament, però, els criteris que determinen el volum econòmic del concert no permeten la gratuïtat total de les escoles cristianes. Així, encara es necessita el suport de les famílies. El parvulari encara no és una etapa concertada, i és una llàstima, perquè no deixa de ser la porta d'entrada a l'escola, una porta que

per motius econòmics es fa petita per a moltes famílies. Amb tot, tenim l'esperança que això es resoldrà, i tenim motius per pensar-ho.

—Què són els congressos del Secretariat?

—Els congressos són reflexions que no tenen una periodicitat fixa sinó que es convoquen quan hi ha alguna peculiaritat destacable que provoqui un ampli debat. El darrer que hem fet va ser amb motiu del vintè aniversari i també va venir motivat per reflexionar a l'entorn dels reptes que tenim al llindar del tercer mil·lenni.

—S'ha dit a vegades que les escoles cristianes no accepten alumnes conflictius.

—És una acusació que no es basa en la realitat. Si hi ha places, entra tothom. Amb tot, en determinades zones on no

més hi ha escoles públiques és més difícil, sobretot en zones de nova construcció on hi ha un gruix d'immigració.

Remarco el caràcter obert de l'escola cristiana. No es tracta d'una escola només per a catòlics, sinó amb renovació constant i creativitat. És una institució on els no catòlics reben una atenció específica i respectuosa, no es tracta d'adoctrinar ni de fer catequesi. Som molt conscients que la societat catalana és cada cop més pluralista, multicultural i multireligiosa.

—Li sembla preocupant que alumnes d'escoles vinculades a congregacions no coneguin res del seu fundador?

—A mesura que hi ha menys personal religiós a escoles que depenen d'una congregació, s'ha sentit la necessitat de donar a conèixer el propi carisma, que potser abans es donava per suposat. Això em sembla positiu, és bo, perquè indica la riquesa de carismes.

—Com preparen les escoles el Jubileu de l'any 2000?

—El cinquè congrés va sentar les bases perquè cada escola es preparés adequadament per al Jubileu, i per tant correspon a cada centre celebrar-ho.

—En què invertirà a curt termini més esforços el Secretariat?

—Aquests anys, i en el futur, el Secretariat pensa potenciar encara més la formació de les persones, tant professors com directius. És la manera d'assegurar la renovació i la qualitat. De fet, és el camp en què el Secretariat ha dedicat més energies durant els darrers vint anys, i encara ho vol impulsar més. Hi ha una iniciativa que està resultant molt satisfactòria, i és la de l'Escola de l'Educador. Trimestralment hi van passant professors que estan alliberats per a aquest període per tal de dedicar-se a la seva formació. Ho vam iniciar el 1993 i ja hi han passat 400 docents.

Globalment, ens dedicarem a la innovació i l'actualització de les escoles per fer-ne escoles del tercer mil·lenni. Jo faria una crida a la innovació constant en els aspectes bàsics que configuren una institució educativa avui, com són l'educació en valors, la ciutadania, les noves tecnologies i l'educació... que són aspectes comuns en tota escola, i hi afegiria els reptes que té l'escola cristiana com a tal, que són la nova evangelització i l'escola i la identitat de l'educador creient.

Francesc Riu, a la seu del Secretariat de l'Escola Cristiana.

Reportatge: Miriam Díez

Timor Oriental

església en el món

La Santa Seu ferma en la defensa dels timoresos

■ Milers de persones es refugien en missions religioses

DILI.— «Amb l'esperança que es pugui crear un clima d'harmonia i serenor en el territori, convido a pregar amb mi pels nostres germans de Timor que han patit tant. Que Maria infongui en l'ànima de les persones sentiments de pau i respecte constructiu per la voluntat que va expressar recentment el poble de Timor.» Aques-

tes paraules han estat pronunciades un cop més pel Sant Pare, que no es cansa de demanar la fi de la violència. Aquesta preocupació del Papa es tradueix en els contactes que està mantenint la Santa Seu amb els governs interessats a trobar una solució, segons ha assegurat el portaveu del Vaticà, Joaquín Navarro-Valls.

Els esforços de la Santa Seu s'afegeixen als de l'Església catòlica de Timor Oriental, que tracta per tots els mitjans de posar fi a l'onada de terror que s'abat sobre el poble timorès. En el seu afany per salvar la població, el bisbe de Baucau, Mons. Basilio do Nascimento, va ser ferit quan intentava evitar que es disparés sobre civils.

Al tancament d'aquesta edició, l'administrador apostòlic de Dili, Mons. Carlos Felipe Ximenes Belo, continua evacuat a Austràlia a l'espera de partir cap a Roma. Per a Mons. Belo, premi Nobel de la Pau, «la gent se sent incapaç de protegir-se de la violència i espera que la comunitat internacional s'activi urgentment per

Els militars indonesis terroritzen la població.

protegir-la». En declaracions fetes al diari *Avvenire*, Mons. Belo assegura que el que té lloc a Timor Est no és una

guerra civil, sinó «un autèntic atac organitzat pels militars indonesis. El territori indonesi es troba entre els més

rics del món en recursos naturals, mentre que Timor és pobríssim. Enfrontar-se a Indonèsia podria costar car als països rics». Per la seva banda, el bisbe Renato Martino, observador permanent de la Santa Seu davant de l'ONU, ha explicat que «després del plebiscit a favor de la independència, la intervenció de pau no seria una intromissió en els afers interiors d'un país, sinó que esdevindria la defensa de la voluntat expressada per la població».

Des del primer moment, els qui sí s'han posat mans a l'obra en la defensa de la població són els religiosos i religioses de Timor, que han obert les portes de les seves missions per donar refugi als timoresos. Com a conseqüència, estan rebent amenaces de mort per part de les milícies proindonesies. Alguns religiosos han denunciat el «programa de destrucció» que avança sense fre. Per al germà Dario Montarano, missioner xaverià a Djakarta, «fins que no es trobi un acord real entre els contraris i els defensors de la independència de Timor Oriental, no serà possible parlar de pau i d'orde».

OPINIÓ

Fidelitat a una identitat pròpia

Els fets del Timor Oriental ens inviten a repensar una colla de tòpics sobre el tema del colonialisme. Per exemple, no es pot posar en el mateix sac el colonialisme, entès com a actitud prepotent i espoliadora d'un país respecte d'un altre, i la colonització. Si ho fèiem, hauríem d'admetre l'absurd que l'imperi romà ens va espoliar en el seu dia i no vam començar a ser pobles lliures fins que no ens vam desfer del seu jou. No solament nosaltres, catalans que, de fet, encara «parlem» llatí, sinó qualsevol país europeu es considera, d'alguna manera, hereu cultural i espiritual d'aquell imperi i no en fa cap mena d'escarafall.

Si nosaltres no tenim cap motiu per plànyer la nostra romanitat, per les mateixes raons els timoresos orientals tampoc no en tenen per plànyer la seva lusitanitat. Perquè, amb independència de les espoliacions que el poder colonial portuguès hauria pogut perpetrar de forma ocasional, avui no hi ha cap ciutadà d'aquell país que no reconegui, si és honest, que el seus trets diferencials es deuen al fet de la colonització. És veritat que, des del punt de vista ètnic, són tan indonesis com els seus veïns, però també és veritat que l'ètnia no és factor decisiu en el moment de definir el caràcter nacional. Encara que l'anticolonialisme de disseny no ho admeti, és la interacció amb la metròpoli el factor generador del fet nacional. Sense l'antiga presència portuguesa a l'illa,

els timoresos orientals avui no es reconeixien com a poble diferenciats, ni la religió majoritària seria la catòlica, a diferència del predomini musulmà dels seus veïns.

Això poden semblar obvietats, però de fet són les qüestions més oblidades a l'hora d'analitzar els fets, sobretot quan hi ha la qüestió religiosa per entremig. Que els timoresos orientals facin de la seva fe catòlica un distintiu de primer ordre de la seva nacionalitat, no és cap mostra de fonamentalisme, sinó tot el contrari. És mostra d'una bona salut post colonial. També Amèrica Llatina i les Filipines han mantingut una fe catòlica majoritària que, fins i tot, ha plantejat qüestions teològiques «provocatives» per a la teologia oficial. Sense la presència espanyola —i portuguesa al Brasil— avui ni tan sols s'haurien plantejat les qüestions. I en aquest sentit la teologia de l'alliberament és tan deutora de la seva existència a les injustícies que denuncia, com al propi fet colonial que li ha donat el llenguatge i la cultura religiosa per poder-ho fer.

En el cas concret de Portugal, hi ha hagut en general un *savoir faire* històric, que l'ha fet arribar fins als nostres dies amb el distintiu tàctic de potència colonial més poc imperialista de totes. No perquè sí l'assemblea de l'ONU el considera encara avui el legítim administrador del Timor Oriental. La relativa suavitat missionera catòlica de què ha donat mostres Portugal, ha estat un

element de primer ordre en el seu *savoir faire*. Els seus missioners no han tingut gairebé mai aquell punt d'arrogància propi —o atribuït— d'espanyols i francesos, massa involucrats amb el poder polític dels respectius països. Les administracions colonials portugueses han tendit sempre a actuar segons les missions, més que no pas a l'inversa; això es va fer molt palès en el cas de Goa, gran centre d'irradiació missionera per a tota l'àrea del Pacífic, gràcies a les mans lliures de què disposaven els jesuïtes.

El fet colonial no s'ha d'entendre per sistema com a cosa intrínsecament negativa. Ni tampoc l'activitat missionera correlativa a aquest fet colonial s'ha de valorar de la forma negativa que molts cops es fa. Podem estar d'acord que avui les coses s'han de fer d'una altra manera, però això no pot desqualificar els procediments antics. El repte dramàtic amb què s'enfronten avui els timoresos orientals és justament aquest: romanre fidels a una identitat pròpia de la qual Portugal n'ha estat coautor en el seu dia. Per això, seria funest que el règim indonesi, sota el pretext d'una unitat territorial mal entesa, continués fomentant els odis i la violència en aquell país i no respectés les decisions que hagin sortit de les urnes.

Jordi Bassas i Ribalta

L'Església, refugi i símbol d'un poble

Hi ha pobles als quals la geografia, la geoestratègia i la història els jugen una mala passada. Un d'aquests casos és del Timor Oriental, excolònia portuguesa, situada al sud-est asiàtic. Ara és notícia, trista notícia, perquè viu una situació que ens recorda escenes viscudes fa poc amb el drama de Kosovo. Amb l'agreujant que en no estar a Europa no té les possibilitats de rebre l'ajut internacional que tindria si estigués al vell continent.

La meitat oriental de l'illa de Timor va ser ocupada pels portuguesos a partir del 1702. Fins al 1975, en què la van perdre, van ser 273 anys d'explotació colonial. Ara bé, durant la Segona Guerra Mundial els japonesos van ocupar el territori, i hi van causar milers de morts. I a partir del 1975 Indonèsia, de la qual forma part la meitat occidental de l'illa, es va annexionar la part oriental de Timor. La premsa internacional avalua en uns 200.000 el nombre de morts que ha suposat aquesta annexió, des del 1975 al 1999. Aquestes xifres són enormes en relació amb la població del territori, que es calcula en unes 850.000 persones. Així doncs, primer els portuguesos, després els japonesos i ara els indonesis. No resulta gens estrany que després de tantes experiències nefastes el 78,5 per cent dels timoresos votessin el 30 d'agost passat a favor de la independència.

Factors a favor i en contra

La geografia juga en contra del poble timorès perquè a les grans potències occidentals els queda bastant lluny aquest escenari de conflicte. No és Europa. Tampoc no hi tenen grans interessos a defensar. No és Kuwait. A més a més, Indonèsia és un estat que ocupa un enorme espai geogràfic (geoestratègia) al sud-est asiàtic i interessa la seva estabilitat. Entre el gran estat indonesi i la minúscula part

Milers de persones abandonen Dili per por a les milícies proindonèsies.

oriental de Timor (14.615 quilòmetres quadrats) no hi ha dubte sobre a qui cal donar suport. També cal recordar que Indonèsia és un dels estats més poblats de tot el món (factor demogràfic) i que té i exporta petroli (factor econòmic i comercial). Els timoresos, doncs, ho tenen difícil.

Hi ha un factor, però, que manté dempeus la resistència d'aquell poble: la voluntat política, la seva lluita per no deixar-se absorbir pel poderós veí ni pels successius ocupants. Aquesta voluntat política va obtenir el 1996 un valuós premi internacional, el premi Nobel de la Pau, concedit a tots els timoresos en les persones del seu dirigent polític Jose Ramos Horta i del seu dirigent espiritual,

el bisbe de Dili (la capital del territori), Carlos Felipe Ximenes Belo. I quan la crisi econòmica va fer caure el dictador indonesi general Suharto, el 1998, va ressorgir potent la reivindicació del dret a l'autodeterminació a Timor Est fins que el mes de març passat el successor de Suharto, l'actual president Habibie, acordava realitzar un referèndum per escollir entre l'autonomia dins d'Indonèsia o la independència. La resposta del 30 d'agost passat va ser rotunda, sense deixar lloc a cap mena de dubtes.

Un caos organitzat, planificat i dirigit

Hi ha un altre factor no esmentat fins ara, que és determinar qui mana realment a Indonèsia. Tot indica que encara que formalment el president (la màxima autoritat) és Habibie, el cap de les forces armades, general Wiranto, mana més que Habibie. I els militars no estan gens contents de «perdre» mitja illa de Timor. Es calcula que els 24 anys d'ocupació els han costat uns 20.000 morts (a Dili hi ha un cementiri per als timoresos i un per als indonesis). Tot plegat ha portat a la celebració del referèndum, sorgit de la resistència popular timoresa i de les pressions internacionals, però no el respecte pels seus resultats. És l'explicació de com és possible que en un petit territori amb desenes de milers de policies i militars, unes bandes de civils armats amb ganivets i fusells imposin el caos. De fet, no hi ha caos perquè tot està organitzat, planificat i dirigit des de l'ombra pels qui no volen veure un Timor independent. Les bandes, que han matat centenars de timoresos, actuen amb total impunitat davant la policia i els militars. No és gens difícil deduir qui hi ha darrere dirigint

l'aparença de caos.

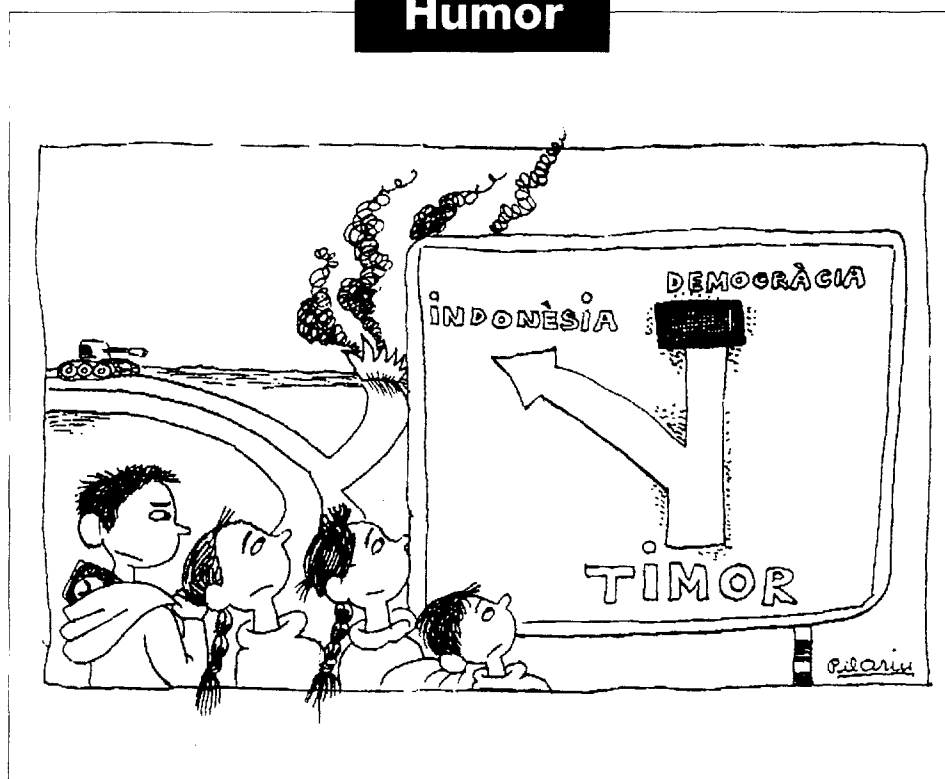
Les bandes proindonèsies que semblen el terror, a més de massacrar la població civil indefensa, han atacat fins a foragitar-los els observadors de les Nacions Unides (no volen testimonis internacionals de les seves matances) i a la premsa. També han arribat a incendiar el bisbat de Dili, on s'havien refugiat milers de persones, pel que representa de símbol. Mentre la gran majoria de la població indonèsia és musulmana, la timoresa és catòlica (herència de la colonització portuguesa) i l'Església està perfectament identificada amb el poble. Així doncs, atacar l'Església és atacar el poble timorès. Em deia un periodista català que va visitar l'illa feia uns mesos que, guardant les distàncies, és com a Polònia, on l'Església ha estat refugi i símbol del poble, de la nació, és a dir, hi ha una simbiosi, una identificació global. En conseqüència, el bisbe de Dili, Belo, «és una referència moral, i durant aquests últims anys ha estat una trinxera de defensa contra els ocupants», segons paraules d'un portuguès que viu a Timor des del 1975.

Com en el cas de Kosovo, tot estava previst, es veia a venir, se sabia el que hi havia preparat. De moment, la comunitat internacional s'ha expressat a través de crides al govern indonesi perquè controlï la situació. A Kosovo va fer falta intervenir per deturar el carnisser dels Balcans (Milosevic). A Timor és necessari que les pressions diplomàtiques vagin també recolzades per plans d'intervenció perquè hi ha la perspectiva real i pròxima d'un genocidi.

Antoni Reig

Periodista i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona

Humor

Espanya

La vida comunitària, a revisió

SANTA CRUZ DEL VALLE (MADRID).— Del 16 al 22 de setembre més d'un centenar de monjos i monges benedictins, cistercencs, trapencs i jerònims es troben a l'abadia de Santa Cruz del Valle per tractar la vida de comunitat des de diverses perspectives i encarar el nou mil·lenni. La convocatòria és de la Societat Espanyola d'Estudis Monàstics, presidida des del 1995 per la monja cistercenca catalana Rosa Maria Piquer.

Com ha de ser la vida comunitària al llindar del tercer mil·lenni? Aquesta interpel·lació és a la base de la Setmana d'Estudis Monàstics, que farà referència, entre d'altres qüestions, als trets de la nova cultura emergent i analitzarà la vida comunitària en la tradició monàstica, la situació actual de les comunitats monàstiques de la Península Ibèrica i les perspectives de la vida comunitària davant de la crisi vocacional i l'envelliment de les comunitats. De Catalunya hi intervindran Alexandre Masoliver i Josep M. Recasens, de Poblet; Mercè Cerezo, de Les Puel·les; Rosa Rius, de la Facultat de Filosofia de Barcelona; Trinitat Cabero, del monestir de Sant Maties de Barcelona; Jaume González, sacerdot de Barcelona; Montserrat Viñas, del monestir

benedictí de Montserrat, i Rosa Maria Piquer, del monestir de Cadins.

Piquer afirma que «el tercer mil·lenni serà el de la vida cristiana comunitària». Explica que «hem de revitalitzar les comunitats, siguin del tipus que siguin, perquè la fe cristiana és per viure-la comunitàriament, no juxtaposadament o individualment, i viure en comunitat vol dir compartir-ho tot: la vida, l'experiència de Déu, el pa i la sal...»

La Societat Espanyola d'Estudis Monàstics (Sedem) va néixer el 1958 a Montserrat. La finalitat és la de promoure l'estudi de la vida monàstica i en formen part monestirs d'Espanya i de Portugal.

Miriam Díez

Continua l'ajuda de Càritas a Turquia

BARCELONA.— La xarxa de Càritas continua treballant a les zones afectades pel terratrèmol que va sacsejar Turquia a l'agost. La confederació de Càritas a l'Estat espanyol s'afegeix als esforços de la xarxa de Càritas internacional i ha enviat, a més d'ajuda econòmica, un equip de tècnics en emergències. Des del primer moment Càritas ha ofert tot l'ajut possible amb aliments, aigua potable i ha habilitat locals d'entitats religioses per a les persones que han perdut els seus habitatges. També ha contribuït en la construcció de fosses sèptiques. Càritas diocesana de Barcelona té obert el número següent a "la Caixa", on es poder fer els donatius per a l'Ajuda de Càritas a Turquia: 2100-0900-90-0202754986. (C.C.)

CASA D'ESPIRITUALITAT DEL SANTUARI D'EL MIRACLE

PROGRAMA D'ACTIVITATS

Ara, més que mai...

OCTUBRE

15-17

PER A MATRIMONIS. RECÉS.

Director: P. Daniel Codina, monjo

18-24

PER A TOTHOM. EXERCICIS ESPIRITUALS.

Director: P. Jordi Castanyer, monjo

22-24

PER A TOTHOM. RECÉS.

Director: P. Jordi Castanyer, monjo

NOVEMBRE

5-7

PER A JOVES. RECÉS.

Director: P. Josep-Enric Parellada, monjo

8-14

PER A TOTHOM. EXERCICIS ESPIRITUALS.

Director: P. Alcuí Serras, monjo

12-14

PER A TOTHOM. RECÉS.

Director: P. Alcuí Serras, monjo

20-21

PER A VÍDUES I VIDUS. RECÉS.

Director: P. Daniel Codina, monjo

DESEMBRE

4-8

PER A TOTHOM. EXERCICIS ESPIRITUALS.

Director: P. Josep M. Soler, monjo

Instal·lacions i serveis adients

En un ambient de silenci de reflexió i de pregària, la Casa d'Espiritualitat posa a la vostra disposició:

- 42 habitacions: 34 renovades amb bany i dues adaptades per a minusvàlids. Les altres habitacions en procés de renovació.
- 4 sales de conferències, reunions i grups de treball; despatx per a directors de tandes.
- 2 menjadors, oratori, calefacció, ascensor, telèfon i fax.
- Un lloc ideal per al retrobament amb Déu i amb tu mateix.

SERVEIS PÚBLICS D'ACCÉS AL MIRACLE:

- Des de Barcelona i Lleida: Alsina Graells, fins a Solsona.
- Des de Manresa: T.R.A.G., S.A., fins a Solsona
- Des de Solsona a El Miracle, 12 Km: la Casa pot enviar un taxi per als qui ho desitgin.

PER A INFORMACIÓ, INSCRIPCIONS I RESERVES:

CASA D'ESPIRITUALITAT

Tel: 973 48 00 45

Fax: 973 48 02 43

25287 EL MIRACLE (El Solsonès)

1. Vestíbul 2. Casa d'Espiritualitat 3. Detall dels jardins
4. Sala de conferències 5. Camí del Rosari
6. Menjador 7. Monestir-Església

Vaticà

Esmenar les faltes per donar testimoni

■ El Papa subratlla la necessitat de l'Església de demanar perdó

ROMA.— El 8 de març del 2000, Dimecres de Cendra, se celebrarà un acte penitencial jubilar en què el Sant Pare demanarà perdó a Déu i als germans per les faltes comeses pels «fills de l'Església». En el marc d'aquesta celebració, Joan Pau II ha cridat els cristians a penedir-se i a esmenar les pròpies faltes per iniciar «una nova pàgina de la història».

Aprofitant l'audiència general dels dimecres, el Papa es va dedicar l'1 de setembre passat a parlar sobre la catequesi titulada *L'Església demana perdó per les faltes dels seus fills*. El Pontífex va dir que l'Església

desitja, en el Jubileu del 2000, escriure «una nova pàgina de la història, amb la intenció de superar els obstacles que encara divideixen els éssers humans, i els cristians en particular». I es va referir especialment a «la

utilització de mètodes d'intolerància i fins i tot de violència en el servei de la veritat i la manca de discerniment d'alguns cristians respecte a situacions de violació dels drets humans fonamentals». Joan Pau II també va recordar que «el reconeixement dels pecats històrics suposa agafar una postura en relació amb els esdeveniments tal com han passat realment», i va destacar que s'ha de tenir en compte els «contextos culturals de l'època».

El fet d'assumir les faltes que són reconegudes per una investigació històrica, no suposa, per al Papa, una negació dels mèrits de l'Església «en els camps de la caritat, de la cultura, i de la santedat, sinó que respon a una exigència irrenunciable de la veritat». El Pontífex va concloure la seva catequesi afirmant que aquest exercici de demanar perdó ha de servir «de lliçó per a un futur de testimoni més pur».

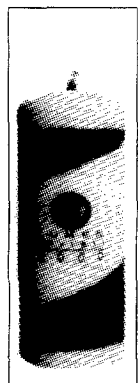
Por de les pròpies culpes

Sobre l'acte penitencial jubilar que el Papa desitja, el pare Raniero Cantalamessa, predicador de la Casa Pontificia, ha assegurat a Ràdio Vaticana que «és té por del fet que parlar dels pecats de l'Església comprometi immediatament fins i tot el seu ésser diví, la seva realitat divina. El costat diví de l'Església està més segur, garantit, si els homes i la mateixa Església s'atribueixen els mals, els defectes i els pecats, perquè això significa declarar Déu innocent». Per al P. Cantalamessa el fet de demanar perdó per les culpes del passat és la millor manera per estar atents a les crítiques que actualment es fan a l'Església.

Segons Mons. Giuseppe Lorio, professor de Teologia Fonamental en la Pontificia Universitat Lateranense, aquest acte d'humilitat és molt important «perquè l'Església és signe de la misericòrdia de Déu en el món i no només és signe de la misericòrdia de Déu perquè és un instrument a través del qual Déu prolonga la seva misericòrdia, sinó també perquè experimenta la misericòrdia de Déu i l'experimenta sobre tot sobre si mateixa.» (C.C.)

«LUMEN CHRISTI 2000»

AJUDA A L'ESGLÉSIA NECESSITADA vol oferir a tots els benefactors i al major nombre possible de famílies cristianes, amb motiu del Gran Jubileu de l'Any 2000, un **SÍMBOL** tangible que l'any 2000 ha de ser un any molt especial en la vida cristiana.

- Un any en el qual celebrem els 2.000 anys de l'Encarnació i el Naixement de Jesús, el Salvador, portador de la Bona Nova, que continua sense ser coneguda per milions d'homes.
- Un any en el qual encara són molts els cristians que no poden celebrar lliurement la seva fe.
- Un any en el qual els cristians encara continuem desunits.

Juntament amb les celebracions tradicionals de Cap d'Any de cada país, **AEN** vol oferir la possibilitat que les famílies cristianes dediquin uns moments a **encendre un ciri**, símbol de Jesús, **LLUM DEL MÓN**, que **resin** una petita pregària (que s'adjunta amb el ciri) i que **recordin** els nostres germans en la fe necessitats en la resta del món.

AEN convida els seus benefactors, i tots els cristians, a **regalar als seus familiars i amics el ciri com a símbol de bona voluntat al Nadal del 1999**, i nosaltres ens encarregarem de fer-lo arribar a les adreces que ens indiquin. Així mateix, es poden sufragar **ciris gratuïts per al Tercer Món i l'Est europeu**. Serà un gest molt bonic: **COMPARTIR ENTRE GERMANS EN LA FE!**

El disseny del ciri «Lumen Christi 2000» és com el que apareix en aquest full: color crema i vermell amb el nostre anagrama (mesures aproximades 15 x 6 cm).

• **DONATIU per cada ciri** (incloues les trameses): **800 ptes.**

BUTLLETA DE COMANDES

Ajuda a l'Església Necessitada

Associació Pública Universal dependient de la Santa Seu
Ferrer del Río, 3 - 28028 MADRID
Banc Bilbao Vizcaya: c.c.c.: 0182-0930-34-0010800003
Filial: Lluís Antúnez, 24, 2n 2a - 08006 BARCELONA
Banc Central Hispano: c.c.c.: 0049-1260-35-2110027312

- ☐ Desitjo que enviïn a la meua adreça..... ciri(s)
☐ Desitjo que enviïn al meu nom..... ciri(s) Adjunto adreces
☐ Desitjo que enviïn al meu nom..... ciri(s) a:

☐ EUROPA DE L'EST ☐ ÀFRICA ☐ AMERICA ☐ ÀSIA

Envio..... ptes. Com a donatiu per:

☐ Gir ☐ Transferència ☐ Xec ☐ Reembolsament

Nom i cognoms:

Carrer i núm.

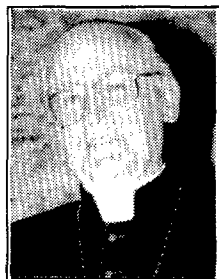
Ciutat i codi postal

MÈXIC

Torna la violència a Chiapas

MÈXIC.— Bisbes de l'Església catòlica mexicana han declarat que la pau està seriosament amenaçada a Chiapas, a causa dels últims enfrontaments entre l'Exèrcit mexicà i militants de l'Exèrcit Zapatista d'Alliberament Nacional (EZLN). Mons. Jacinto Guerrero, prelat que forma part de la Comissió Episcopal per la Pau a Chiapas, ha assenyalat que no hi ha diàleg entre les parts en conflicte. Per la seva banda, Mons. Samuel Ruiz i Mons. Raúl Vera de San Cristóbal de las Casas han convocat una campanya «per la pau i la reconciliació a Chiapas i a Mèxic». (Zenit)

Carta Dominical

Actituds davant d'un nou curs**Ricard M. Carles**

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Insistim en el tema de la passada setmana relatiu a les actituds davant d'un nou curs.

Una primera actitud seria la visió de la totalitat. Diu una llegenda oriental que un pagès humil tenia un cavall i que, per això, al seu poble el consideraven ric perquè podia cultivar la terra i transportar coses. Un dia, el cavall fugí. El veïns varen anar a compadir-lo per la seva tragèdia. El pagès respongué: «Tragèdia? Qui ho sap!» Dos dies després, tornà el cavall portant amb ell un parell de cavalls salvatges. Els veïns el varen felicitar per la seva bona sort. I ell va dir: «Bona sort? Qui ho sap!» Al dia següent, el seu fill muntà un dels cavalls salvatges, que el va tirar a terra, i es va trencar una cama. Novament els veïns li varen expres-

sar el seu pesar i ell, amb tota equanimitat, els digué: «Una desgràcia? Qui ho sap!» Una setmana més tard, es presentaren uns militars per reclutar nois per a l'exèrcit, però varen deixar el fill del pagès perquè tenia la cama trencada. Els veïns del pagès li varen dir que havia tingut molta sort. Però ell, també en aquesta ocasió, els va dir: «Qui ho sap!»

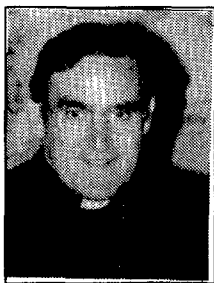
No es tracta de caure en l'escepticisme davant de qualsevol situació, sinó més aviat de confiar en la totalitat del pla de Déu.

Podem tenir necessitat, en iniciar el curs, de fortalesa per afrontar les possibles o previstes o reals dificultats d'una nova etapa. Però també la necessitem per tal d'afrontar el tedi de les coses quotidianes, les coses conegudes, les coses repetides. En tots els casos, hem de recordar que «quan el camí es fa dur, és quan els durs fan camí». Això suposa tant el que és obvi de fer camí —caminar— com que, si el camí es fa dur, sovint aquell que va el primer, en escollir els passos, «fa camí», l'assenyala a fi que els qui el segueixen o veuen el seu progrés, sàpiguin per on han de caminar. No oblidem que la fortalesa ha estat considerada per la tradició cristiana com una virtut cardinal, és a dir, axial.

És molt important creure que durant aquest curs podrem acostar-nos a ser aquella persona que el Pare pensà que podíem ser. Arribar a la realització del propi projecte personal mitjançant la conversió constant, que suposa la virtut de l'esperança. Només ens convertim d'aquells aspectes negatius que pensem que podem superar. Qualsevol esforç per ser persona —l'extrem negatiu és ésser inhumà— passa per la conversió contínua, fruit del suport permanent i gratuït de Déu. Cada persona és, alhora, una obra d'art i un artesà. Una obra d'art perquè ens fa el Senyor amb els seus propis dons. Un artesà perquè cooperem amb la nostra llibertat per tal de ser com Déu ens ha somniat.

No oblidem l'oració. Un catòlic prega perquè ha de caminar en diàleg amb Déu. Podem fer-nos aquesta pregunta: la meua oració, ¿canviarà les circumstàncies o l'avenir? ¿Canviarà el grau de dificultat de la meua vida? El cert és que amb la meua oració canviarà el meu cor. I un cor renovat, enfortit per mitjà de la visió de fe dels esdeveniments, ens ajuda a afrontar les nostres tasques d'una manera diferent. L'oració ens condueix a poder dir com sant Pau: «Sé de qui m'he fiat.»

Paraula i vida

Per unes pensions suficients**Lluís Martínez Sistach**

Arquebisbe de Tarragona i Prímat

Aquest estiu el tema de les pensions ha estat notícia en diverses ocasions. I encara ho és. Em refereixo a les pensions dels jubilats, les contributives i les no contributives. És un tema molt important perquè afecta un nombre molt considerable de ciutadans que tenen la condició de jubilats.

En el tema de les pensions hi ha diversos aspectes que hi incideixen. A mi, ací, m'interessen només els humans i els socials. Per damunt de tot, cal considerar el servei que

els jubilats han fet a la societat durant els llargs anys de la seva vida més activa, en el camp familiar, social, econòmic, productiu, cultural i religiós. La societat que tenim avui, en major o menor grau, es deu al treball i a la participació en tots els ordres de tants homes i tantes dones que avui gaudeixen d'una merescuda jubilació.

Aquest protagonisme que han tingut els ancians en la vida i en el progrés de la societat demana, en primer lloc, una actitud de reconeixement i d'agraïment envers ells per part dels altres membres de la societat. Aquest és un tema que fàcilment ens interpel·la i com a mínim ens fa pensar.

Tanmateix, amb aquesta actitud no n'hi ha prou. El jubilat, com a persona, ha de disposar dels mitjans econòmics suficients per viure dignament. Aquesta és una exigència de justícia, solidaritat i fraternitat que ha d'amarar tota la societat. En una societat que es vol que sigui del benestar social, no es pot oblidar aquest aspecte vital per a un elevat sector de la població que cada dia va en augment, puix la vida de les persones es va allargant progressivament.

No fa pas massa, Càritas ha fet públic un estudi sobre la pobresa a Espanya. El document indica que vuit milions de persones viuen per sota del llindar de la pobresa

mesurada econòmicament. Certament, entre aquest elevat nombre de persones s'hi troba un bon nombre d'ancians.

L'agraïment a les persones grans que han esmerçat els millors anys de la seva vida amb els treballs que han pogut aconseguir o que han estat capacitats per realitzar, cal que es tradueixi en unes pensions que siguin realment suficients per viure dignament, sense haver de necessitar —si és possible— l'ajut dels fills.

Hi ha també una altra qüestió relacionada amb les pensions, però que afecta no sols l'aspecte material, sinó també la consciència religiosa de les persones. Es tracta de vídues que es casen i segons la legislació vigent perden la pensió de viduitat. Això pot dificultar la celebració del matrimoni per por de perdre la pensió, ja que hi ha el risc que el nou matrimoni no sigui reeixit.

La legislació fomenta un conflicte de consciència per als vidus que desitgen contreure matrimoni i no pas ajuntar-se, especialment quan es tracta de pensions baixes.

En aquest Any Internacional de la Vellesa establert per l'ONU, fóra necessari trobar solució eficaç a les pensions. Sembla que hi ha voluntat de fer-ho.

Tarragona, 2 de setembre de 1999

opinió

Zoom

Es compleix aquestes dies el seixantè aniversari de l'inici de la Segona Guerra Mundial. Una guerra que, per a un i altre bàndol, quedà marcada per l'esclat de crueltat, que no va respectar ni fronteres, ni pobles, ni monuments, ni res del que pogués significar una cultura civilitzada guanyada a pols. Amb la pau, i amb el propòsit de no reincidir mai més en una guerra com aquella, els pobles d'Europa s'han aixecat de la ruïna i la desesperança. Però les guerretes particulars continuen fent estralls arreu del món. Quan podrà dir el món que veritablement viu en pau?

Filtrant la notícia

Francesc Gamissans

El silenci de la mà esquerra

Amb aquest títol, el periodista Andrés Trapiello escriu un comentari original i suggestiu al «Magazine» de *La Vanguardia* (1-VIII-99) sobre un llibret, els beneficis del qual aniran destinats íntegrament a ajudar els damnificats de Centreamèrica a través de la Creu Roja.

El tema dóna peu al periodista per fer unes elucubracions interessants sobre les diferències entre la caritat i la solidaritat. Actualment —comenta Trapiello—, a ningú no se li acut dir que ha fet obres de caritat; avui s'és solidari, tot i que les dues coses vénen a ser el mateix. Hi ha, però, alguna cosa que distingeix la caritat de la solidaritat. «Així com abans s'aconsellava exercir la caritat amb discreció i silenci, avui no sembla viable la solidaritat sense repics de campanes a tort i a dret.» El periodista comenta que la revolució soviètica va enterrar la paraula «caritat». Com ningú, amb campanyes inter-

nacionals, el marxisme féu pública la solidaritat entre els pobles i els pàries de la Terra. Malgrat tot, vuitanta anys després, quan el sistema socialista s'enderroca sorollosament i emergeixen novament milions d'empobrits a tot arreu, admetem de nou que amb caritat molts missioners, missioneres i seglars havien fet més per la legió famèlica que tots els soviets junts amb la solidaritat.

Una altra observació de Trapiello: «És bona la solidaritat de la gent quan es desprèn una mica del que té i ho dóna al necessitat, però encara ho és més si després segueix un carrer lúgubre i silenciós, entra en un estatge i socorre el moribund, el solitari, de tal manera que ni la seva mà dreta sap què fa l'esquerra.»

A aquestes consideracions del periodista, voldria afegir-n'hi dues més. La primera referent a les etimologies de les paraules «caritat» i «beneficència», que avui ens fa vergonya emprar. «Caritat», derivat del llatí *carus*, vol dir «estimat», i «beneficència», també del llatí *benefacere*, vol dir «fer el bé». Trobaríem mots més adients? Per què no utilitzar-los?

Una segona glossa: tot i que la caritat o la solidaritat dels missioners i les missioneres és desinteressada i altruista, tant la frase «sense que la mà dreta sàpiga què fa l'esquerra», com la seva realització, provenen del missatge de Crist, al qual ells i elles han promès seguir de tot cor.

Notes insignificants

Germà Adrià

Trencar esquemes

Deixa'm, Senyor, que parli amb Tu sobre l'Evangeli que ens proposa l'Església. És el diumenge 25 del temps ordinari.

Gràcies, Senyor.

Gràcies, perquè novament trenques els nostres esquemes i les nostres lleis: les del mercat, les morals, les laborals... Gràcies.

Nosaltres, Senyor, som estrictament justos, rigorosos. Paguem a cadacú pel que treballa. Fem contractes temporals o indefinits, però després moltes vegades paguem el mínim possible. I si algú fa hores extres, li paguem més. I si per algun motiu no pot anar a treballar, se li descompta. Les coses han de ser així, si no, si n'hi hauria, d'injustícies...

Qui no treballa, no cobra.

A tot estirar, si la persona està malalta o ja es gran, rebrà una paga no contributiva. Una paga petita. Així es podrà morir de gana dignament. Així li fem un gran favor.

Només faltaria que haguéssim de pagar els que no treballen.

A més, tindrem en compte l'antiguitat, la titulació, l'experiència... tot per ser ben justos.

I si convé acomiadar algú, ho fem, encara que els sindicats es queixin. Sempre trobarem mitjans per salvaguardar la nostra integritat.

Però, Tu véns i ens expliques la paràbola del propietari que contracta treballadors i que després paga a tothom de la mateixa manera, tant els que han treballat una hora com els que han treballat durant tot el dia.

Quin propietari! Quin empresari tan ximple, tan injust i tan ridícul.

Però Tu, Senyor, no calcules amb les nostres taules ni mesures amb les nostres mesures.

Tu sempre ens contractes. Sempre ens vols al teu camp. Sempre ens pagues amb el teu amor.

I el contracte mai no té fi. Som nosaltres els que t'abandonem i deixem el camp. Nosaltres traïcionem el teu amor.

Nosaltres som els que volem pecar, és a dir, apartar-nos de tu.

I tu ens tornes a admetre cada vegada, només hem d'asseure'ns a la plaça i esperar que passis a contractar-nos.

I aleshores, Senyor, estàs disposat a estimar-nos de la mateixa manera que estimes els que sempre et són fidels.

I estàs disposat a admetre'ns a casa teva, per sempre, encara que siguem treballadors d'última hora i que t'hàgim fallat moltes vegades.

Està clar que és millor no fallar-te mai. Que mai no trenquem el contracte del teu amor.

Saps, Senyor? Nosaltres som tan justiciers, que alguns fins i tot creuen injust que admetis els que som dolents i abandonem repetidament el teu amor.

Alguns voldrien que Tu, al teu Cel, tinguessis estances molt diferents, per als de primera hora i per als de l'última. Però, oi que Tu no penses ni actues d'aquesta manera?

Punt de vista

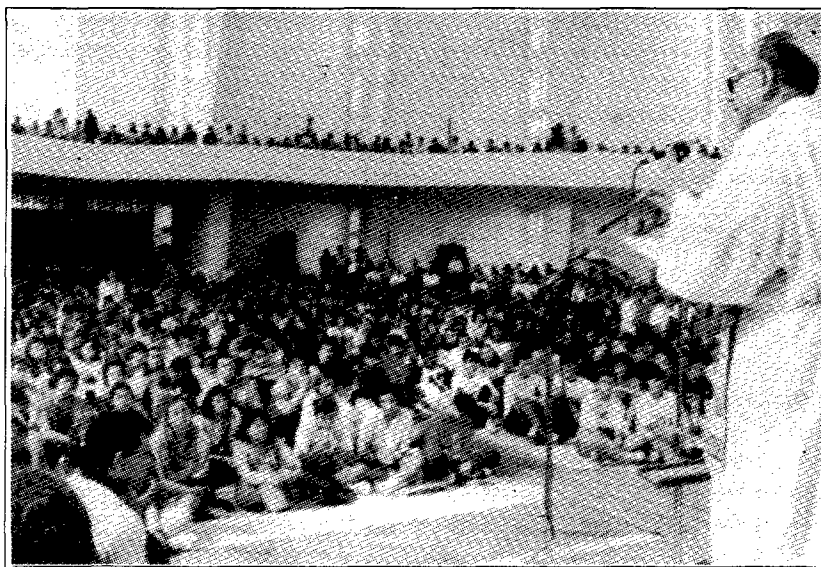
Ferran Blasi
Sacerdot

No practicants, o practicants?

Encara que no hagin canviat essencialment les normes eclesiàstiques que reglamenten allò que se'n diu la pràctica religiosa, l'assistència a la missa del diumenge i altres festes i el compliment del precepte pasqual relatiu a la confessió i la comunió anual, les actituds de la gent —acompanyades, certament, d'un desconeixement quasi total dels termes en què s'expressen aquelles obligacions— han variat, de fet, notablement.

Deixant de banda ara els qui van a missa regularment, i els qui no hi van mai —dues franges de població que, segurament, han minvat en el seu conjunt— es pot afirmar que han augmentat apreciablement els qui es consideren practicants, però d'una altra manera.

Hi ha les nombroses persones que —uns cops, perquè tenen un impediment per sortir de casa, i d'altres, perquè es combinen en elles una curiositat legítima i l'interès per un programa televisiu o radiofònic en el qual s'ofereix una bona transmissió d'una celebració eucarística— senten revivre temps passats

en què, de manera molt concreta, hi eren presents la fe i la caritat, i es consideren en sintonia amb l'acte que veuen o escolten en aquell moment.

S'hi troben també els qui diuen que van a missa, perquè en els enterraments, les bodes i altres cerimòni-

es, entren a l'església, i ja no es queden a fora, com succeïa abans no rarament. S'hi poden incloure igualment els qui —més dels que sembla a primera vista— combinen, de vegades, excursió familiar amb cotxe, amb visita a un santuari de la Mare de Déu —Montserrat, Poblet, Torreciutat, Llorda—, a una ermita, o a una catedral artística. I de vegades, si algú els fa un gest d'invitació, fins i tot passen pel confessional, i potser després d'anys d'allunyament, s'acosten a combregar.

No es pot pas pretendre que, de llavors en endavant, ja freqüentin l'església, i compleixin d'una manera regular, però si els seus pastors són sensibles a aquests fets, poden realitzar amb ells una tasca de catequesi, i entre altres coses, aconseguir que la pròxima oportunitat no es faci esperar tant.

Són gent que probablement no és tinguda en compte en les estadístiques, i els interessats, amb raó o sense, es posarien entre els practicants, i protestarien si hom no els considerés com a tals.

a propòsit de la Bíblia

Pardals

He triat aquest nom com podia haver-ne triat qualsevol altre d'aquests ocellets petits. L'ocell és un ornament elemental i indispensable de la natura, encara que prescindim del paper que té en l'entorn ecològic. Un paisatge sense ocellets és com una casa sense plantes, sense cortines, o sense cap arbre o arbust al seu voltant. El pardal més corrent que s'apropa a menjar les engrunes que han caigut del nostre entrepà, durant una parada en el viatge, és capaç d'alegrar-nos l'ambient. Encara que el grup estigui cansat o tens, els saltirons de l'au canvien per a bé el nostre humor. Ens agrada el seu atreviment d'apropar-se i ens commou la seva timidesa quan fuig. Admirem la tenacitat del pardal i ens encisen els colors de la cadenera.

Potser és a causa del canvi d'estació que s'apropa o pel fred, potser perquè totes dues coses estimulen els seus instints migratoris, el cas és que aquests dies veig més ocells a prop de casa. Som incapaços de conèixer les diferents espècies, però ens divertim imaginant, per la forma del seu bec o la fragilitat o la robustesa de les seves potes, el gènere de vida al qual es dediquen.

Els autors bíblics no coneixien gaires més coses que jo pel que fa a nomenclatures, ocupacions i costums d'aquests animalets, però constato que els tenien la mateixa sim-

patia. Es fixen en el seu caràcter espantadís (Os 11:11) o en la seva refilada. Lamenten la seva fi, capturats en una xarxa, o el valor tan minso que tenen al mercat, no es venen cinc ocellets per pocs diners? (Lc 12:6).

Ens preocupa la proliferació dels coloms a les ciutats, o de les gavines pels rius i els abocadors. Els ocells grans poden resultar molestos, però el pit-roig petit, el rossinyol fugisser (confesso que l'he sentit moltes vegades però només l'he vist un cop) o les mallerengues elegants no molesten ningú.

Penso que tots aquests animalets són com les àvies grans que ocupen el seu «racó», el lloc de tota la vida, a les esglésies i que el dia que no hi són trobem a faltar alguna cosa, un no-se-què, que enyorem. O que els ocellets s'assemblen als nens juganers que durant la missa es belluguen entre els bancs i que alguna persona, amb molt mal geni, diu que la molesten per resar. Però, tot i que molestin amb els crits i els moviments ens proclamen amb el poeta: «Cada nen que neix és un senyal que Déu encara estima el món» (Tagore). Cada nen que juga, per més mogut que sigui, ens proclama que algú, una persona o bé Déu, un dia va pensar, que al Cel hi faltava un inquilí.

P-J Ynaraja,

capellà del Montanyà (ynaraja@redestb.es)

saber escoltar

Aviat el Jubileu del 2000

Es va apropant el Jubileu del 2000. Temps de do diví i de conversió. La nit de Nadal d'enguany, el Sant Pare obrirà la porta santa —que significa el Crist— i s'iniciarà el gran goig pels dos mil anys de l'Encarnació i el Naixement del Fill de Déu fet home. El dia de Nadal, totes les diòcesis del món, inauguraran també l'any de gràcia i d'alegria; ho faran a la catedral.

El Jubileu farà ressonar el gran esdeveniment: *El Verb es féu carn i habità entre nosaltres*. Aquest esdeveniment és l'originalitat del cristianisme. La base de la nostra fe. Què podem fer nosaltres davant d'aquest fet impensable? Adorar el misteri i donar gràcies a Déu. I adonar-nos que el Déu vivent —no el que poguésser fruit de la ment humana— ha projectat amorosament un pla de salvació. Ell, sempre misericordiós, ha estat fidel a les seves promeses. El qui pactà amb Abraham i els patriarques, el qui alliberà els hebreus del jou de l'esclavatge, el que conduí el poble d'Israel —quaranta anys— pel desert, el qui actuà a través dels jutges i dels reis, el qui parlà per boca dels profetes... ara, en la plenitud dels temps ha enviat el seu Fill únic. Per tal que la salvació assolís el seu punt culminant.

Déu es fa home! Com és possible? Les religions han renunciat a l'encarnació de la divinitat. Esdeveniment original del cristianisme. Déu —que, perquè és Déu, ho pot tot—, ha fet una cosa nova. Ha deixat la seva llunyania aparent i ha entrat en la nostra història. El cel penetra en la terra. L'eternitat impregna el temps. No hi ha res impossible per a Déu! L'obra de l'Esperit és perfecta! Fa possible que l'Immens habiti, no en les pedres d'un temple, sinó en el si de la Verge Maria. Quan ella, amb la més gran lucidesa, respongué a l'àngel: *Sóc l'esclava del Senyor, que es faci en mi segons la vostra paraula*, llavors el Fill de Déu comença a ser home entre els homes. Val la pena celebrar-ho! I convertir-nos un xic més!

Joan Guiteras i Vilanova

Cartes del lector

El bon testimoni del germà Adrià

Sr. Director,

És ben cert que Déu va fer l'ésser humà lliure, per tant, tots pensem de manera diferent. Em refereixo a la carta del Sr. Rafel Reñé sobre el germà Adrià. Tothom pot equivocar-se, però em sembla que el germà Adrià no s'equivoca. Ell no jutja ningú. Ell, en els seus escrits, només exposa allò que en el seu viure de cada dia veu i palpa, i que molts, encara que ho vegin, passen de llarg, com aquells de la paràbola del ferit del camí, que a última hora va ser acollit per un samarità. Jo, des que em vaig casar (i fa molts anys) visc en un poble petit i gràcies a Déu en aquests pobles no hi sol haver els casos de misèria de les ciutats. Això no obstant, sé —i el germà Adrià també ho sap de sobres— que, tot i que l'obra social del cor de Maria, Càritas i altres menjadors benèfics i institucions fan tot el que poden per pal·liar-la, la pobresa subsisteix. Moltes vegades el germà Adrià veu un indesitjable que s'ofega i no troba qui li doni la mà, mentre un altre indesitjable no allarga la mà, sinó que s'hi tira per salvar una altra persona.

Vostè parla de donar dinar en casos justificats. I els que no són justificats, què? El germà Adrià no dubta de la providència ni de la força de l'Esperit Sant. Potser hi creu més que vostè i que jo, però dubta de nosaltres, dels homes i les dones que gallegem de ser cristians i no donem un vestit si en tenim dos, i sense pensar en els que no han dinat, sopem i fins i tot fem el ressopó. Jo, que sóc nonagenària, ja no puc, però si vostè encara pot, per què no se'n va una temporada amb el germà Adrià i sobre el terreny podrà ajudar o almenys podrà comprendre la seva manera de fer i no li caldrà jutjar-lo? Jesús va dir: «No jutgeu i no sereu jutjats.»

JOANA ALEMANY i SARDÀ
Sant Martí de Tous

Diàleg obert

Per tal d'augmentar la participació i el debat entre els nostres lectors, obrim aquesta secció dins de «Cartes del lector», on els temes d'actualitat són els protagonistes. D'aquesta manera, esperem afavorir el diàleg obert en el nostre setmanari.

L'Església, més que una ONG

Sr. Director,

En primer lloc, el vull felicitar pels últims reportatges i molt especialment pels del número 1.040, referents a la construcció de la primera mesquita a Barcelona i a la persecució que pateixen molts cristians en països àrabs, africans i asiàtics. Crec que ja era hora que es parlés sense complexos d'aquests temes i de l'autèntic sentit de la tolerància. Darrerament, llegint el nostre setmanari i sentint molts dels nostres pastors, havia arribat a creure que la nostra Església de Catalunya s'havia convertit en una ONG més, això sí, molt arrelada al nostre país.

Sóc pare de família nombrosa. Tinc cinc fills i em sento minoria fins i tot dins de certs sectors de l'Església que no entenen per què en tinc tants. Em sento minoria quan demano a l'escola pública on van els meus fills classes de religió. Em sento intolerant i mal vist quan demano, a més, que els divendres de Quaresma no mengin carn al menjador, tot i que alumnes d'altres confessions tenen els seus particulars menús, ben vistos i tolerats i, en molts casos, subvencionats.

Crec que la nostra situació ha de defugir del cofoisme tradicional i saber veure la realitat tal com és. Vivim en una de les societats més secularitzades d'Europa. On està la sol·licitud per a l'ovella perduda? On bufa l'Esperit Sant en aquests darrers temps de mil·lenni? Qui anuncia l'Evangeli als qui no comparteixen la nostra fe? Des d'aquestes línies vull fer una crida a tots els cristians i, molt especialment, als nostres pastors —una crida a la fe i al discerniment— a reprendre sense complexos la difícil, però joiosa tasca de l'evangelització. I evangelitzar és alguna cosa més que feina de despatx, disquisicions i plans pastorals, si hom vol arribar al cor de l'home.

CARLES D. MALLÉN i BARBERÀ
Barcelona

Catequesi, també a casa

Sr. Director,

He vist persones que s'iniciaven en uns estudis o en una professió molt il·lusionades, però després ha estat la constància, la voluntat i la inquietud per

millorar el que els ha ajudat a superar-se cada dia. Com a professional de l'educació, cada cop estic més convençuda que cal oferir als joves «el producte» de manera atractiva, però els enganyaríem si els féssim pensar que tot és fàcil. Tot el que té valor s'aconsegueix amb voluntat i constància, malgrat que

un dia faci molta il·lusió la lluita per la seva consecució i un altre, no tanta. Per això la carta que escrivia el Sr. Albalat el 29 de juliol passat sobre les primeres comunions, em suggereix les preguntes següents: tota la solució al problema que planteja està en la planificació per una catequesi més engrescadora? El consell dels rectors perquè la Primera Comunió no sigui l'última, s'adreça als infants o als pares a l'hora de planejar els caps de setmana? Qui hi pot fer més?

Si a casa es viu un ambient cristià on Déu hi té molt a veure en la vida familiar, les recomanacions del mossèn s'imprimiran en lletres d'or en el cap de l'infant, però si els 8 o 9 anys anteriors a la Primera Comunió, la criatura gairebé no ha sentit parlar de Déu, ni ha après a estimar-lo, les paraules del mossèn són impreses en aigua, perquè no troben material sòlid on poder-se gravar. Aleshores tot queda en mans de l'Esperit Sant. Per això, Sr. Albalat, penso que tots els éssers humans que com vostè o com jo tenim la il·lusió perquè els infants descobreixin la grandesa de l'amor de Déu en les seves vides, hem de treballar des del propi testimoniatge i amb tots els instruments que tinguem a l'abast per aconseguir la fecunditat d'aquest planter per a l'esdevenidor.

ROSA M. GRAU LÓPEZ
Sabadell

Catalunya Cristiana agraeix les cartes dels seus lectors i demana que no superin les **vint línies** mecanografiades. Les cartes han d'anar firmades amb nom i cognoms i ha de constar-hi l'adreça i el telèfon. Catalunya Cristiana es reserva el dret de publicar les que consideri oportunes i no s'identifica amb l'opinió dels lectors. No es mantindrà correspondència ni s'atendran visites o trucades respecte dels originals no publicats.

Esqueles
a
Catalunya Cristiana

Tel. 934 905
988

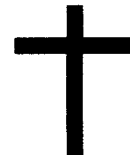

GESMOR
DES DE 1950

Servei permanent
24 hores
Ens desplaçem a domicili

**Tramitació
d'enterraments**

En cas de defunció,
què s'ha de fer?
Truqui al 902 11 65 93

Descomptes especials per a subscriptors,
parròquies i comunitats religioses

P. Lluís Antoni Sobreroca i Ferrer, S.J.

Fundador i primer consiliari de Vida Creixent.
Morí el 5 d'agost de 1999, a l'edat de 77 anys.

La Coordinadora diocesana de Vida Creixent, convida tots els membres del Moviment i tothom que vulgui adherir-s'hi, a la celebració eucarística en sufragi de la seva ànima que, presidida per Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona, tindrà lloc el 22 de setembre vinent, a les 20 hores, a la parròquia del Patriarca Abraham, de la Vila Olímpica, carrer Jaume Vicens Vives núm. 6.

(Mitjans de transport: Bus, 41 i 36, i Metro línia 4, estació Llacuna)

El compromís de la catequesi

Pere Tena, bisbe auxiliar de Barcelona

La represa

Una de les accions que més clarament marquen el ritme del treball pastoral és, indubtablement, la catequesi. El mes de setembre està marcat, a les parròquies sobretot, per les inscripcions de nens i nenes als cursos de catequesi. Com deia el cardenal Etxegaray fa anys, quan uns pares porten els seus fills a l'Església, aquesta experimenta tot el pes de la responsabilitat maternal envers els fills de Déu.

En principi aquesta experiència hauria d'ésser —i és— una font de joia pastoral. La transmissió de la fe a les noves generacions, la formació del cristià perquè reconegui el do de Déu i visqui d'acord amb el que és, són accions emparentades amb la tasca dels apòstols que compliren amb joia l'encàrrec que Jesús els havia fet d'anunciar el Regne de Déu (vegeu Lluç 10:17).

Però no es pot negar que també hi ha

elements menys positius. Hom veu arribar a la catequesi infants als quals els seus pares no han desvetllat per res a la fe, i no és aventurat pensar que dels infants que arriben n'hi haurà ben pocs que completaran d'una manera suficient la seva formació cristiana a través de tot el procés catequètic.

Una missió eclesial

Sigui quina sigui la situació concreta de la catequesi, i els problemes que puguin plantejar-se, el més important és mantenir clarament la seva identitat d'element essencial de la missió de l'Església. Els bisbes són certament els primers responsables de la catequesi de l'Església, amb els preveres —en primer lloc els rectors i tots els qui tenen cura d'ànimes. El Directori general de catequesi explica molt clarament aquest punt, destacat ja pel Concili Vaticà II i pel Codi de Dret Canònic.

Per aquest motiu no és estrany, ben al contrari, que siguin els bisbes els qui determinin els continguts de la catequesi. Així ho demana el seu deure en la pròpia Església particular. Això es fa normalment amb la proposta dels llibres que han d'utilitzar els catequistes. A les esglésies de Catalunya tenim enguany el llibre *Amb nosaltres* proposat pels bisbes de la Tarraconense i Barcelona; és una novetat de la qual ens hem d'alegrar. La seva utilització intel·ligent farà més conscients els pastors i els catequistes de la dimensió eclesial de la catequesi.

Formar els cristians

Quan un infant rep el baptisme, el do de la filiació divina en Jesucrist li és comunicat certament, però serà necessari un procés de desvetllament de la fe perquè aquest do sigui reconegut, agraït, viscut, alimentat. Sant Pau, amb la veu característica de tota la carta als

Gàlates, els deia això: «Fills meus, sento dolors de part com si us tornés a infantar, i no els acabaré fins que Crist no quedi format en vosaltres» (Ga 4:19). És una forma ben gràfica d'expressar tot el que significa l'esforç de l'Església per la formació dels cristians. La catequesi és una part important d'aquest esforç, molt més ampli sens dubte que la preparació directa per començar a participar de l'Eucaristia.

No és cap descobriment dir que la majoria dels nens i nenes de les catequesis hi són per preparar la primera comunió. Però tant de bo s'aconseguís canviar en millor, és a dir, s'aconseguís veure la catequesi com el temps en què la Mare Església posa —per tota la vida— els fonaments perquè «Crist sigui format» en els cristians. Sens dubte, l'Eucaristia és essencial per a aquesta formació, però l'Eucaristia mateixa demana un aliment progressiu de la fe, que necessita temps i dedicació.

petites homilies

El salari únic

Josep M. Aragonès, rector de Torrelavit i canonge de la seu de Barcelona

La paràbola dels treballadors de la vinya també ens deixa perplexos a nosaltres. *Quan tocava als primers, es pensaren que cobrarien més, però van cobrar el mateix jornal.* Som molt sensibles a la justícia laboral. I fem bé. A igual treball, igual salari. Nosaltres no ens hauríem limitat a criticar l'amo. L'hauríem portat a magistratura. O hauríem fet vaga. Per això, per poder pagar amb justícia, hem inventat la moneda fraccionària. A aquest, cent trenta-sis amb vint. A aquell, mil cinquanta dues amb cinc. Fitem prim. El vinyater de la paràbola filava amb un altre fus. Ell no tenia canvi. No podia fraccionar. Sol's tenia una única moneda. *El Senyor és gran en l'amor.* La seva moneda era l'amor i en tenia per a tothom. A condició que no es partís. *El Senyor és bo per a tothom, estima entranyablement tot el que ell ha creat.* Per això aquell propietari no podia especular. Estimava i prou. Donava el que tenia. De fet es donava ell. Així els mostrava el seu respecte. *Què feu aquí tot el dia desvagats? Aneu també vosaltres a la meua vinya!* A tots els prometia el mateix salari; l'amor. *Vingueren els qui feia una hora que treballaven, i cobraren el jornal sencer.* Era el que tenia i en feia el que volia: ho donava a mans plenes. *Que no puc fer el que vull a casa meua?*

Tens enveja perquè jo sóc generós?

La bossa —i la consciència— dels jornalers era feta, en canvi, a la mesura de les petites monedes. Tenia la boca xica. Aquell devessall d'amor els ennuegava. Era justícia sense amor. Els mancava la llanternada de la generositat. No podien entendre l'amo. *Aquests darrers han treballat només una hora i els pagues igual que a nosaltres, que hem hagut de suportar tot el pes de la jornada i la calor.* Anaven per uns altres camins. No sabien dir: felços nosaltres que hem comptat amb el teu amor de bon matí. *Els meus camins i els meus pensaments estan per damunt dels vostres tant com la distància del cel a la terra.*

Aterrem. L'atur és un dels nous genets apocalíptics del món modern. Són legió els qui diuen: *ningú no ens ha llogat.* L'evangeli és d'actualitat. Què hi diem a tot això els cristians? Què hi fem? Potser remenem les butxaques a la recerca de la xavalla per

fer-ne almoïna. I si féssim això, encara! Canviem les nostres úniques monedes per la divisa forta de la solidaritat i baixem a la plaça dels desvalguts per compartir realment les seves inquietuds i els seus esglais. Tinguem un amor prou valent per crear llocs de treball o compartir-los amb els qui no en tenen, que demostrï el que som. *Us demano solament això: que porteu una vida digna de l'evangeli.*

CALENDARI DE LA SETMANA

Lectures de la missa, santoral
i altres celebracions

(Cicle litúrgic A; ferial I)

Temps de durant l'any (Salteri: setmana 1)

SETEMBRE

19. Diumenge

XXV de durant l'any. Verd. Lectures: Isaïes 55:6-9 / Salm 144 / Filipencs 1:20x-24,27a / Mateu 20:1-16a

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gener, b.; Autiqui, Acuci i Nil, mrs. Santes, Maria de Cervelló, mercedària; Pomposa i Susanna, vgs. mrs. i Constància, mr.

Festa Major: a Aiguaviva de Gironès, Alinyà, Almenar, Avinyó, Begur, Campdevànol, Castellfollit de la Roca, Corró de Vall, Creixell, Enviny, Franciac, la Granada, Montornès del Vallès, Osor, Palamós (barri de Sant Joan), Pinós, el Pla de Sant Tirs, Ridaura, Riudarenes, Salàs de Pallars, Sant Esteve d'en Bas, Sant Feliu de Codines, Sant Gervasi de Cassolès (Barcelona), Sant Julià de Vilatorrada, Sant Mateu de Bages, Sant Pere Sallavina, Suterranya, Torelló, Vallbona de les Monges i Vall-llobrega.

20. Dilluns

Sant Andreu Kim Teagon i Sant Pau Chong, i companys màrtirs (MO) Vermell. Lectures: Esdres 1:1-6 / Salm 125 / Lluç 8:16-18

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Prisc, mr.; Eustaqui, gral. romà i la seva esposa Teopista i els seus fills Agapit i Teopist, mrs.; Santes, Fausta, vg. mr.; Felipa mr., i Càndida, mr.

21. Dimarts

Sant Mateu, apòstol i evangelista (F) Vermell. Lectures: Efesis 4:1-7,11-13 / Salm 18 / Mateu 9:9-13. GIRONA: Dedicació de la Catedral (catedral, S / diòcesi, F) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Jonàs, profeta; Neleci, b.; Pàmfil, mr. Santa Ifigènia, mr.

Festa Major: a Esplugues de Llobregat, Puigverd d'Agramunt i Vallirana.

22. Dimecres

Fèria. Verd. Lectures: Esdres 9:5-9 / Tobies 13:2-8 / Lluç 9:1-6. GIRONA: Sant Mateu (F) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Maurici i comps. mrs.; Fèlix IV, p.; Santí, b. Santes, Digna, Emèrita i Iraides, vgs. mrs. i Salaberga, ab.

Festa Major: a Espot, la Portella i Sant Mori.

23. Dijous

Fèria. Verd. Lectures: Ageu 1:1-8 / Salm 149 / Lluç 9:7-9. TARRAGONA: Santa Tecla, vg. mr. (ciutat, S / diòcesi, MO) Vermell.

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Linus, p. mr.; Sosi, diaca mr.; Constanci, sagrist. Santes, Xantipa i Polixena, germs. mrs. i Sita, vg.

Festa Major: a Calella, Roda de Ter, Sitges i Tarragona.

24. Divendres

Fèria. Verd. Lectures: Ageu 1:15b-2:9 / Salm 42 / Lluç 9:18-22. BARCELONA: La Mare de Déu de la Mercè (S) Blanc. Altres diòcesis (MLI)

ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Gerard, b. mr.; Andoqui, mr.; Tirs, diaca mr. Pacífic, franc.

Festa Major: a Almacelles, Artesa de Segre, Barcelona, Besalú, Calldetenes, la Conreria d'Escaladei, Santa Coloma de Farners i Vallgorguina.

25. Dissabte

Fèria. Verd. Lectures: Zacaries 2:5-9,14-15a / Jeremies 31:10-13 / Lluç 9:43b-45. GIRONA: Sant Dalmau Moner, domin. (MO) Blanc.

ALTRES CELEBRACIONS: La Mare de Déu de la Misericòdia, a Reus. Sants, Cleofàs deix. de Jesús, mr.; Herculà, sold. mr.; Llop, b. Santes, Aurèlia i Neomisía, vgs., i Emila, mr.

Festa Major: a Cervelló i Reus.

Lectures bíbliques

Diumenge XXV de
durant l'any

Cicle A

Lectura primera

Is 55:6-9

Els meus pensaments no són els vostres

Lectura del llibre d'Isaïes

Cerqueu el Senyor, ara que es deixa trobar, invoqueu-lo ara que és a prop. Que els injustos abandonin els seus camins, i els homes malèfics els seus propòsits; que es converteixin al Senyor i s'apiadaran d'ells, que tornin al nostre Déu, tan generós a perdonar. Perquè els meus pensaments no són els vostres, i els vostres camins no són els meus, diu l'oracle del Senyor. Els meus camins i els meus pensaments estan per damunt dels vostres tant com la distància del cel a la terra.

Salm responsorial 144:2-3,8-9,17-18 (R.: 18a)

Us beneiré, Déu meu, dia rere dia,
lloaré per sempre el vostre nom.El Senyor és gran. No us canseu de lloar-lo,
que la seva grandesa no té límits.

R. El Senyor és a prop dels qui l'invoquen.

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, gran en l'amor.El Senyor és bo per a tothom,
estima entranyablement tot el que ell ha creat. R.Són camins de bondat els del Senyor,
les seves obres són obres d'amor.Els Senyor és a prop dels qui l'invoquen,
dels qui l'invoquen amb sinceritat. R.

Lectura segona

Fl 1:20c-24,27a

Per a mi, viure és Crist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis

Germans, tant si surto en vida d'aquesta presó, com si he de morir, sé que Crist serà

glorificat en el meu cos. Perquè per a mi, viure és Crist, i morir em seria un guany. Però quan penso que, mentre continua la meua vida, puc fer un treball profitós, no sé pas què escollir; em trobo pres per aquesta alternativa: d'una banda el meu desig es de morir ja per estar amb Crist, cosa incomparablement millor; però d'altra banda, pensant en vosaltres, veig més necessari que continuï la meua vida corporal.

Ara, a vosaltres, us demano solament això: que porteu una vida digna de l'evangeli de Crist.

Al·leluia

Ac 16:14b

Obriu, Senyor, el nostre cor
perquè escoltem atentament les paraules del
vostre Fill.

Evangeli

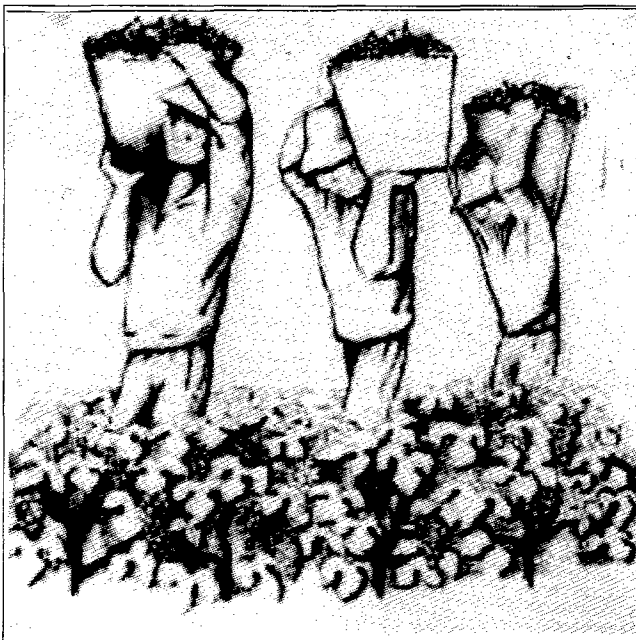
Mt 20:1-16a

¿Tens enveja perquè jo sóc generós?

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué als deixebles aquesta paràbola: «Amb el Regne del cel passa com amb un propietari que sortí de bon matí a llogar treballadors per a la seva vinya: va fer tractes per un jornal, i els envià a la seva tasca. Sortí altra vegada a mig matí, en trobà d'altres a la plaça sense feina i els digué: Aneu també vosaltres a la meua vinya; us pagaré el que sigui just. I ells hi van anar. Pels volts de migdia i a mitja tarda, tornà a sortir i va fer el mateix. Una hora abans de pondre's el sol encara en trobà d'altres i els digué: ¿Què feu aquí tot el dia desvagats? Ells li contesten: És que ningú no ens ha llogat! Els diu: Aneu també vosaltres a la meua vinya. Al capvespre, l'amo de la vinya digué a l'encarregat: Crida els treballadors i paga'ls el jornal. Comença pels que han vingut més tard, i acaba pels primers. Vingueren, per tant, els qui feia una hora que treballaven, i cobraren el jornal sencer. Quan tocava als primers, es pensaren que cobrarien més, però van cobrar el mateix jornal. En veure això, rondinaven i deien al propietari: Aquests darrers han treballat només una hora i els pagues igual que a nosaltres, que hem hagut de suportar tot el pes de la jornada i la calor. Ell va respondre a un d'aquests: Company, ¿quin mal t'he fet? ¿No havíem fet tractes per un jornal? Doncs, pren el que et toca i vés-te'n. A aquest darrer jo li vull donar igual que a tu. ¿Que no puc fer el que vull a casa meua? ¿Tens enveja perquè jo sóc generós?

Així els darrers passaran a primers, i els primers a darrers».

Vic

diòcesis

Francesc Sagrera i Riera, home i mestre ungit

■ Un document molt esperat

El mes de febrer d'enguany, l'advocat Isidre Prat, postulator per a la promoció de la causa de canonització del P. Francesc Sagrera i Riera,

escolapi, rebia un document vivament esperat. Havia estat signat el dia 19 de febrer del 1999 a la seu de la Congregació per a les Causes dels Sants.

El document dona fe de la recepció de tota la documentació recollida en el procés sobre la possible beatificació i canonització del P. Sagrera, incoat i dut a terme a la Cúria episcopal de Vic i traslladada després a la Congregació romana per a les Causes dels Sants i com aquesta documentació després d'haver estat examinada i estudiada a consciència, és aprovada d'entrada per la Congregació. Això vol dir que el camí cap a la canonització del P. Sagrera, obert a Vic, ara continua a Roma, perquè s'ha vist que és possible i coherent continuar-lo. Resta encara un llarg itinerari a recórrer, però el camí és bo i està obert. En principi Roma veu bé el procés.

Qui va ser —i és— el P. Sagrera i per què val la pena de proposar-lo com a futur sant canonitzat?

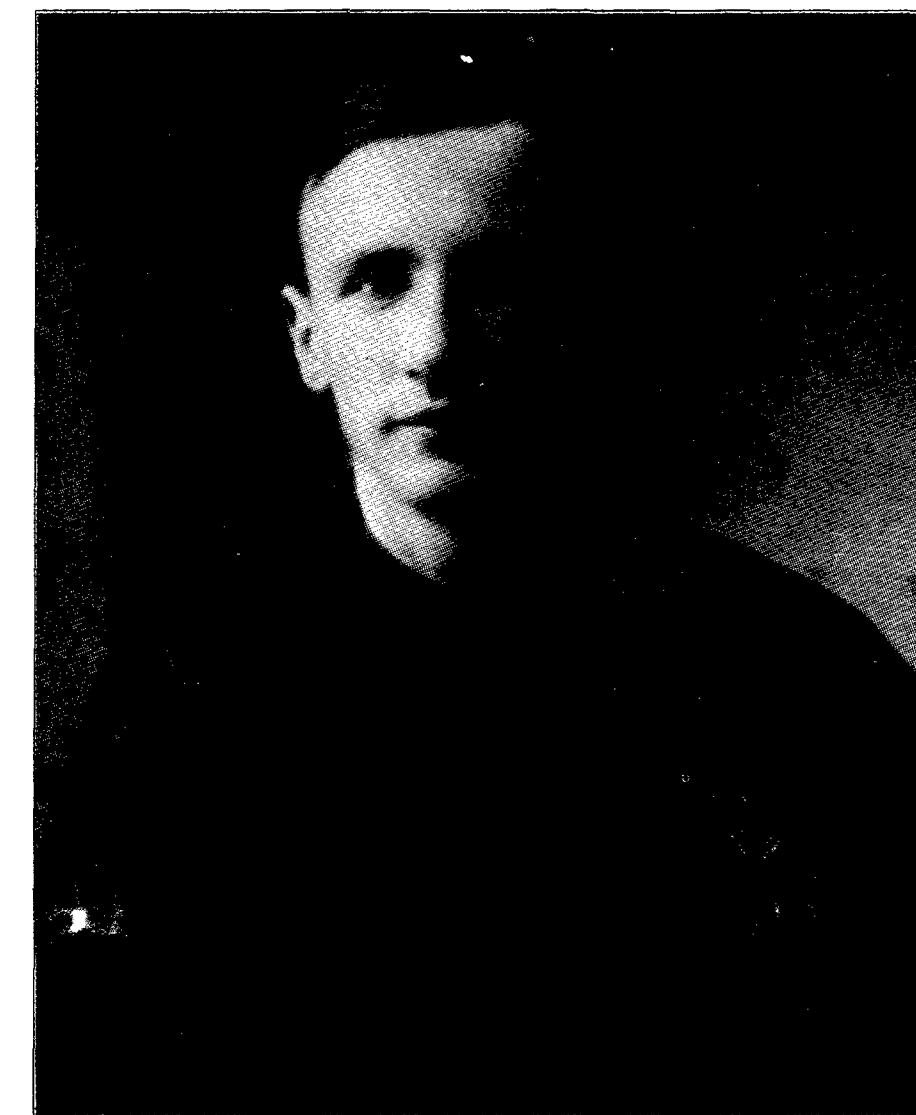
Era un sant!

«Aquest gran escolapi era una persona sencera, completament sencera pel que fa a una personalitat cristiana i religiosa. Vivia el cristianisme... Un sant fa això: conèixer el misteri de Jesucrist... I el nostre pare escolapi, el P. Sagrera, el tenia, penetrat, el misteri de Jesucrist, i el vivia. El vivia en la profunditat de la seva ànima, anava creixent amb el coneixement del misteri de Jesucrist... El P. Sagrera era així, i per això, va ser un gran educador» (cardenal Jubany, homilia en la concelebració al temple parroquial de Moià el 4-3-1990).

Les paraules del cardenal Jubany són la concreció «teològica» d'unes altres paraules, sorgides de la convicció i el sentiment del poble senzill, que arran de la mort del P. Sagrera, va passar en multitud silenciosa davant del seu cadàver, amortallat amb la sotana escolàpia, l'alba i l'estola, clamant: «Era un sant!» Diu que la veu del poble és la veu de Déu. I el poble, amb veu senzilla i alhora ferma, ja el canonitzava quan tothom el plorava: el feia entrar en el seu «cànon» pietós-intuïtiu-convençut. I l'encertava.

L'home

«Jo crec que per assolir la perfecció sobrenatural, primer hem de mirar de

Francesc Sagrera i Riera.

posseir i practicar bé totes les virtuts naturals, la justícia, l'ordre, la dignitat, l'elegància espiritual, la delicadesa...» «Sense la fama de Déu que ens transfigura, jo sóc un pobre noi malaltís i sense gràcia» (de l'epistolari del P. Sagrera).

No és possible fer un sant si no tenim abans, i sobretot, un home, o una dona. Abans —i conjuntament— de «sant» Francesc Sagrera i va haver l'home Francesc Sagrera i Riera. I quin home! L'arbre de la seva humanitat, que va fructificar en fruits saborosos de cultura, humanisme i santedat, brostà a Breda. Va néixer el 8 de febrer del 1901. Enceitava segle. «Rep de la seva mare una pietat profundíssima i, del seu pare, una energia, una rectitud, una voluntat de treball extraordinàries.» El seu pare volia encaminar-lo cap a la carrera de farmàcia, com el seu avi farmacèutic. El noi

Francesc, però, sentia una altra crida: el sacerdocí. Quan la família residia a Barcelona, va entrar al seminari com a alumne extern i ben aviat es va guanyar la simpatia de tothom. És ja en aquest temps de seminari que es manifesta la seva poca salut: «Jo sóc un pobre noi malaltís.» Un cop rebut a la cama li genera un tumor blanc, que l'immobilitza al llit una llarga temporada. És al final de la seva carrera al seminari, que sent la crida a la vida religiosa. Donada la seva complexió malaltissa, el seu pare li va aconsellar que busqués un orde religiós que no fos massa sever, i així va entrar al noviciat de l'Escola Pia de Moià, iniciat el noviciat, però, la seva fràgil salut fa que per consell del metge l'hagi d'interrompre i retornar a Barcelona. «Ja tornaràs si és voluntat de Déu», li va dir el P. Prat. I va ser la voluntat de Déu que el va reintegrar al noviciat interromput a Moià. El 25 de juliol de 1925 vesteix l'hàbit d'escolapi, i l'any següent, el dia del Corpus de 1926, és ordenat prevere.

«Comença la seva labor escolàpia al col·legi del carrer Ample de Barcelona, de gran densitat d'alumnat, de no gaire bones condicions climatològiques, prop del port, carrers estrets, molta humitat, manca de llum, etc., que afecten la seva precària salut.» El 1927 torna a Moià, on residirà fins a la seva mort, el 22 de febrer del 1940, llevat de petits intervals durant la Guerra Civil. «Sempre delicat, sempre amb poca salut, però sempre

(Continua a la pàgina següent)

BALCLÍ'S
SALA DE SUBASTAS

Des de 1979

932 175 607
932 377 663

COMPRAVENDA DE PINTURES I ANTIGUITATS AL COMPTAT

PINTURA CATALANA I ANTIGA
MOBLES
JOIES I PLATA...
ANTIGUITATS

VALORACIONS PER A TESTAMENTÀRIES.
GESTIÓ DE VENDA

VALORACIONS GRATUÏTES PER A SUBSCRIPTORS,
CONGREGACIONS I PARRÒQUIES

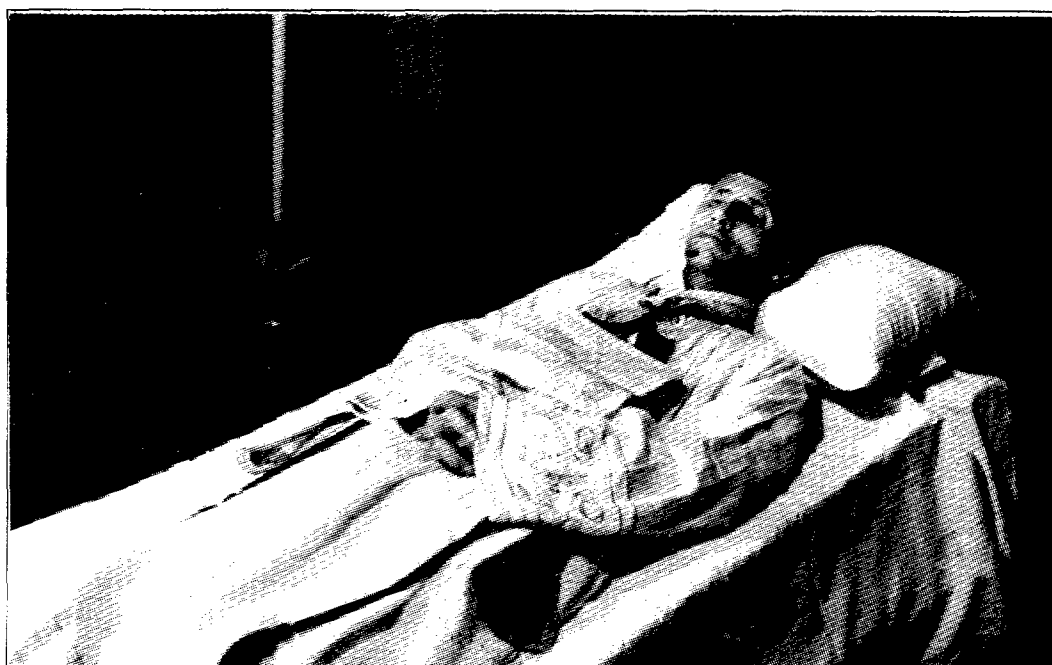
C/ ROSSELLÓ, 227 - 08008 BARCELONA

(Ve de la pàgina anterior)

treballant, sempre lluitant, sempre dedicat plenament a la seva vocació docent i escolàpia.» Vet aquí l'home. Corporalment feble, malaltís, sempre a punt de trencar-se, però espiritualment fort, viril capaç d'aguantar-ho tot i de sostenir tot-hom.

El mestre ungit

El P. Sagrera va ser un mestre de cap a peus. «Mestre de lliurament total!» Gosaria dir que ja va néixer mestre, pedagog, educador. Primerament es va educar ell mateix. Estudiós, obert a tots els coneixements, els assimilava amb fruïció. Després

La mort de l'escolapi va ser molt sentida entre els seus feligresos i deixebles.

va saber involucrar en aquest tarannà seu els alumnes que li venien a les mans. Al llarg de la seva vida —tan curta— va demostrar i viure amb intensitat radical la seva altíssima i sincera vocació docent.

El mestre P. Sagrera no es va limitar a tenir alumnes i a dedicar-s'hi de ple. Va fer deixebles. Allò que ell sabia, ho vivia i el que vivia en plenitud ho feia viure als seus alumnes que de mica en mica, enduts pel corrent vital i vitalitzador del mestre, esdevenien deixebles seus, seguidors dels seus ensenyaments. Era un mestre que tot fent «savis» sabia fer i feia persones. No és estrany, doncs, que hagin estat els seus alumnes deixebles els qui hagin treballat i empès incansablement la introducció de la causa de

canonització del seu estimat mestre. És el millor elogi del mestre, com també el més clar testimoni de com el P. Sagrera, no només va ser un honestíssim professional de la docència, en el sentit més humà, ampli i complet del mot, sinó de com el «sant» ho era a tot arreu, també a classe amb els alumnes: ell s'hi santificava i introduïa els seus nois al camí del seguiment de Jesús en la vivència de la seva humanitat. El P. Sagrera va ser un mestre «ungit» amb el carisma de l'educador i amb la unció sacerdotal, que el va fer ministre de la caritat de Crist i l'urgí a ser-ne fidel servidor i apòstol en bé del poble que tenia encomanat.

La seva pregària intensa i constant, va alimentar sempre la seva feblesa corporal. A les seves classes sabia predicar l'evangeli, i a fora, i sempre el vivia amb el seu capteniment i la seva paraula el feia ressonar sense defallença i amb valentia. Si els seus alumnes el veien i l'escoltaven a classe, els feligresos de Moià l'anaven a escoltar a l'església del col·legi. Tot ell va ser un home, mestre i sacerdot. En la vida del P. Sagrera no hi hagué mai solució de continuïtat entre aquestes tres dimensions. Per això en ell tot s'unia, i tot s'influenciava fins al punt que és molt difícil per no dir impossible saber si la grandesa de l'home es va anar magnificant amb la vocació a la docència i la crida al ministeri sacerdotal, o si va ser aquella la que va acabar afaïçonant el mestre i el sacerdot. Per això he posat com a títol d'aquest article *Francesc Sagrera i Riera, home i mestre ungit*. Ungit per la seva vocació a ser home i cristià. Ungit pel carisma del magisteri. Ungit per la unció sacerdotal. Ungit per l'Esperit que sempre el va acompanyar i el va mantenir fidel. Que sigui ara també el mateix esperit del Pare i del Fill qui el mení pel camí dels altars. I ens ajudi a nosaltres a saber veure que al costat nostre, ara també, els sants fan camí i ens conviden a seguir-los.

Josep M. Aragonès Rebollar

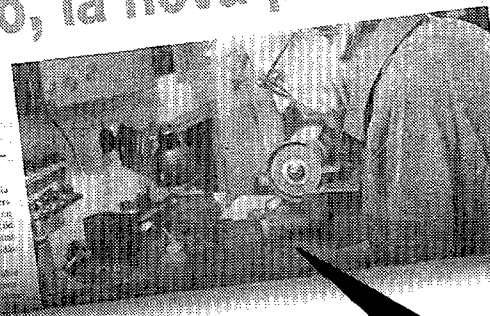
Qui estigui interessat en la causa de canonització del P. Sagrera i Riera pot contactar amb la Fundació Francesc Sagrera. c/ La Granada del Penedès, 19-21, 1r, 1a 08006 Barcelona. Tel. 932 179 653.

20
ANYS
1979-1999

CATALUNYA CRISTIANA

29 d'abril 1999 225 ptes.

Cristians obrers
o la lluita social
des de l'Evangeli

Catalunya
Cristiana
Una xarxa
per a
l'evangelització

Subscribiu-vos-hi ara

només per 11.180 ptes./any

Desitjo subscriure'm al setmanari CATALUNYA CRISTIANA durant un any (52 números)

Edició en català		Edició en castellà	
Nom		Cognoms	
Adreça		N.I.F.	
D.P.	Població	Tel.	
FORMA DE PAGAMENT			
Amb un únic pagament de 11.180 ptes. per any		Amb dos pagaments semestral de 5.590 ptes.	
		Domiciliació bancària (Ompliu l'ordre de domiciliació)	
		Xec nominatiu que adjunto	
Senyors, Els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA per la meua subscripció a "CATALUNYA CRISTIANA".			
Titular			
Entitat	Oficina	DC	Compte
Data	Signatura del titular del compte		

Envieu aquesta butlleta a nom de: CATALUNYA CRISTIANA (Departament de Subscripcions)
Puiggarí, 5 - 08014 Barcelona - Tel. 934 905 988 - Fax: 934 902 035

Tortosa

«Hem de deixar que Crist es trobi amb nosaltres»

■ Entrevista al cardenal Antonio M. Rouco Varela

Mons. Rouco ha estat el portador de l'estendard principal a les festes de la Mare de Déu de la Cinta. Des de sempre, aquest honor es confia a altes personalitats del món eclesiàstic, cultural i polític. Enguany, el primer Majordom de la Reial Arxiconfraria de la Cinta ha triat un eclesiàstic de Galícia. Aquestes són les fites del seu currículum: neix a Villalba (Lugo) el 1936, és ordenat sacerdot a Salamanca el 1959, consagrat bisbe el 1976, nomenat arquebisbe de Santiago de Compostel·la el 1984, fins que el papa Joan Pau II li confia l'arquebisbat de Madrid el 1994. Actualment, és el president de la Conferència Episcopal espanyola durant el trienni 1999-2002.

El seu currículum acadèmic se centra en el Dret Canònic. Ha publicat diferents llibres i treballs científics a revistes espanyoles i de l'estranger en l'especialitat de la fonamentació teològica del dret i en els problemes de la relació Església-Estat.

D'acord amb el seu «iter» i missió, l'entrevista és com un flaix que il·lumina punts de l'actualitat de Tortosa, Madrid, Roma, Europa, Santiago i Barcelona. A més, el cardenal és una persona assequible amb qui és fàcil sintonitzar.

Els tortosins sempre ens sentim molt «tortosins». El dia de la Patrona gairebé toquem el cel amb les mans.

—Què li sembla el marc arquitectònic de la catedral i sobretot el marc humà i cristià de la festa de la Cinta?

—M'ha admirat la catedral restaurada que llueix les seves bel·leses gòtiques. També la capella de la Cinta, esplèndidament renovada. Sóc amic de Tortosa i la visito des de fa molts anys. Ara em trobo amb una catedral renovada i neta. Un goig i una alegria pel que significa la catedral per a l'Església i també per a la ciutat.

El marc humà ens ofereix un poble que estima la Mare de Déu i que viu la seva tradició mariana amb accents actuals: avis, pares, joves i molts nens. És un goig per a un bisbe que ha tingut l'honor de presidir la festa major centrada a Maria.

—En la seva homilia ha dit que a l'Estat espanyol hi ha moltíssims pobles que la veneren. Les dones contemplen Maria com a model a imitar. Per què aquest «èxit» de la Mare de Déu a l'Estat espanyol?

—Sant Lluís M. Grignon de Monfort al *Secret de Maria* deia que ella és el secret —clau perquè Déu entri

en la història de l'home i ens faci arribar de forma tan propera la salvació. La Mare de Déu i la dona tenen un paper absolutament decisiu. Amb Maria ens sentim fills lliures i estimats.

—Vostè, cardenal arquebisbe de Madrid, té fama de Pastor proper que viu cordialment a prop de les parròquies. Com compagina el despatx oficial amb els problemes dels seus diocesans?

—No ho sé ben bé. En tot cas, emprant el temps d'una forma ben combinada i sobretot, mirant que en algunes hores del dia i especialment els caps de setmana, pugui ser present a les comunitats parroquials de la meua diòcesi.

—El cardenal de Milà, Carlo M. Martini, ha escrit *Cómo sobrevivir un obispo en su vida espiritual, personal y de comunión*. Com sobreviu vostè quan coincideixen diferents línies, a vegades contraposades, d'apostolat d'espiritualitat, de compromís sociopolític?

—Jo no crec que hagi de descriure amb tants tan dramàtics l'experiència de Madrid. Crec que no. En tot cas, jo miro de seguir el principi d'«in necessariis, unitas; in dubiis, libertas; et in omnibus, caritas». Això és: en qüestions de fe, unitat; en temes dubtosos i discutibles, llibertat; i sempre, la pràctica de l'amor... Així tens una línia clara, a la qual sumo un tracte de respecte a les persones i un amor pastoral. És allò que s'anomena el pluralisme cultural. De manera que no és un drama sinó una

El cardenal Rouco pels carrers de Tortosa portant l'estendard de la Mare de Déu de la Cinta.

experiència de comunió eclesial, fidel a la fe, oberta a les exigències dels homes d'avui i que s'alimenta de la caritat en Jesucrist i als germans.

—A Tortosa s'ha plantejat el tema del diaconat permanent i els nous ministeris laïcals. És un dels objectius de l'any 2000. Vostè, des de la plataforma privilegiada que ocupa, què ens en diria?

—Jo crec en la vida del diaconat permanent que ha obert l'Església des del Vaticà II. També en l'enriquiment de la participació dels seglars.

Cal anar al fons i en tot cas la via de les vocacions consagrades no es pot abandonar. La clau perquè la gràcia actuï és que trobi un terreny adobat, constant i profundament conreat, especialment entre els joves.

—A la tardor se celebra el Sínode dels bisbes europeus. Vostè és el «relator general». Ens en podria anticipar alguns objectius?

—En l'anomenat «instrumentum laboris» de la Santa Seu, el relator fa una proposta de treball per als grups. L'objectiu el marca la Santa Seu. Es tracta d'un objectiu comú a tots els Sínodes que se celebren, i és el de reviu amb

un esperit apostòlic més gran, una sensibilitat creixent per al Jubileu de l'any 2000. Col·locar al centre de l'Església la fe en el Salvador.

—El Concili Provincial Tarraconense va acordar en la seva resolució 142, institucionalitzar la relació de comunió de les diòcesis catalanes com a unitat pastoral diferenciada de la Conferència Episcopal espanyola. Quan hi hauria la solució jurídica i per quan s'espera?

—La solució jurídica la marca el Codi de Dret Canònic. Els bisbes de la Tarraconense i l'arquebisbe de Barcelona han iniciat la tasca d'elaborar la proposta d'erecció d'aquesta Assemblea de Bisbes de Catalunya. Ja s'han donat les primeres passes. Cal seguir els ritmes i complir les previsions que el Codi determina.

—I de Madrid a Santiago. Una frase que animi a peregrinar amb fruit espiritual a Santiago.

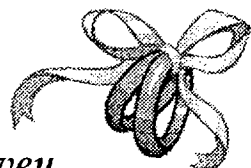
—Cal reviu les arrels de tots els pobles de l'Estat espanyol en allò que tenen de cristianes. És un gran llegat que ens ha vingut a través de la predicació apostòlica. Cal reviu aquestes arrels a totes les diòcesis espanyoles.

—I de Santiago a Roma. Una frase que animi a la conversió per celebrar el Gran Jubileu de l'Any 2000.

—Trobar-se amb Crist. Deixar que Crist es trobi amb nosaltres. Jo recordaria la primera frase de Joan Pau II en iniciar el seu Pontificat: «No tingueu por. Obriu les portes a Crist.»

J. Blanc i Bahima

Vols
sentir la veu
dels àngels
el dia del teu
casament?

Truca'ns: 938 654 152

Soprano, duet, quartet...

El millor servei
al millor preu

PRODUCCIONS

Tocar l'amor amb la punta dels dits

■ Revivim l'experiència d'un grup de voluntaris catalans en un camp de refugiats al cor d'Europa

DEBRECEN.— Fa sis anys, la guerra a Bòsnia ocupava els informatius i era portada en tots els diaris. Fa sis anys, es van obrir els camps de refugiats que van acollir milers de bosnians que fugien de la neteja ètnica i que ho havien perdut tot. El camp de Debrecen, a Hongria, va ser un d'aquests camps.

Ara, quan tot això ens sembla un record llunyà, encara hi ha famí-

lies que esperen sortir d'aquests camps de refugiats. Altres noves famílies, procedents de diversos punts en conflicte, arriben a aquestes ciutats improvisades on la gent només espera.

Aquest estiu, nou joves voluntaris catalans han dedicat les seves vacances a fer somriure els nens del camp de refugiats de Debrecen. Val la pena ser testimoni de la seva experiència.

Debrecen és la segona ciutat amb més habitants d'Hongria. Als afores, a dotze quilòmetres de la frontera amb Romania, quan va esclatar la guerra a Bòsnia es va reciclar un antic quarter militar rus en camp de refugiats. Sergi Arqués, un jove de Badalona, havia estat en dues ocasions en el camp de Debrecen, els estius del 96 i del 97.

Sergi no tenia previst tornar-hi, però aquest any l'ONG SED (Solidaritat, Educació i Desenvolupament), on col·labora, va rebre una trucada d'ajuda de les autoritats del camp. Un grup de nou voluntaris catalans es van posar en marxa i es van preparar per compartir quatre setmanes amb els desplaçats de Debrecen.

«La gran diferència d'enguany respecte d'altres —explica Sergi— és que el 97 la major part de refugiats eren bosnians o procedien de l'ex-Iugoslàvia. En canvi, aquest any ens hem trobat persones de fins a trenta nacionalitats diferents. Hi havia bosnians i albanokosovars, però també ens vam trobar gent de Rússia, Afganistan, Pakistan, l'Índia, molts africans, de Sierra Leone, Nigèria... Gairebé tots fugen dels conflictes bèl·lics que pateixen als seus països o són perseguits per motius polítics.»

Un dels tres grans edificis del camp està totalment ocupat per refugiats africans. «A Àfrica jo crec que fugen de la pobresa i de les guerres. Connectar amb els africans era més complicat. Una anècdota: a les tardes els africans jugaven un partit de futbol. Sempre el feien entre ells, alguna vegada contra els kosovars, però mai contra altra gent.»

Els nou voluntaris catalans van treballar amb un grup de voluntaris italians i sota la supervisió de quatre germans maristes que treballen a la zona durant tot l'any. La convivència entre els membres del grup en una experiència tan intensa com aquesta és fonamental. «La

Entre els nens no hi ha barreres. El voluntari de SED, Sergi Arqués, amb dues nenes kosovars, una bosniana i una russa.

convivència ha estat molt bona. No podíem dormir a l'interior del camp, i les autoritats ens van buscar un "collegium", una antiga empresa amb barraques habilitades perquè hi poguessin dormir els treballadors. Finalment el cònsol d'Hongria a Barcelona ens va aconseguir dues habitacions en un centre d'acollida de la Creu de Malta, que és una mena de Càritas Espanya.»

Centenars d'històries particulars

Sergi repassa un àlbum de fotografies mentre parla de la seva experiència. «Veig les cares i cada una té la seva història.» Elvira és una nena de dotze anys. Ella i la seva família són catòlics de la Golgodina, una part de Iugoslàvia que havia estat hongaresa. «No poden tornar perquè no saben on anar.» Sergi va

conèixer l'Elvira el 96 quan tenia vuit anys. Ara, amb dotze, és qui té cura dels seus germans petits, té les seves responsabilitats. Però en tot aquest temps l'Elvira a penes ha anat a l'escola. «Jo crec que és un temps irrecuperable. Aquesta gent està marcada.»

El conflicte de Kosovo ha tornat a omplir el camp de Debrecen. Exona és una nena que va arribar al camp en l'onada posterior a la neteja ètnica realitzada pels serbis. Viu amb els seus pares i els seus quatre germans. «A aquesta família se la veia benestant, amb cultura, segurament amb una situació anterior normal. Fa pensar per què d'una situació estable han passat a no tenir res. Depenen d'altres, del que vulguin fer amb la seva vida.»

La sortida per a la majoria de les famílies és difícil. «Són casos molt concrets, tan particulars que fins i tot costa d'entendre.» Durant les quatre setmanes d'estada al camp Sergi va viure com dues fa-

mílies deixaven el camp per tornar a Bòsnia. «La família de Ramiche, per exemple. Ell em va convidar a casa seva tres dies abans que marxés. Estava borratxo com una sopa. El vaig veure totalment humiliat, destrossat, el vaig veure malament. En canvi, el dia que va marxar el vaig veure net, afaitat, polit i serè. Un canvi del cent per cent.» Sergi fa silenci uns moments i sentència: «Mentre ets al camp no ets res, quan surts a fora ja pots ser algú.»

Potser per aquest motiu els cooerants intentaven treure els nens del camp almenys un parell de cops per setmana, per anar a la piscina o a algun parc proper. «Recordo les mirades, les cares dels nens quan sortien per la porta de la barrera i entraven a la furgoneta. Són unes cares que no sé com qualificar.»

Els jocs tenien un gran protagonisme. «Hem fet gimcanes, olimpíades, un gran festival de disfresses, tallers, esports. Sempre intentàvem pintar-los alguna cosa a la cara: un estel, una lluna o un sol, perquè se sentissin especials a l'hora de jugar.» Estels i llunes perquè tinguessin l'oportunitat de ser nens.

«Em va canviar la vida»

L'experiència en un camp de refugiats és dura. Per a Sergi Arqués hi ha un

Diuen que la mirada és reflex de l'ànima. Les mirades a Debrecen són tristes.

abans i un després. Ell va anar per primer cop en un camp de refugiats l'estiu del 96. «El primer any que vaig anar-hi em va canviar la vida. Mentre hi vaig ser a penes vaig ser-ne conscient perquè allà tot era activitat, treball, i no tens temps ni de pensar què estàs fent i què estàs vivint. Però quan vaig tornar a casa em vaig preguntar què estava fent amb la meua vida. Crec que va ser llavors que va canviar tota la meua escala de valors. Van canviar les meues relacions amb la gent. Allò que veritablement importa és la gent, les persones, no tant que tu tinguis més o jo tingui menys. Vaig aprendre a compartir amb les persones des de la sinceritat, des de la pobresa.»

Des de fa anys, Sergi ha treballat amb nois, a esplais. «Em vaig adonar que havia d'intensificar tota aquesta activitat. Val la pena donar la teua vida per això, pels altres.» Defineix la seva primera experiència en el camp de refugiats amb un tret característic dels maristes, presència. «Sempre hi ha gent que necessita que algú sigui allà, encara que gairebé no facis res. Simplement es tracta de ser-hi, fer-te present en certs moments i llocs.»

La tercera vegada que Sergi va viatjar a Debrecen va intentar aparcar «la mentalitat occidental europea de fer el màxim de jocs, activitats i apro-

Exona i les seves germanes van poder gaudir de la piscina del poble.

Elvira va arribar al camp de refugiats amb la seva família fa sis anys procedent de Bòsnia.

fitar fins l'últim minut». El temps és un concepte difícil de qualificar en una petita ciutat on l'únic que poden malgastar els seus habitants és temps. «Debrecen és una ciutat plena de "fantasmes" que esperen.»

La realitat que es viu en un camp de refugiats és dura. Les persones que hi van disposades a col·laborar han de saber-ho. Per això els nou voluntaris de SED tenien experiència prèvia en camps de treball a l'estranger. Malgrat això, per a ells ha suposat una prova personal. «Expressar un sentiment és difícil, i quan

parlem d'amor encara és més difícil — ens comenta Sergi Arqués. Malauradament no podem comprar l'amor. No podem anar al mercat i comprar un quilo d'amor. No podem. Nosaltres ens relacionem i ens donem mostres d'estimació, amb carícies, amb petons, amb mirades, amb somriures, amb regals. I ens refiem que ens estimen o que estimem algú. Ho puc definir així: allà he tocat l'amor amb la punta dels dits, l'amor pur i simple.» Això ja ho defineix tot.

Rogeli Vázquez Franzi

La situació dels refugiats avui

Què és un refugiat? No sempre ens queda clar. Per aclarir conceptes podem recórrer a la Convenció de Ginebra on es va definir refugiat com la persona que ha hagut de fugir del seu país de nacionalitat a causa de temors sòlids de ser perseguit per motius relacionats amb la seva raça, religió, nacionalitat, pertinença a un determinat grup social, i no pugui, o a causa d'aquests temors no vulgui, tornar a tal país.

També es poden donar algunes xifres, proporcionades per organismes adscrits a l'ONU, sobre el nombre de refugiats que actualment hi ha al món. L'Alt Comissariat de les Nacions Unides (ACNUR) s'ocupa de 22.729.233 persones. D'aquestes, es poden considerar refugiades en sentit tècnic uns 13 milions; repatriades, gairebé tres milions i mig; 1.364.000 són apòlides i 4.853.000 són desplaçades.

Àsia és el continent que registra un nombre més gran de refugiats, 4.808.624; seguit de prop per Àfrica amb 4.341.480. A Europa el nombre també és molt elevat i supera els tres milions. Baixa a Amèrica Llatina, 88.340, i a Oceania, 74.954. Segons altres fonts, els refugiats al món serien 27 milions, i els desplaçats, 30 milions.

L'ajuda als refugiats i desplaçats ha estat una de les activitats on l'Església ha invertit els seus esforços. Acollir l'estranger, ajudar qui té problemes, ha estat la preocupació del món missioner, i el Papa ha estimulat aquestes iniciatives en documents magisterials i, especialment, durant les visites pastorals que ha fet pràcticament a tot el món.

Diferents instituts religiosos treballen per formar personal especialitzat que atengui els desplaçats, per convertir els refugiats en autosuficients i per involucrar les Esglésies locals i la població del lloc. Són, per exemple, els Pontificis Consells *Cor Unum*, la pastoral de Migrants i Itinerants, o Càritas, entre altres entitats assistencials.

La fita ha de ser la reconciliació. Que el refugiat es pugui reinserir en la seva societat d'origen. Ens toca de prop. Jesús i la seva família també van experimentar l'exili.

El grup de voluntaris catalans de SED que van cooperar aquest estiu al camp de refugiats de Debrecen.

Vic

Educar amb valors

■ La Fundació Pere Tarrés organitza un curs de monitors de lleure a Vic

VIC.— El 3 de setembre va començar a Vic un curs de monitors de lleure que ofereix la Fundació Pere Tarrés. El curs durarà fins al dia 26 de setembre i formarà els joves que volen exercir algun tipus d'activitat d'esplai. El contingut del curs consta de tres apartats, un de teòric, un altre de pràctic i un treball o memòria que els inscrits hauran de lliurar abans d'acabar el curs.

A més d'una introducció a l'oferta formativa i a l'entitat organitzadora s'hi imparteixen altres coneixements relatius a la pedagogia del lleure, al plantejament educatiu, a la psicologia evolutiva i a la infraestructura educativa, entre altres elements, i es donen també nocions bàsiques de sanitat, socorrisme, de com preparar una farmaciola, de com seguir una dieta que compleixi les principals condicions per a una bona nutrició, i aspectes relacionats amb la natura, com ara, saber orientar-se o fer excursions.

El curs ofereix també diversos tallers

tècnics d'educació en el lleure, que tenen l'objectiu de despertar la imaginació i donar recursos al monitor. Alguns d'aquests tallers són d'expressió corpo-

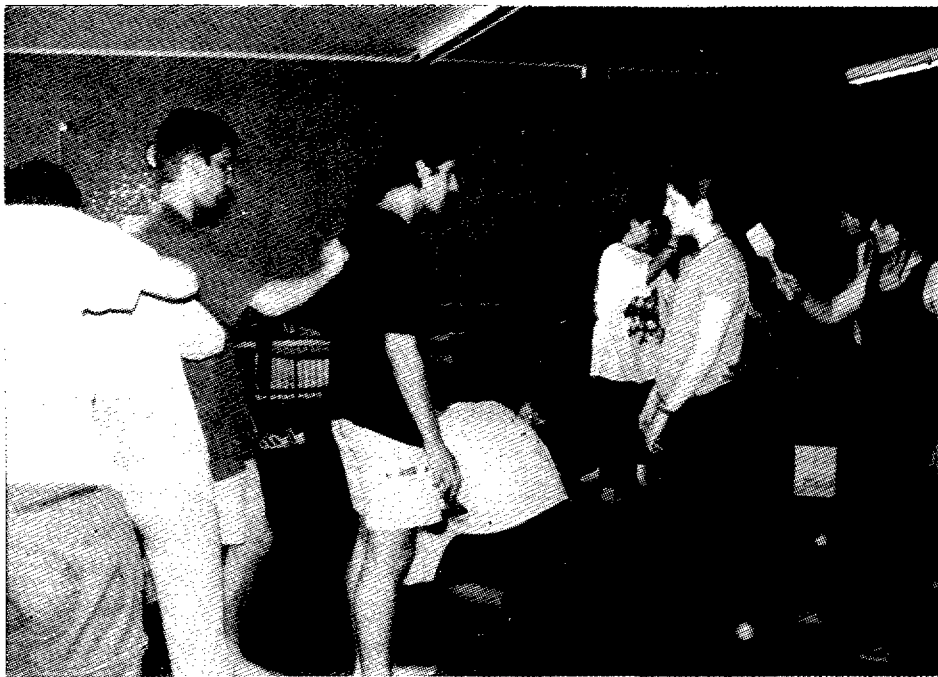
ral, teatre, jocs, danses, música, plàstica, jocs a partir de l'esport, cançons, contes i tradicions.

En l'apartat pràctic els alumnes col-

laboraran en algun esplai o entitat de lleure on podran aplicar els coneixements apresos i veure'n, ells mateixos, el resultat.

El curs organitzat a Vic posarà especial èmfasi en la qüestió de la interculturalitat, d'acord amb la voluntat dels responsables de la Fundació Pere Tarrés d'adaptar-se a la situació concreta del lloc on s'imparteix. L'objectiu és garantir la formació bàsica als monitors o monitores davant els infants, els seus pares, l'administració i la societat. Aquesta garantia es concreta en l'entrega del Diploma de Monitor d'Activitats de Lleure Infantil i Juvenil de la Generalitat, que atorga la Secretaria General de Joventut. Aquest és el segon curs de monitors que organitza la Fundació Pere Tarrés a Vic durant l'any 1999, després del que ja va impartir-se per Setmana Santa.

Fàtima Alemany

El curs ofereix tallers com el d'expressió corporal.

El bisbat de Vic rep en donació la imatge de l'exposició «Marededéu»

VIC.— Els representants del bisbat de Vic van rebre, el dia 2 de setembre, la imatge de l'exposició «Marededéu», que va ser donada pels representants de l'empresa patrocinadora de l'exposició, Airtel, i de l'autor, Guido Dettoni.

La imatge és una rèplica de les que es mostren a l'exposició, però feta amb marbre de Carrara i d'una mida més gran que concretament fa 90 centímetres d'alçada. A aquest pes cal afegir-hi els 430 quilos que pesa el pilar on s'aguanta, a una banda del qual hi ha dos forats per on el visitant pot tocar una imatge en petit de la Mare de Déu feta amb fusta de banús. En aquest pilar es poden llegir uns versos de Carles Duarte que resumeixen així l'esperit de l'exposició: «Les mans són una estança on aprenem a invocar-te.»

Un fet tècnicament curiós és que el centre de gravetat de la imatge de marbre està lleugerament desplaçat cap endavant, de manera que «sembla que la imatge es mogui o camini», segons va

explicar l'autor de la peça, Guido Dettoni.

La donació respon a la voluntat que l'exposició tingui «una certa continuïtat», amb la col·locació de la imatge en un lloc visible de la ciutat de Vic, «encara per determinar», segons va especificar el vicari episcopal Mn. Josep M. Riba.

El ressò que l'exposició ha tingut a Vic va superar les previsions. Unes 1.500 persones van visitar l'obra de Guido Dettoni instal·lada a la sala cultural del bisbat de Vic, l'Albergueria, entre el 18 de juny i el 29 d'agost. Una altra mostra de l'èxit de l'exposició és el fet que s'esgotessin les imatges de la «Mare de Déu» que es van posar a la venda, idèntiques a les 33 imatges exposades fetes amb fustes d'arreu de món.

L'exposició, que compta amb una pàgina web pròpia traduïda en 7 llengües diferents, es podrà veure una altra vegada, amb nous tocs personals, a l'antic Refectori dels Canonges de la catedral de Tarragona, on s'inaugurarà el 17 de setembre. (F.A.)

GIRONA

Nomenaments diocesans

GIRONA.— El bisbe de Girona ha nomenat els jesuïtes Jaume Anglès i Ignasi M. Anzizu jutge diocesà i membre de l'Equip pastoral «in solidum» de la parròquia de Palol d'Onyar-Vila-Roja, respectivament. L'anterior rector d'aquesta parròquia, Josep Amich, ha marxat de missioner a Xile. El moderador d'aquest nou equip serà Mn. Joaquim Xutglà.

D'altra banda, Jordi Pascual, que fins ara era a Agullana, serà vicari de Calonge i Joan Boadas assistent espiritual de la Confraria de la Mare de Déu dels Dolors de Girona. Mn. Josep Colomer, rector de Cornellà, ha estat nomenat també rector de Palol de Revardit, Riudellots de la Creu i la Mota. A més, el fins ara rector de Perelada, Pedret i Marzà i Vilanova de la Muga, Josep Arges, substituirà Narcís Tibau, rector de Canet, i serà substituït per Martí Colomer.

Pel que fa a ordenacions, el bisbe ha ordenat diaca fra Gil Parés a l'església dels pares caputxins d'Arenys de Mar. (M.D.B.)

LLOGUERS · ALQUILERS · LOCATIONS · RENTS · ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

GESTIO

immobiliària

93 451 50 00

FINQUES GANDIA - DIPUTACIÓ, 182 -

189 - 08011 BARCELONA

RESIDÈNCIA GERIÀTRICA
BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, servei mèdic, sanitari i humà. Estadades per sempre, i per convalescències. Poques places.

Tel. 934 274 453

Aquest espai val 4.925 ptes.
+ 16% d'IVA.

Assessorament publicitari
personalitzat.

Tel. 934 905 988

Fax 934 902 035

Barcelona

Viure en la societat de l'analgèsic

■ La IV Setmana de Teologia ha tractat el sofriment, especialment dels malalts terminals i dels qui els acompanyen

BARCELONA.— Enguany, a la Facultat de Teologia de Catalunya s'ha celebrat la IV Setmana de Teologia amb el tema *Terminalitat i Sofriment: Teologia i Pastoral*. Mn Gaspar Mora, Marcel·lí Carreras i Rosa Boixareu han parlat de la situació del malalt, del seu acompanyament i de l'experiència cristiana de la situació de patiment que produeix la malaltia, especialment en la seva fase terminal.

Els 110 participants de la Setmana de Teologia han treballat també en grups de taller, una experiència que enriqueix i permet l'intercanvi d'experiències, idees i sentiments.

La nostra societat té por del dolor. Cadascú de nosaltres té por de patir dolor. És inevitable preguntar-s'ho. Durant segles la interpretació que feien les religions ha estat que el sofriment era un càstig de Déu. De fet, aquesta és una afirmació encara arrelada en la nostra forma d'entendre la malaltia. En la nostra cultura el sofriment ha tingut un component religiós molt important. Mn. Gaspar Mora en la seva ponència sobre la *Comprensió i l'experiència cristiana del sofriment*, posava l'exemple dels exvots: «Quan visites un santuari de la Mare de Déu et trobes una gran quantitat d'exvots, i darrere de cadascun d'ells hi ha una història, una malaltia, un drama.»

L'evolució de la nostra cultura ha portat, però, a un canvi de mentalitat. Déu no hi intervé. «El sofriment de l'home no ve de Déu, i la curació, tampoc.» Una afirmació polèmica que la nostra cultura ha viscut com una victòria. «Les noves solucions que s'han aportat —diu Mn. Gaspar Mora— són la ciència i la llibertat, o sigui, la democràcia.» Certament la medicina ha avançat molt. I la democràcia vetlla perquè hi hagi un món just, sense tortures. «Però ara estem en l'època de la postmodernitat —explica Mn. Mora— en què s'han acabat les grans il·lusions de la modernitat i es respira la decepció.»

La mitificació de la ciència ha creat

un clima en què es fa difícil aguantar el dolor. «És el món dels analgèsics, on han augmentat els suïcidis i es procura evitar el dolor com sigui.» L'actitud cristiana davant del sofriment i la mort «és la que ens assenyala l'Evangelí», afirma Mn. Mora. «El malalt és persona. Necessita una raó per viure, per patir. Ha de lluitar, fer un esforç per guarir-se, però també s'ha de saber perdre, d'una manera elegant. Amb el pas dels anys la persona va perdent coses: les forces, les amistats, la família. S'ha d'aprendre a acceptar i valorar la salut que es té.»

Un pensador oriental explicava que la por de la societat occidental de parlar de la mort i el dolor es deu al fet que Occident no ha entès que la mort forma part de la pròpia vida. Com fan els na-

És bàsic que l'entorn sàpiga acompanyar el malalt.

dons en néixer: deixen enrere un món, al si de la mare, per iniciar-se en un altre. I pateixen. «Però després arriba la plenitud.»

Rogeli Vázquez Franzi

«El problema de la malaltia és encarar-se amb un mateix»

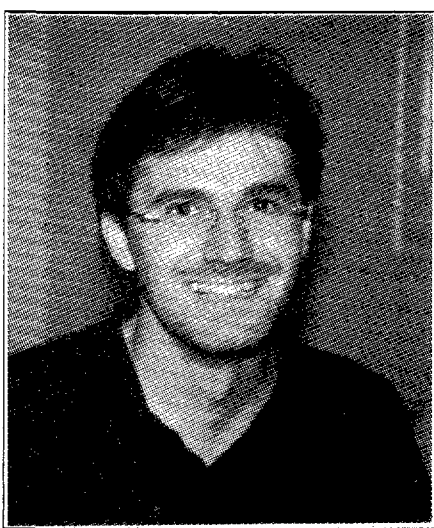
Quim Erra és jove i vital. Potser a primer cop d'ull pocs dirien que té una extensa experiència en el món de la salut. És germà de Sant Joan de Déu i actualment treballa a la cúria provincial en la coordinació dels centres assistencials que la congregació té a Catalunya. Anys enrere va treballar a l'Hospital Infantil d'Esplugues i al Psiquiàtric de Sant Boi.

—Com és que participes en aquestes jornades de *Terminalitat i Sofriment*?

—Crec que en el món de la malaltia encara ens falta molt per reflexionar i per aprofundir. I és bo fer-ho amb una lectura des de la fe, sobretot si volem que les coses que fem siguin construcció del Regne. Penso que aquestes jornades ajuden molt a clarificar conceptes que és una feina que tenim molt pendent els cristians. Netejar una mica tòpics, frases fetes, tabús...

—Des de la teva experiència, com viu un malalt la seva malaltia en l'actualitat?

—Fer generalitzacions és molt difícil perquè cada malalt és cada malalt, i la manera de viure la malaltia té molt a veure amb la història personal de cadascú, el seu entorn, no podem fer grans generalitzacions. És cert que la persona davant de la malaltia experimenta un trencament. Et trenca tot el que estaves fent i, a més, és una experiència que

Joaquim Erra, germà de Sant Joan de Déu.

t'obre interrogants.

—En la malaltia et trobes a tu mateix?

—A mi em sembla que davant de la malaltia cauen totes les màscares que de vegades portem, els rols, moltes de les coses en què ens recolzem normalment. Tot això se te'n va i et trobes molt amb tu mateix i amb la teva realitat limitada. Penso que el problema de la malaltia és encarar-se a un mateix i prendre consciència que les persones realment som limitades, i això viure-ho des de la fe. Quan a uns pares se'ls mor un fill, una

experiència que passa a l'Hospital de Sant Joan de Déu... allà no importa el prestigi, ni els sous, ni el quedar bé, ni res. És trobar-se amb la impotència i el dolor de veure que un fill, que és allò que més t'estimes, se't mor. Hem d'aprendre a assimilar-ho, a fer experiència de vida d'una situació de patiment tan fort. Hem de buscar la resposta cristiana.

—I això com s'acompanya?

—S'acompanya no volent endolcir les coses, ni buscant solucions a mitges, ni ensucrant les situacions. S'ha d'acompanyar amb molt de realisme i ajudant a acceptar que l'experiència és de limitació i que la plenitud de la vida està més enllà, en la lectura des de la fe. Això suposa estar molt propers, que la gent pugui expressar tot el que sent.

—Però això sembla un procés llarg i difícil.

—Sí, i moltes vegades aquestes situacions et porten sentiments de culpabilitat. Les persones ens sentim culpables quan passa una cosa d'aquestes perquè en el fons molts cops encara percebem la malaltia com un càstig. Les persones no s'han de sentir còstes, s'han de sentir valorades pel que són, i vivim en un entorn on es valora les persones pel que produeixen, pel que guanyen, pel seu prestigi. El malalt val per ell mateix. Sobre això el nostre món hi ajuda molt poc. Es fa tan difícil que una persona malalta pugui encaixar bé o pugui fer un procés

d'entendre la seva pròpia malaltia... i això perquè l'entorn no hi ajuda gaire.

—I quina és aquesta resposta cristiana?

—La fe és per llegir la vida. La vida fa el seu curs, la naturalesa té el seu destí, l'organisme fa el seu procés i la ciència hi té el seu paper. El paper que té la fe en tot això és de llegir-ho d'una manera determinada. Les persones fem una interpretació d'allò que ens passa, tenim unes vivències determinades i les persones creients ho vivim des de la fe.

—I què significa viure-ho des de la fe?

—Doncs viure-ho des de l'esperança, donar sentit a allò que vius. Valorar aspectes que per als cristians són molt importants i tots tenen molt a veure amb el que és la dimensió humana, perquè en realitat el cristianisme és tota una aposta de l'home a favor de la persona.

—Acompanyar els malalts. Una raó per dedicar-hi la vida.

—El que és bonic del món de la salut és que queda molt per fer. Per això és tan bo que s'hi reflexioni. Ha estat un món en què s'han cobert moltes necessitats des del servei. Però ja fa temps que treballeu sobre com fer aquest servei, saber quins valors ens hi juguem i des de quina orientació volem fer-ho. Penso que això és un repte que entusiasma, perquè construir el Regne al cap i a la fi és això.

Lleida

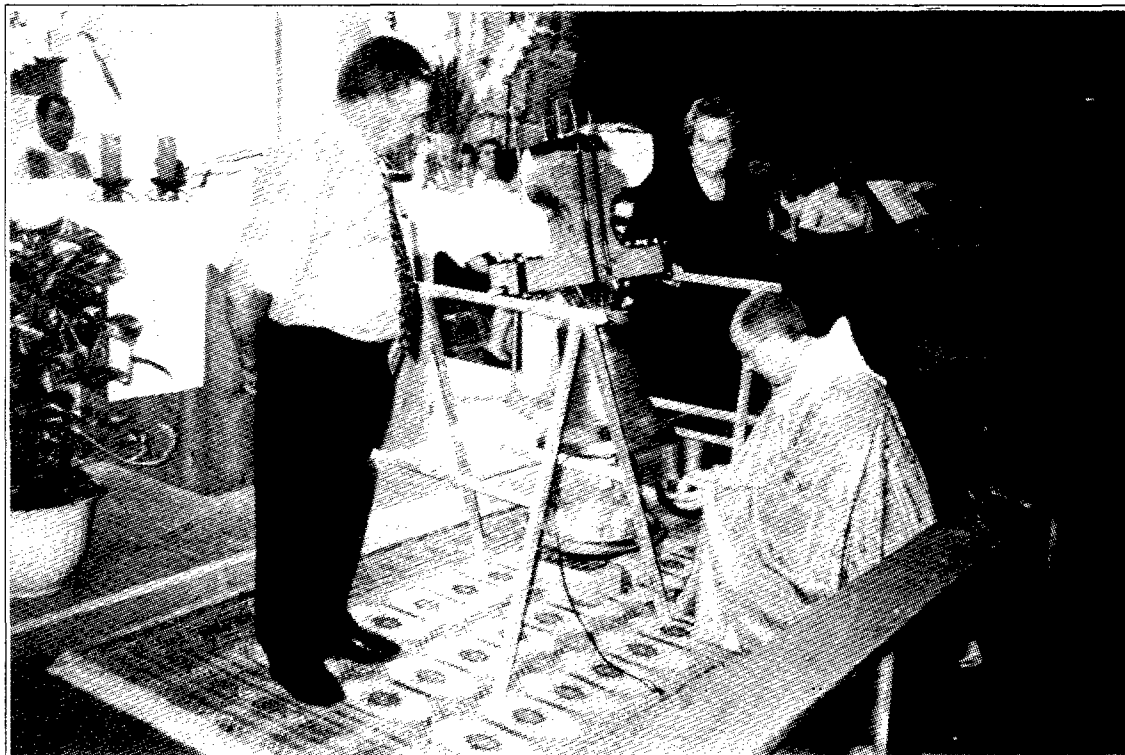
Castelló de Farfanya fa sonar de nou la Maria

■ Juneda i les Borges beneeixen també noves campanes

CASTELLÓ DE FARFANYA. Tres noves campanes han estat beneïdes darrerament a la diòcesi de Lleida concretament als pobles de Castelló de Farfanya, a la Noguera, i Juneda i les Borges, a les Garrigues.

Castelló de Farfanya tenia una antiga campana del segle XVI amb un pes de 110 quilos, arraconada a la sagristia perquè estava trencada en tres trossos. El seu rector, Mn. Vicenç Alfonso, que també és rector d'Os de Balaguer, poble en el qual se celebra cada any el mes d'abril, la Trobada de Campaners, i a la vegada president de la Confraria de Campaners de Catalunya, va creure positiu el fet de recuperar-la com a element del patrimoni popular i religiós del poble.

La campana ha estat restaurada per la casa Packard de França després de recompondre'n tots els trossos. Els treballs de recuperació han comptat amb la col·laboració de la comunitat parroquial i de tot el poble, que ha viscut amb il·lusió l'esdeveniment. La campana recuperada serà col·locada properament en el campanar de l'església de Santa Maria. L'acte de benedicció va tenir lloc el dia de l'Assumpció de la Mare de Déu, en el decurs de la Missa Major amb ocasió de la Festa Major de Castelló i festa de la titular de la parròquia. Batejada amb el nom de Maria va ser apadrinada, en representació de tot el poble, per Antonieta de Cal Balliu i per Salvador de Cal Sastre, i beneïda per

El rector de Castelló de Farfanya i els padrins en el moment de la benedicció de la nova campana Maria.

Mn. Vicenç Alfonso. En el decurs de la celebració eucarística, el rector i president dels campaners catalans va dir que les campanes són «veu de Déu» en l'Església i patrimoni de la cultura popular per a tothom, i va destacar per damunt de tot la seva funció de convocar els cristians a celebrar la seva fe.

D'altra banda, la parròquia de la Transfiguració del Senyor de Juneda va tancar els actes de celebració del seu 250 aniversari amb la col·locació en el seu campanar d'una nova campana que se suma a les dues ja existents. Amb un pes de 380 quilos i la nota musical de la

Va ser beneïda pel rector Mn. Pere Canals el dia de la Patrona de Catalunya amb el nom de Montserrat, donat per votació popular i apadrinada per Jaume Sedó i Cecília Cedó.

La nova campana Montserrat ha estat el resultat de la campanya que amb motiu d'aquest aniversari engegà els Amics del Patrimoni Artístic de Juneda sota el lema «Fem-la sonar», entitat que va recaptar els diners necessaris per a la

seva construcció i col·locació per l'empresa ERMEC al campanar de l'església parroquial.

També les Borges Blanques, capital de les Garrigues ha estat notícia per haver batejat el dia de Sant Salvador, el passat 6 d'agost, una nova campana de 40 quilos per al cloqueret de l'ermita romànica de Sant Salvador.

La nova campana de 40 quilos de pes, substitueix la que va ser robada de l'ermita el mes de maig del 1983. Ha estat fosa a Riudellots de la Selva (Girona) i porta gravada la imatge de Sant Salvador així com el seu nom, Maria

Salvadora i la data de la benedicció amb la llegenda «Amics de sant Salvador, 6-8-99», ja que ha estat aquesta entitat la que ha fet possible la seva recuperació. La benedicció va tenir lloc a l'esplanada de l'ermita el dia de l'Aplec de Sant Salvador, en el decurs de l'Eucaristia que va presidir el rector de les Borges Blanques, Mn. Jaume Pons.

Jordi Curcó

SOLSONA

Un nou sacerdot

GIRONELLA.— Xavier Romero, nascut a Gironella fa 29 anys, va ser ordenat sacerdot per Mons. Antoni Deig el 18 de juliol al seu poble natal, coronats els 6 anys d'estudis eclesiàstics a la Facultat de Teologia de Catalunya des del Seminari Interdiocesà i finalitzats amb l'any de llicenciatura de catequètica cursada a la Facultat de Sant Damas de Madrid.

Un gran acompanyament de sacerdots i fidels s'uniren a la festa, a la qual es van afegir el seu formador de Madrid juntament amb altres companys seminaristes i de la parròquia de l'Esperit Sant, de Las Ventas, on exercí l'any de diaconat mentre alternava amb els estudis de llicenciatura.

Ara forma equip parroquial amb Mn. Josep Torres i Mn. Marià Canal, a Cervera, aportant-hi la seva joventut plena d'il·lusió, esperança i ganes de treball, per tal de seguir dinamitzant les diverses tasques parroquials.

Mn. Xavier completa un període de dos anys fecund en ordenacions al bisbat: sis han estat els nous sacerdots. Una primavera ufana en un bisbat petit com el nostre. Tanmateix un sol seminarista que tot just comença la carrera manté ara mateix viva la flama vocacional.

Benet Roigé

EL PRODUCTE QUE LI RESOL DE DEBÒ

EL PROBLEMA DE NETEJA DE CAMISES I ALTRES PECES.

T2000

Demani'l a la seva drogueria o supermercat. Ens ho agrairà!

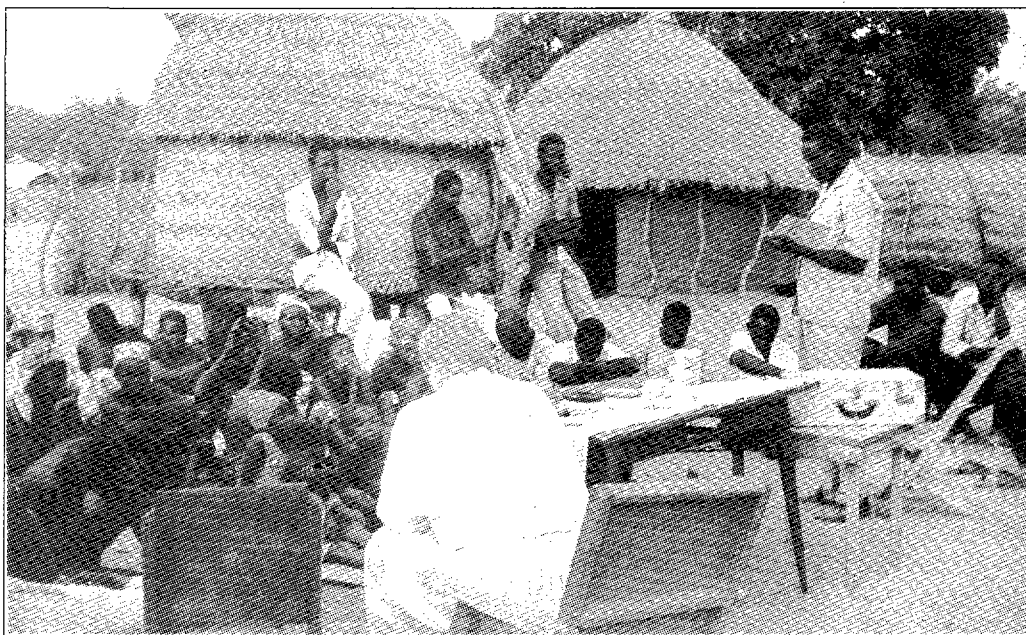
Missions

2000: esperança missionera

L'inici d'un nou mil·lenni porta al cor dels homes i dones un anhel esperançat de millora dels pobles, especialment dels més pobres, sotmesos a diverses formes d'injustícia: fam, incultura, malaltia, esclavitud, emigració, guerres, espoliació, delictes ecològics i moltes més.

Tota aquesta problemàtica tan greu no ofega l'esperança en «un cel nou i una terra nova, on regnarà la justícia» (2Pe 3:13). Milions d'homes de bona voluntat, de totes les cultures i religions mantenen la confiança en un món millor per al proper mil·lenni i treballen per aconseguir-ho, tot i que saben que molts interessos de persones i de multinacionals hi posaran obstacles.

La «globalitat» del món, de què tant es parla, ha mogut Joan Pau II a expressar la seva seguretat que el nou mil·lenni serà més fructífer en l'àmbit de la fe cristiana que el que està a punt d'acabar. En la seva encíclica missional, diu el Papa: «Mai com avui l'Església no ha tingut l'oportunitat de fer arribar l'Evangeli, amb el testimoni i la

El proper mil·lenni és ple d'esperança missionera.

paraula, a tots els homes i a tots els pobles. Veig clarejar una nova època missionera, que arribarà a ser un dia radiant i rica en fruits» (R.Mi. 92).

Els cristians tenim l'oportunitat meravellosa d'ajudar els germans del món

a fer realitat les seves justes esperances. No hi ha dubte que els missioners i missioneres de l'Església tindran un lloc de privilegi en la construcció d'aquest «món nou» que està naixent. Amagat en els ulls de molta gent,

l'Esperit de Déu treballa no únicament en els individus, sinó també en la societat, la història, els pobles i les religions.

La nostra esperança es fonamenta en el treball de l'Esperit del Senyor. Per això el Sant Pare ens recorda el Concili Vaticà II: «El Crist ressuscitat obra ja per la virtut del seu Esperit al cor de l'home, no sols desvetllant l'anhel del món futur, sinó també, per això mateix, animant, purificant i corroborant els generosos propòsits amb què la família dels homes intenta de fer la vida més humana i de sotmetre-hi tota la terra. És també l'Esperit el qui escampa «les llavors de la Paraula» presents en els ritus i les cultures, i els prepara per madurar en el Crist» (R.Mi. 28).

En arribar al 2000 nosaltres podrem dir amb l'apòstol Pau: «L'esperança no enganya, perquè Déu, donant-nos l'Esperit Sant, ha vessat el seu amor en els nostres cors» (Rm 5:5).

Jordi Jorba

ARGENTINA

VI Congrés Missioner Llatinoamericà

PARANÀ.— Del 28 de setembre al 3 d'octubre se celebrarà a Paranà (Argentina) el VI Congrés Missioner Llatinoamericà (Comla), que serà també el primer de tot Amèrica. L'organització recau sobre les Obres Missionals Pontificies i les Comissions Episcopals de Missions. El lema del Congrés és una crida missionera: «Amèrica, amb Crist, surt de la teva terra.» Al voltant dels Comla s'han multiplicat les iniciatives i l'acció de caràcter missioner: congressos i trobades regionals i nacionals, de «joves sense fronteres», de la Infància Missionera, del voluntariat i dels cursos d'animació missionera de les comunitats.

El Papa ha parlat d'Amèrica Llatina

com a «continent d'esperança» per la seva vitalitat interior i el seu esperit missioner envers els altres continents. El Papa recorda que «la missió renova l'Església, reforça la fe i la identitat cristiana, dóna nou entusiasme i noves motivacions. La fe s'enforteix donant-la! La nova evangelització dels pobles cristians trobarà inspiració i suport en el compromís per a la missió universal» (R.Mi. 2). Malgrat la falta de personal i de mitjans materials, l'Església a Amèrica Llatina està compromesa a potenciar la formació i en la tasca missionera dels sacerdots, religiosos i laics, animant les famílies a acompanyar les vocacions missioneres. (Fides)

Catòlics a Amèrica

Els catòlics a Amèrica són 495.756.000: el 62,9% de la població total americana (788.153.000). A Amèrica del Nord el percentatge de catòlics baixa al 23,90%, puja fins al 64,26% a Amèrica Central i les Antilles, al 87,27% a l'Amèrica meridional, i al 91,45% a l'Amèrica Central continental. Això no obstant, el percentatge de catòlics d'arreu del món amb prou feines arriba al 17,27%: 1.005.254.000 catòlics d'una població mundial de 5.820.767.000 habitants.

KAZAKHSTAN

L'hora de l'evangelització

ASTANA.— A Kazakhstan, primer país de l'antiga Unió Soviètica que ha establert acords amb el Vaticà, hi ha una Església que emergeix: el 1988 s'hi van batejar més de 1.000 persones. El pare Jean Marc Stoop, missioner suís, hi desenvolupa la seva tasca apostòlica i assegura que es tracta d'«un camp encara per sembrar. En un territori de dos milions set-cents mil quilòmetres quadrats, tan sols hi ha 50 sacerdots i un nombre similar de religioses per a l'activitat pastoral». La gran part de la població és musulmana, però cada cop hi ha més joves que s'interessen per la doctrina catòlica. «Aquí la fe està viva, l'alegria és autèntica, l'amor és cordial i salvífic. Milers de creients han patit per la fe i han mort com a màrtirs en un país on ha imperat l'ateisme militant durant decennis. El qui ha volgut conservar la fe ha pagat un preu alt. Per transmetre la fe s'han fet molts sacrificis», explica el P. Jean Marc. (Fides)

**CASA
GAY**

**MÉS DE 100 ANYS ORGANITZANT
CONGRESSOS I REUNIONS**

L'EXPERIÈNCIA ENS AVALA

ROGER DE LLÚRIA, 12 i 14
Tels. 933 181 495 - 933 016 731- Fax: 934 124 455

Abusos sexuals, una empremta difícil d'esborrar

■ L'associació Fada treballa per a l'assessorament i la prevenció d'aquests abusos a menors

La declaració dels Drets de la Infància (ONU, 1959) reconeix que tots els nens tenen dret a ser protegits de la crueltat, negligència o explotació perquè puguin desenvolupar-se de manera saludable i normal, tan físicament com mentalment i socialment, en condicions de llibertat i dignitat. L'associació Fada neix tenint en compte aquests principis, sensibilitzada per la problemàtica de l'abús sexual a menors. Professionals del camp psicosocial, sanitari i jurídic donen suport i assessoren les persones que es troben en aquesta situació.

El mes de març de l'any 1997 va néixer Fada, una associació sense ànim de lucre per l'assessorament i la prevenció dels abusos sexuals a menors. La iniciativa va sorgir de Maria Bernadet Rius, una dona molt sensibilitzada pel tema per haver-ne patit les conseqüències quan era petita. Maria es va envoltar d'un equip de professionals que ofereixen els seus serveis de forma gratuïta per informar i ajudar les persones que acudeixen al seu centre. Després de dos anys, la valoració és positiva, però calen molts recursos perquè una iniciativa com aquesta pugui tirar endavant. Uns 60 socis paguen una quota, la Fundació Roviralta els ha donat un cop de mà, però necessiten més ajuda. Segons Núria Grau, psicòloga que actualment és al capdavant del projecte juntament amb la presidenta, afirma que estan en una fase de recollida de recursos pel que fa a institucions i a empreses, però si no aconsegueixen més socis o subvencions, «el mes de desembre ho haurem de deixar córrer perquè suposa un gran desgast físic i de diners».

Seria una llàstima si Fada no pogués continuar la seva feina, perquè és l'única associació que tracta exclusivament els abusos sexuals a menors, un tema que socialment encara costa d'acceptar i malauradament hi ha més casos dels que podríem pensar.

Sentiment de culpabilitat

Segons Núria Grau, la gent normalment té un primer contacte per telèfon per

Els nens víctimes d'abusos sexuals pateixen greus traumes d'adults.

demanar informació, després alguns demanen una visita perquè els assessorin legalment i psicològicament. «Acostumen a venir dones d'uns quaranta anys que en la seva infantesa van patir abusos sexuals, i ara es troben que la mateixa persona que va abusar d'elles, normalment el seu pare, abusava de les filles

petites», afirma Núria Grau. Aquesta situació que pot semblar estrany que es torni a donar, es repeteix perquè acostuma a ser un secret familiar, i la víctima no ha estat mai capaç de trencar aquella relació. «Fa poc vaig parlar amb una dona que tenia molta por d'afrontar la situació i dir-ho tot al seu marit, el vincle familiar i psicològic amb el seu pare era molt fort», explica Núria Grau.

Segons la psicòloga, en la majoria de casos els abusos sexuals són molt difícils de demostrar, perquè quan parlem d'infants la violació no és el cas més habitual, però sí que hi ha tocaments, intimitats, obligar el nen a mirar-te quan et despulla... «Un abús sexual és qualsevol cosa que tu no has demanat i no hi estàs d'acord», aclareix l'experta. Per la dificultat de tornar a reviuir aquella situació i pel procés judicial que acostuma a ser lent i les penes no gaire llargues, moltes persones prefereixen mantenir el seu cas en l'anonimat.

Els nens que pateixen abusos sexuals acostumen a ser nens atemorits, que expressen amb dibuixos el que pateixen. De grans són persones amb problemes per relacionar-se amb el sexe contrari i pateixen trastorns físics i psicològics difícils de superar del tot.

La «sentència de la mampara»

L'associació Fada va elaborar un manifest per exigir a les institucions competents en l'àmbit jurídic, la modificació de la Llei d'enjudiciament criminal. Els fets van passar arran d'un cas conegut com la «sentència de la mampara» i que va posar en primer pla d'actualitat el tema de la declaració dels infants víctimes d'abusos sexuals. Un judici on dues nenes petites van declarar protegides per una mampara que no les deixava veure el seu agressor, el pare, després d'haver-se dictat la sentència condemnatòria i que l'acusat hagués entrat a la presó, es va haver de repetir perquè segons va dictar el Tribu-

nal Suprem, les declaracions amb mampara no estaven reconegudes per la llei. La mare de les nenes, que va demanar suport a Fada, volia evitar que les nenes, tres anys després, haguessin de tornar a passar per la mateixa situació. «El judici, però, es va haver de repetir, tot i que almenys el cas va servir perquè molta gent signés el nostre manifest per posar fi a actituds arcaiques i de manca de sentit comú per part de la justícia en casos com aquest», afirma Núria Grau. Arran del cas, a Catalunya s'ha aconseguit que s'enregistren les declaracions del nen en vídeo com a prova judicial. «És un pas endavant perquè és molt dur pel nen repetir la seva història tantes vegades», afirma la psicòloga.

Fada, a més de l'atenció personalitzada i humana, vol augmentar els serveis de prevenció oferint xerrades a escoles i esplais per oferir informació que els permeti detectar aquestes situacions. Fada en tots els casos aconsella tractament psicològic, i també els agradaria tenir un grup de persones que com a teràpia reconeguessin el que van patir i poguessin ajudar així altres persones.

Núria Grau explica que han rebut la visita d'algun abusador sexual demanant ajuda. «Acostumen a ser homes amb una autoestima molt baixa, i que també algú ha abusat d'ells quan eren petits, per això és tan important la prevenció. És un pas endavant perquè aquella persona s'adoni que el que fa està malament, i la nostra obligació també és ajudar-lo si es vol deixar ajudar», segons la psicòloga de Fada.

Gloria Carrizosa Servitje

FADA
ASSOCIACIÓ PER A
L'ASSESSORAMENT I LA
PREVENCIÓ DELS ABUSOS
SEXUALS A MENORS
C/ FONTANELLA, 20, 5È A
08010 BARCELONA
TEL. 933 189 769

Catalunya
Un país de voluntaris

Dóna
Suport
al voluntariat
a través del món
associatiu

Fomenta la
Formació
dels voluntaris

Facilita
Informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social
Institut Català del Voluntariat

MÉS INFORMACIÓ
900 300 500

Espanya

El comunicador catòlic, un professional com cal

■ Quarta trobada de corresponsals espanyols de Ràdio Vaticano

SANTIAGO DE COMPOSTEL·LA.— El perfil del comunicador catòlic i la credibilitat de la ràdio i la televisió catòliques en la promulgació del missatge evangèlic van ser els temes que es van tractar en la quarta trobada de corresponsals del programa espanyol de Ràdio Vaticano i directors d'emissores que connecten amb la ràdio del Papa celebrada del 27 al 29 d'agost. Santiago de Compostel·la va ser la ciutat escollida, i el seu arquebisbe, Mons. Julián Barrio Barrio, va donar la benvinguda als participants i els va encoratjar a tenir sempre present l'Evangeli en la seva tasca professional.

La primera trobada de corresponsals a Bilbao el 1996 va servir perquè els corresponsals es coneguessin i poguessin conviure i intercanviar experiències durant uns dies. L'experiència va ser profitosa, i a partir de llavors s'han anat celebrant cada any en diferents ciutats espanyoles amb la intenció d'aprofundir en els temes de comunicació i reflexionar sobre l'exercici de la professió. «Els objectius de les emissores catòliques», «Un llenguatge nou per a la ràdio», «L'opinió pública en l'Església», i enguany, «Qui parla en nom de l'Església?» han estat els temes que s'han tractat. «La finalitat d'aquestes trobades —en paraules del director del programa espanyol de RV, Guillermo Martín Rodríguez— és que ens ajudem els uns als altres a creure cada dia més en la consciència de la nostra identitat i a assumir amb alegria i serietat la responsabilitat de ser portadors del missatge de Crist, ja que evangelitzar és, en definitiva, la vocació del comunicador catòlic des de la missió que, com a seglar batejat, l'Església li encomana.»

Guillermo Martín Rodríguez va exposar el primer tema de debat sobre l'anunciador del missatge evangèlic. Segons el periodista laic, «tot i que aquesta responsabilitat recau principalment en el Pontífex, bisbes i sacerdots, cada cop més els seglars tenen un camp més ampli d'apostolat». Sobre la figura del comunicador catòlic, Martín opina que «abans que res ha de ser un professional com cal. El fet de ser catòlic s'ha de considerar com un plus, un valor afegit que confereix al seu treball una gran responsabilitat. Ha de ser un home o una dona de vida coherent amb el seu cristianisme, persona de diàleg, de negociació, de conviccions coherents que donin testimoni de la seva força interior, la

exposar que la credibilitat a la ràdio i la televisió catòliques provenen de la seva seriositat, professionalitat i coherència amb els principis evangèlics. La credibilitat també la dona qui escolta, i s'adhereix per tant al contingut de la programació. Es va posar com a exemple l'èxit de Sat 2000, la televisió de la Conferència Episcopal italiana, un mitjà que, malgrat les dificultats, continua sent un punt de referència per a la societat italiana pel que fa a temes religiosos. Guillermo Martín va defensar que l'Església ha de tenir els seus propis mitjans de comunicació dels quals es nodreixin la resta de mitjans: «Primer, perquè ha de tenir una total independència, així com una completa llibertat per fer-los servir a l'hora de difondre els continguts que consideri adients. Així ho afirma el Codi de Dret Canònic i així ho han afirmat en diferents documents conciliaris Pau VI, i en especial Joan Pau II.»

Sat 2000 disposa també d'informatius propis i programes socials, preparats per periodistes veterans, compromesos en l'àmbit eclesial. De moment el handicap que té és que tan sols es pot captar a través d'una antena parabòlica. Segons el director del programa espanyol de RV, l'Església a l'Estat espanyol hauria d'apostar més fortament en aquest àmbit. Suggereix que s'aprofitin les possibilitats de la COPE i que s'estudiï la creació d'una cadena paral·lela a l'actual, amb menys hores de transmissió, a través de la qual s'emetin programes religiosos més freqüents i orgànics. D'aquesta forma, l'emissora

dels bisbes espanyols podria ser més fidel al seu ideari cristià. Martín Rodríguez opina que «la televisió tampoc no ha de caure en sac foradat sinó ser perseguida amb la intenció d'estructurar-la, coordinar l'esforç de les televisions diocesanes com la de Toledo, perquè hi hagi una única televisió amb programes i graells d'alimentació comuna».

Acompanyament espiritual

Una altra de les idees que van sorgir amb força en la trobada és la figura d'un consiliari per als periodistes catòlics que ho desitgin. Félix García Olano, delegat de mitjans de comunicació del bisbat de Bilbao, va defensar que «el periodista que parla en nom de l'Església necessita el suport d'una espiritualitat concreta». Els reptes que es plantegen al comunicador són complexos, i en alguns casos el seu treball pot entrar en contradicció amb els seus principis cristians. Així mateix, es va remarcar també que les universitats catòliques haurien de potenciar els comunicadors que demostrin la seva vàlua professional i els seus valors evangèlics.

Guillermo Martín opina que «l'Església cada cop percep amb una més gran claredat la tasca del periodista catòlic en la transmissió del missatge religiós». Així ho demostra el fet que cada cop hi hagi més seglars com a responsables de mitjans de comunicació d'Església. En ocasions, es poden produir casos de desconfiança entre els bisbes i alguns periodistes o mitjans, un recel justificat segons el director del programa espanyol de RV per «les manipulacions, falses interpretacions i mitges veritats a les quals de vegades es veuen sotmesos els pastors de l'Església».

Glòria Carrizosa Servitje

Guillermo Martín Rodríguez.

seva fe, la seva passió per qui és el Camí, la Veritat i la Vida».

Disposar de mitjans professionals

Juan Díaz Bernardo-Navarro, director de Ràdio Santa Maria de Toledo, va

TINTORERIA BOHIGAS Fundada el 1915

- Neteja i restauració de pells
- Neteja i guarda de catifes
- Especialistes en peces delicades i de cerimònia
- Bugaderia
- Servei d'urgència a domicili
- Articles de ploma i cortines
- Servei a comunitats i hotels a tota la ciutat
- No tanquem al migdia
- Preus assequibles

Tel. 934 290 378 - 933 586 400
c/ Fulton, 24 - c/ Tajo, 47 - Pg. Maragall, 261

ERMEC

DIV. DE RELLOTGERIA I
AUTOMATITZACIÓ

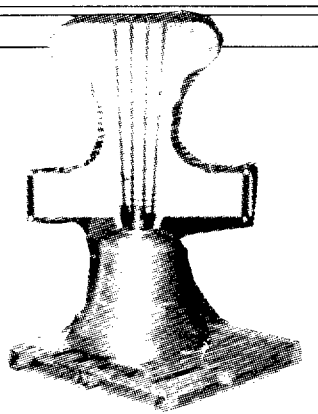
**Experiència,
Tradició i
Tecnologia**

Tots els serveis per al seu campanar:

- Campanes noves
- Soldadura de campanes històriques
- Jous i batalls
- Automatismes
- Relotgeria monumental

Des de la més gran a la més petita, per a nosaltres totes són importants.

Alcalde de Móstoles, 42, baixos - 08025 Barcelona - Tel. 934 501 600
Fax 934 330 885 - ermec@ermec.com — <http://www.ermec.com/campanar>

societat

La veu del metge

L'envelliment natural: la vista cansada o presbícia

Si hi ha alguna cosa que ha vist més món en aquesta vida són els ulls d'una persona gran. I quan a aquests ulls els costa reconèixer les coses petites parlem de tenir la «vista cansada». D'aquesta manera la història de la presbícia comença quan no podem llegir un text de lletres menudes, quan triguem a enfil·lar una agulla o quan no podem reparar els engranatges d'aquell vell rellotge d'antany i ens adonem que ja no hi veiem com abans.

Les revisions oftalmològiques mostren que la pèrdua d'agudes visual per aquest motiu s'inicia entre els 40 i els 45 anys en totes les persones, més tard si s'és miop i abans si s'és hipermetrop. Els símptomes inicials són molt clars: és necessari allunyar-se cada cop més de la lectura i tenir més llum i, si l'esforç és prolongat, les lletres comencen a «ballar».

La causa de la presbícia és una dificul-

tat per enfocar de prop. L'ull s'«acomoda» a la distància de visió mitjançant l'acció dels músculs ciliars que varien la gruixària del cristal·lí. Amb el pas del temps els músculs ciliars perden to i es fan menys potents i el cristal·lí menys flexible. Això fa que la imatge d'un punt proper no es formi correctament a la retina sinó per darrere i per aquest motiu no s'hi pugui veure amb nitidesa.

L'error d'acomodament no és sobtat ni total, sinó que s'inicia amb símptomes mínims fins que hi ha, amb el temps, una diferència de gairebé tres diòptries entre la graduació de la visió propera i llunyana. Habitualment una correcció de graduació s'ha de fer cada dos anys fins a l'edat dels 65 o 70 anys, en què queda estabilitzada.

La presbícia és una condició fisiològica i no patològica, irreversible i que afecta tothom, fins i tot els que no han dut mai

ulleres. És molesta, però no és perillosa. No es pot fer res per prevenir-la i res, incloent-hi exercicis o medicaments, pot guarir-la. L'únic tractament «efectiu» és l'ús de lents correctives.

Tal com s'ha descrit, en la presbícia les imatges properes es projecten per darrere de la retina. Per això la lent correctora haurà de convergir els raigs de llum que entren a l'ull (lent convergent) perquè es formi la imatge correctament sobre la retina.

Algunes persones creuen erròniament que si fan servir ulleres la presbícia avança més ràpidament o que empitjora en començar a utilitzar-les. En realitat el defecte no augmenta, tant si es fan servir lents correctives com si no, però el cervell, en recuperar la visió de precisió pròxima, creurà que la capacitat d'enfocar ha «empitjorat sobtadament». Posposar l'ús d'ulleres no fa que el procés es retardi i obliga l'ull a fer un sobreesforç addicional que, de mica en mica, ja no està disposat a dur a terme.

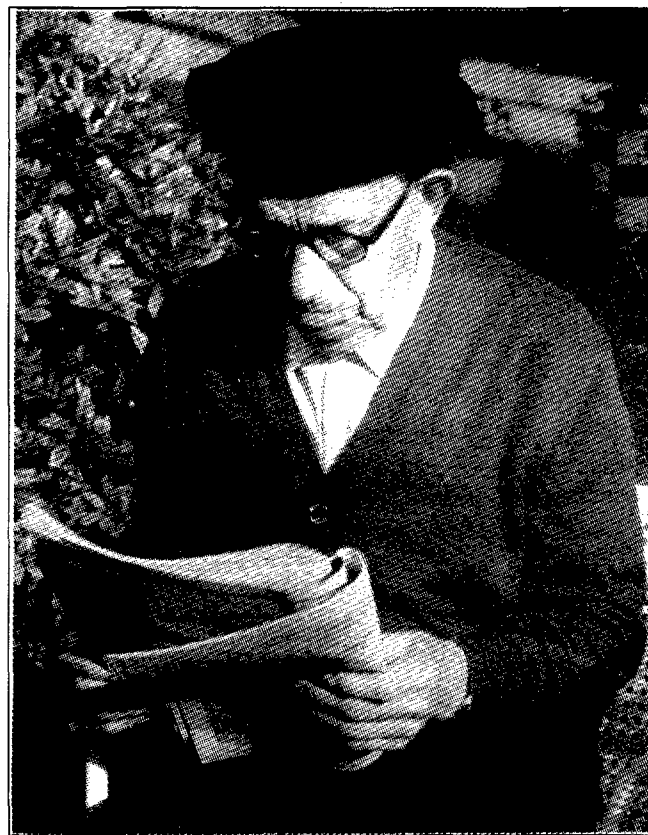
Maneres de compensar la presbícia

Hi ha diferents maneres de compensar la presbícia: ulleres de mitja lluna, ulleres convencionals amb graduació de prop, bifocals, progressives i lents de contacte.

Les ulleres de mitja lluna són les més adients per a aquells que no necessiten graduació de lluny, ja que permeten mirar lliurement per sobre d'elles sense treure-les o abaixar-les. L'inconvenient és que per a moltes persones s'associen a «tenir edat».

Les ulleres senceres convencionals presenten la molèstia que en aixecar la vista es mira a través de la graduació, i es perd la nitidesa. Això no obstant, són molt útils per a treballs que necessiten visió propera durant molt temps amb gran camp de visió.

Les ulleres bifocals permeten una solució parcial del problema, ja que permeten veure de lluny per la part superior i de prop per la inferior. Requereixen una habituació, sobretot per pujar i baixar escales, i tenen certa dificultat per distàncies intermèdies, cosa que obliga a apropar-se.

La falta d'agudes visual per presbícia afecta a partir dels quaranta anys.

Per resoldre el problema de les ulleres bifocals van sorgir les ulleres progressives, que permeten veure nítidament a qualsevol distància variant la inclinació del cap i sense necessitat d'apropar-se. Són molt útils per qui ha de canviar de distància visual contínuament, però la visió lateral (mirar de reüll) és pitjor que amb les bifocals. Per tot això, l'adaptació al seu ús és més difícil que amb les bifocals, però els beneficis finals són més grans. Estèticament també són apreciades perquè, com que no es veu diferenciada la part de la lent dedicada a visió propera, sembla una lent «normal» i no es relaciona amb l'edat. Les noves lents de contacte progressives permeten prescindir de l'ús d'ulleres.

La presbícia no és una malaltia i forma part de l'envelliment natural de l'organisme. A l'antiguitat —i encara avui en alguns països— no es coneixia perquè senzillament les persones no arribaven al'edat corresponent. És raonable que, si durant milers d'anys els humans no han superat els 40 o els 50 anys, l'ull, malgrat ser tan indispensable, no estigui adaptat a la longevitat.

D'altra banda i des d'un punt de vista psicològic, pot ser interessant que, a certa edat, l'ull ens «obligui» a no centrar-nos en els «detalls» i a valorar cada cop més la «visió de conjunt». Això és també, per a alguns, un dels aspectes de la saviesa.

Dr. Ferran L. Tognetta

Membre de la Junta Consultiva de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears

JOVE (noi o noia)...

Disposes de temps?
Vols ajudar els germans més pobres?

Vine amb nosaltres. Participa en el nostre

«PROJECTE INTEGRAL D'HUMANITZACIÓ»

BENEFICÈNCIA - CULTURA I ESPLAI - CATEQUESI

Realitzat al Raval i a Sant Adrià de Besòs, en set locals diferents a totes dues zones deprimides.

ACTIVITATS MÚLTIPLES.

HORARI A ESCOLLIR, DE DILLUNS A DISSABTE, MATÍ O TARDA.
MÍNIM 3 HORES SETMANALS.

PERFIL:

Edat: des dels 18 anys.

Valorem:

Discerniment - Capacitat d'entesa - Creativitat
Disponibilitat - **Motivació i amor als pobres.**

Camps d'actuació: Monitors i esplai d'infants, treballs d'atenció social, ensenyament, reforç escolar, serveis diversos dirigits a l'educació de valors.

L'hora de Déu

Informació: telèfon 932 039 073 (Josep)

Un exjugador d'hoquei sobre patins, ordenat sacerdot

■ Anton Borràs i Cabacés, de 39 anys, va rebre el diaconat el mes de juliol passat

ROMA.— Vint-i-quatre diaques de la prelatura van ser ordenats sacerdots pel bisbe Mons. Javier Echevarría, prelat de l'Opus Dei. Entre els ordenats es trobava l'enginyer industrial Anton Borràs i Cabacés, nascut a Reus fa 39 anys, exjugador del Reus Deportiu en la primera divisió d'hoquei sobre patins. La cerimònia, que es va celebrar el diumenge 12 de setembre, va tenir lloc a la basílica de Sant Eugeni de Roma. Els nous sacerdots, amb una mitjana d'edat de 34 anys, provenen de dotze països (l'Argentina, Costa d'Ivori, els Estats Units, les Filipines, Portugal i Trinitat-Tobago, entre altres).

El 4 de juliol passat Anton Borràs i Cabacés ja havia rebut el diaconat en una solemne celebració presidida pel bisbe Mons. Javier Echevarría, prelat de l'Opus Dei, al santuari de Torreciudad (Osca). A la cerimònia, a la qual van assistir milers de persones, familiars i amics d'Anton Borràs i dels altres vint-i-tres ordenats, va cantar la Coral Oscense.

dos anys. Va fer els estudis fins a cinquè de Batxillerat als Germans de La Salle, «d'on en tinc molts bons records», ha explicat Anton Borràs. Va realitzar sisè de Batxillerat i COU al col·legi Viaró, de Barcelona.

Enginyer industrial

Anton Borràs va estudiar la carrera d'enginyer industrial a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Terrassa i posteriorment va fer les pràctiques de sargent d'Artilleria Antiaèria a Garrapinillos (Saragossa). Va ser el primer director del club juvenil Bauprés, de Barcelona, i durant sis anys ho va ser del col·legi major Pedralbes, adscrit a la Universitat de Barcelona. (C.C.)

Gran aficionat a l'hoquei sobre patins

Anton Borràs, el segon de set germans, va ser alumne dels Germans de La Salle de Reus i és germà de Miquel Borràs, gerent de l'OPA Abertal. És un gran aficionat a l'hoquei sobre patins. Des de petit va jugar al Patín Reus i al Reus Esportiu fins als 21 anys. Durant aquella temporada va participar a la primera divisió i a la categoria de sub-23, on el seu equip va guanyar el campionat

Anton Borràs, amb el número 6, quan jugava a hoquei sobre patins al Reus Deportiu.

Excel·lent experiència pilot de la casa de colònies

VALLFOGONA DE RIUCORB.— Unes quinze famílies van poder gaudir durant el mes d'agost passat, a pensió completa i a un preu molt econòmic, de la casa de colònies de Vallfogona de Riucorb gràcies a la iniciativa de la parròquia de Santa Maria. La bona acceptació que aquesta experiència ha tingut entre el públic potenciarà en el futur aquestes instal·lacions, propietat de l'arquebisbat de Tarragona.

El rector de la parròquia de Santa Maria de Vallfogona de Riucorb, Mn. Josep Moreno, que també és delegat de Pastoral Familiar a la diòcesi de Tarragona, es mostra satisfet «pel resultat d'aquesta primera experiència pilot de la casa de colònies, a partir de la qual s'haurà de consolidar i ampliar el seu període de servei. Totes les famílies que hi han estat han coincidit a afirmar que han compartit uns dies d'excel·lent convivència i han gaudit de l'oportunitat de visitar els voltants, pròdigs en llocs d'interès artístic i racons pintorescos». Mn. Moreno no descarta la possibilitat d'editar una guia per facilitar la visita, a peu o en vehicle, dels nombrosos monuments existents a la zona.

Joan Boronat

SEGONS PLATS

Entrecot al pamesà

Ingredients

Un filet de vedella de 200 g	conyac
25 g de formatge Pamesà	30 g de mantega
2 dl de crema de llet	sal

FORN DE PA - PASTISSERIA

MAGDALENES
SENSE
GLUTEN PER
A CELÍACS

Plaça Trinitat, 14
Mare de Déu de Lorda, 63
Ausona, 89
Bartrina, 52-54
Tel. 933 453 678 - 08033 Barcelona

La claqueta

Amor de mare

«A la meva mare. A totes les mares.» Aquesta és la senzilla però significativa dedicatòria amb la qual el jove director sevillà Benito Zambrano tanca la seva *opera prima* en el terreny del llargmetratge. El cordó umbilical que entreteixeix cadascuna de les escenes de *Solas* és, precisament, l'amor matern. La força lírica que amara les imatges d'aquesta extraordinària pel·lícula brolla directament de la font de l'emoció continguda i adolorida, pura i diàfana, sense els estúpids moralismes maniqueus o els molestos efectes fulletonescos.

La tendresa i la valentia de Rosa (María Galiana), una dona d'edat avançada, de poble i analfabeta, trencarà a poc a poc la fèrria cuirassa que embolcalla la seva filla María (Ana Fernández), de trenta-cinc anys, alcohòlica i emocionalment inestable. Alhora, alleujarà la soledat del seu veí (Carlos Álvarez), un vell esquerp, vidu i xafarder que

comparteix els seus últims dies amb Aquiles, el seu fidel pastor alemany. En la seva visita a la gran ciutat amb motiu de la intervenció quirúrgica del seu marit, Rosa traurà les benes a tots els qui l'envolten i els ensenyarà que l'amor és l'única cosa que els pot ajudar a travessar el llarg túnel de la vida.

Records i frustracions

Ritme pausat, plans llargs, guió sòlid i notable posada en escena. Amb aquests ingredients, Zambrano descriu la soledat sense límits que marca els personatges, tancats sobre si mateixos en els seus records i frustracions, com en un crepuscle íntim d'alba dificultosa. La soledat, però, no és l'únic punt temàtic que sobresurt a *Solas*. La comunicació entre dues generacions de dones i les seves diferents actituds davant la vida («No em posi la seva vida

María Galiana i Carlos Álvarez en una escena del film.

SEGONS PLATS

Forma de preparació

Poseu la mantega en una paella a foc lent i, un cop desfeta, passeu-hi el filet per totes dues bandes, deixeu-lo uns minuts perquè desprengui el suc, i reserveu-lo a part.

A poc a poc afegiu a la paella el formatge ratllat, un raig de conyac i la crema de llet i deixeu que els ingredients s'acoplin entre si, sempre a foc lent.

Quan la salsa s'hagi espessit una mica ja la tindreu a punt per abocar per sobre de la carn i servir-la.

Podeu decorar el filet amb uns grans de pebre i una mica de formatge ratllat pel damunt.

Com que aquest plat té un gust molt suau podeu acompanyar-lo amb patates fregides tallades a trossos grossos.

Nota: La carn de vedella es pot presentar a taula de tres maneres: sagnant, cuïta o molt cuïta. Hem d'estar molt segurs de com agrada la carn als nostres comensals.

com a exemple!», replica malhumorada María a la seva mare en un moment del film), l'esperit de superació, el masclisme, la violència domèstica, la misèria, la droga o l'avortament són altres temes que el realitzador proposa amb explícita sinceritat.

Zambrano ha aconseguit el miracle d'insuflar vida als objectes més senzills i fer-los copartíips subjectius de la trama. D'aquesta manera, el pessebre amb llums multicolors instal·lat a l'interior d'un vell televisor, les plantes que compra Rosa per alegrar la lúgubre llar on viu amb la seva filla —amb les finestres tapades, sense deixar passar ni un filet de llum, són el símbol inequívoc d'un present esmorteït— o el recés d'assossec i reflexió que suposa el balanç de la mare són capaçs, des de la seva aparent insignificança, d'engendrar transformacions prodigioses en l'estat anímic dels personatges.

Mirades i sentiments

Es tracta, en definitiva, d'un exercici modèlic de gramàtica cinematogràfica,

construït a través de les mirades i els sentiments d'uns éssers infeliços que, sense saber-ho ni sospitar-ho, es necessiten, com l'aire que respiren, els uns als altres. L'innegable atractiu d'aquest film es troba sobretot en les sublimes interpretacions del trio protagonista. *Solas*, que es va rodar en tan sols vint-i-nou dies, va obtenir el premi del públic a l'últim Festival de Berlín.

Memorable és l'escena on Rosa demana al seu veí que imiti el raucar de les granotes mentre es renta a la banyera. O aquella altra on la mare intenta mitigar el dolor de les butllofes de les mans de la seva filla mitjançant un aromàtic remei casolà. María oblida les seves intencions d'avortar i finalment tindrà la seva nena. L'omplirà d'afecte i d'amor, una feina molt fàcil de dur a terme, perquè ha tingut la millor de les mestres: la seva mare. Una bella història que interpel·la l'espectador des del més profund del cor.

Miquel Àngel Codina

Títol: *Solas*

Direcció i guió: Benito Zambrano

Fotografia: Tote Trenas

Intèrprets: María Galiana, Ana Fernández, Carlos Álvarez, Antonio Dechent, Paco de Osca, Juan Fernández

Nacionalitat: Espanyola, 1999

cultura

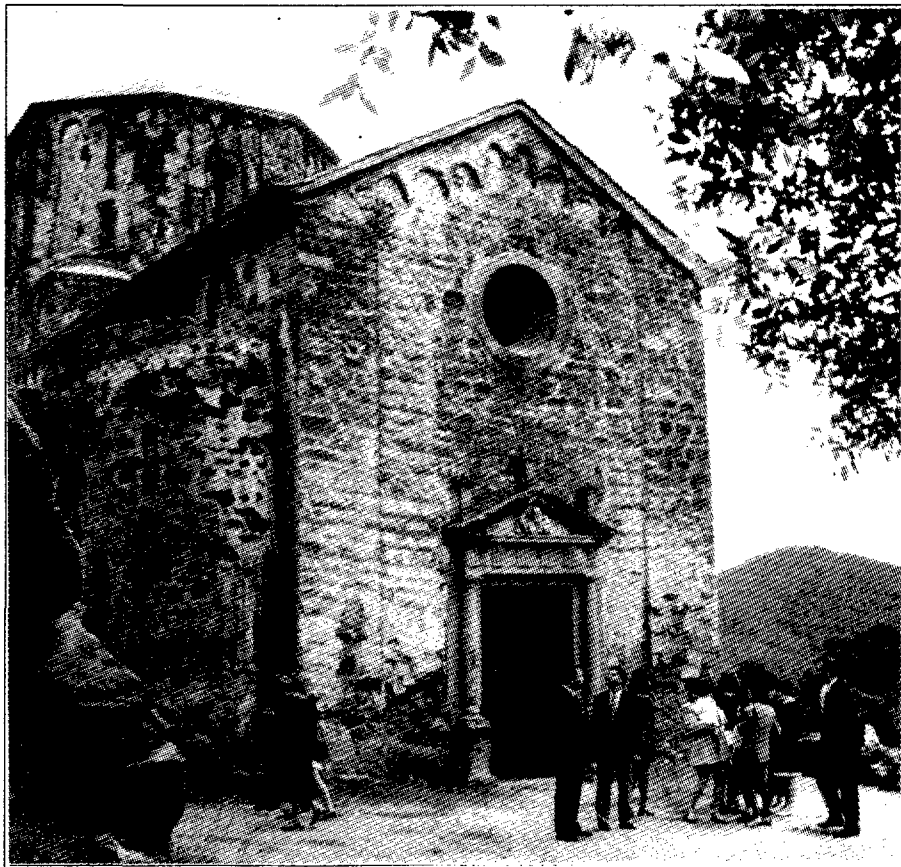
Restauració de l'església de Santa Maria de Cervelló

■ La parròquia de Sant Esteve i l'entitat Segle Nou impulsen els treballs

CERVELLÓ.— L'església romànica de Santa Maria de Cervelló, del segle XI, es troba actualment en una fase de restauració molt avançada. Amb el pas del temps aquesta joia arquitectònica del Baix Llobregat s'havia deteriorat molt. El 1991 un grup d'habitants del poble, preocupats pel futur d'aquestes pedres mil·lenàries, van decidir reunir-se i formar l'entitat Segle Nou, que n'ha promogut la restauració, juntament amb la col·laboració de la parròquia de Sant Esteve, a la qual pertany l'esmentat temple. Des de llavors s'han establert nombrosos contactes amb l'ajuntament del municipi, el bisbat de Barcelona i la Generalitat de Catalunya per tal de fer front a les elevades despeses de la res-

tauració. Diferents tècnics especialitzats han estat consultats perquè els resultats siguin òptims.

El proper 19 de setembre tindrà lloc l'aplec de Santa Maria de Cervelló. Any rere any se celebra aquesta trobada festiva en honor de la copatrona de la localitat, santa Maria de Cervelló. A les 11.00 s'oficiarà una missa solemne a l'església romànica, on es venera la relíquia de la santa barcelonina i mercedària, de la baronia de Cervelló. Posteriorment, es farà la benedicció i el repartiment dels panets. Pel que fa a l'aspecte més lúdic, hi haurà una ballada de sardanes a Can Sala de Baix i es prepararà una paella popular. (C.C.)

Església romànica de Santa Maria de Cervelló.

Formació d'educadors al Tercer Món

BARCELONA.— Els cooperants del Moviment de Centres d'Esplai Cristians (MCEC) de la Fundació Pere Tarrés que van marxar a finals de juliol a la República Dominicana van tornar el 2 de setembre a Barcelona. Aquests vuit joves monitors i monitores de diversos centres del MCEC van participar en el camp de treball que l'organització no governamental local Unió de Juventud Euménica Dominicana (Ujedo) té al poblat de Palavé. La tasca dels cooperants ha consistit en la formació dels educadors d'Ujedo de cara a la millora de les condicions de vida a la zona, una de les més castigades per l'huracà Georges. (C.C.)

Distinció cívica a Mn. Joan Riu

ROSES.— L'Ajuntament de Roses va atorgar recentment la distinció de la dracma de plata de la vila a Mn. Joan Riu i Ferrer, en reconeixement als 25 anys com a rector de la parròquia de Santa Maria. A l'acte van assistir, a més d'un nombre públic, tots els grups que integren la Corporació Municipal. Mn. Riu i Ferrer ha estat guardonat per l'impuls que durant aquest temps ha donat a la comunitat cristiana parroquial de Roses i al servei cívic i social, especialment a favor dels més marginats i menys protegits d'aquesta localitat. (Lluís Plana i Sau)

FILATÈLIA

per Enric Graupera

Sousa Carvalho, compositor

Portugal va dedicar el 1974 una sèrie de segells a compositors il·lustres. Un dels homenatjats va ser João de Sousa Carvalho, músic portuguès del segle XVIII que va perfeccionar la seva educació musical a Roma. En retornar a Lisboa, va ser nomenat mestre de la família reial. Va escriure nombroses obres per al teatre, d'entre les quals cal destacar *Amor industriós*, *Eumene*, *Angèlica* i *Neptú*. També va compondre la música de diverses cantates i va col·laborar en diferents publicacions de l'època.

Tibidabo us invita

Tots els primers Divendres de Mes a participar en la
Missa Expiatòria
 en el Temple del Sagrat Cor de Jesús

CALENDARI DEL CURS 1999-2000

- * 3 de setembre INICI DEL CURS
- * 1 d'octubre
- * 3 de novembre .. OBRA EXPIATÒRIA A FAVOR DELS DIFUNTS
- * 3 de desembre
- * 7 de gener ANY SANT JUBILAR
- * 1 de febrer
- * 3 de març QUARESMA
- * 4 d'abril PASQUA
- * 5 de maig
- * 2 de juny MES DEL SAGRAT COR DE JESÚS
- * 7 de juliol
- * 4 d'agost

PROGRAMACIÓ

- * A les 17,30 hores Des de la Plaça de Lesseps (cantonada Pérez Galdós). Surt un autocar direcció Temple Tibidabo
- * A les 18 hores Rosari, Vespres i Benedicció
- * A les 18,45 hores Silenci i Adoració
- * A les 19 hores Missa d'Expiació
- * A les 19,45 hores Tornada a la Plaça de Lesseps

Us esperem

Una fundació difondrà l'obra de Domènec Fita

GIRONA.— El prolífic artista gironí Domènec Fita ha creat juntament amb la seva dona la Fundació Fita. La seva finalitat és encarregar-se de catalogar, preservar i difondre l'obra d'aquest especialista —entre molts altres àmbits— d'art religiós. Fita presideix la Comissió Diocesana d'Art Sagrat del bisbat de Girona i una de les seves darreres obres és el disseny de la tomba del pare Claret a Vic.

La Fundació Fita és la culminació de cinquanta anys de creació artística ininterrompuda i diversa d'un dels artistes més emblemàtics de Girona. Domènec Fita s'autodefineix com un artista en recerca contínua, una recerca «feta des de la més absoluta llibertat, lluny de tendències i d'imposicions de grups o entitats, la qual cosa ha suposat una lluita solitària i constant».

Les primeres passes de la Fundació Fita consisteixen en la catalogació de les més de vuit mil obres d'aquest artista integral i polifacètic. Domènec Fita no voldria que la seva obra quedés disgregada, ja que afirma que «és un conjunt molt especial amb un estil que no ha estat lligat a cap galeria ni a cap moviment». L'inventari, en què participen amics i historiadors de l'art, revela que hi ha més de 266 sèries de pintures, 201 de dibuix i 85 d'escultura, sense comptar els gravats, les peces de ceràmica, els vitralls i els escrits sobre pensament, art, religió, etc.

La Fundació Fita es va aprovar el mes de maig passat i compta amb la col·laboració de la Diputació de Girona,

la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Girona. La fundació ha nascut amb una primera aportació de 1.174 obres de les més de vuit mil que conformen el volum total de l'obra, valorada en més de 2.500 milions de pessetes.

Aquesta fundació privada serà de caire cultural i els seus objectius són exposar, catalogar, preservar i difondre l'obra de Fita, així com també d'altres artistes contemporanis. S'organitzaran cursos i activitats pedagògiques i també es concediran premis i ajuts.

Una gran part de l'obra de Fita és l'art religiós. Fita confessa que per a ell, «l'art i la religió estan interrelacionats i conflueixen en allò més central, que és estimar». L'art religiós és, doncs, un art que és un servei a una causa. A Fita li agrada parlar d'art integrat, és a dir, aquell que permet sentir l'alegria de veure utilitzada una obra que esdevé un servei als altres. Aquest art integrat sol respondre a peticions que la gent fa a l'artista. El somni de Fita seria completar la Porta dels Apòstols de la catedral de Girona, ja que pensa que seria una bona

Tomba del pare Claret a Vic (disseny de D. Fita i marqueteria de J. Taularia).

manera de retre homenatge als apòstols en el compliment dels 2.000 anys de cristianisme.

Miriam Díez

1939 LA RENAIXENÇA CRISTIANA

Autor: FRANCESC A. PICAS

El llibre recorda que fa seixanta anys que l'Església de Catalunya recuperà la llibertat de predicar l'evangelí al poble, després de trenta mesos de silenci i de persecució religiosa.

El 1939 l'Església deixà de ser clandestina. Els catòlics catalans pogueren obrir i agençar els temples profanats i trossejats, i assistir a missa després de tres anys de forçada absència. Novament es pogueren batejar els infants, enterrar els difunts sota el signe de la Creu i els joves casar-se al peu de l'altar.

El 1939 fou l'any d'acció de gràcies. Jesús Sagramentat retornà als sagraris de les parròquies al cap de tres anys d'exili, i de restar amagat d'ací i d'allà en refugis secrets a cases de pagès i de ciutat.

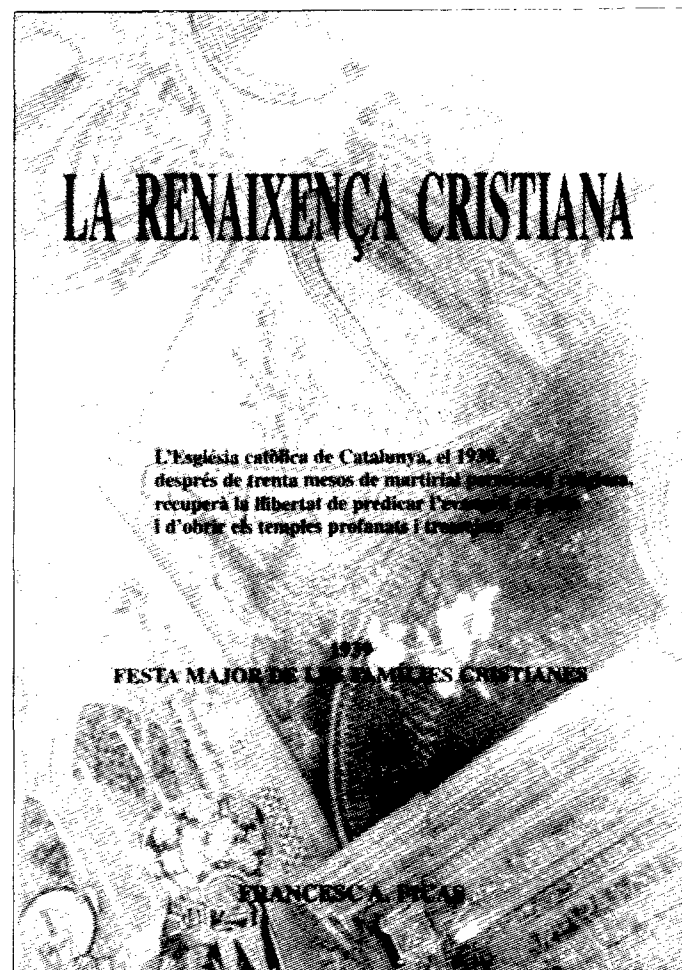
A Catalunya, el 1939, ressonà de nou pels espais el «Crec en un Déu» i el «Virolai» i Sant Jordi i la Mare de Déu de Montserrat tornaren a ser els patrons dels catalans.

Val la pena que els catòlics d'avui recordem aquesta història? *La Renaixença cristiana*, un llibret de 40 pàgines, us en donarà la resposta.

Edició i distribuïdor: LA FORMIGA D'OR

Portal de l'Àngel, 5 - 08002 Barcelona

Telèfon 933 022 431

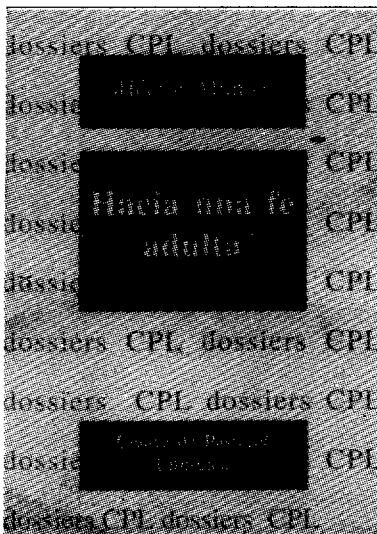

Llibres

Camí de maduresa cristiana

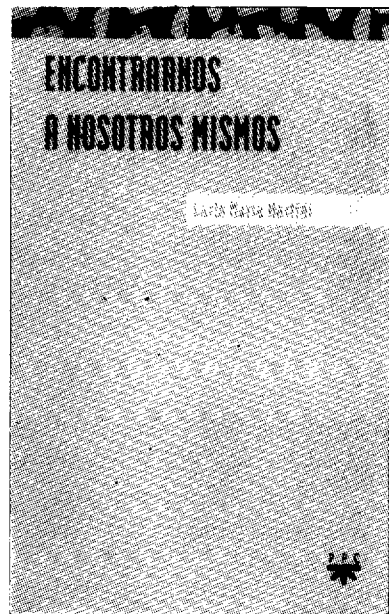
L'objectiu d'aquest llibre és ajudar el lector en el seu procés de creixement cap a la maduresa de la fe. «Així com ens desenvolupem físicament, psicològicament i culturalment, hauríem de créixer en la nostra dimensió espiritual. Si no... cauríem en un raquitisme que no podem acceptar», escriu Héctor Muñoz, dominic argentí, en el pròleg del llibre. L'autor explica que cal seguir un «itinerari espiritual» per obtenir el fruit d'una fe madura. Són quatre etapes: el precatemenat, el catecumenat, el temps d'il·luminació i purificació, i el temps de la mistagògia (introducció de l'iniciat en els misteris). (C.C.)

► **Héctor Muñoz, *Hacia una fe adulta*. Centre de Pastoral Litúrgica, Col·lecció Dossiers CPL, Barcelona 1998, 169 pàg.**

La dimensió interior humana

El cardenal Carlo Maria Martini, arquebisbe de Milà, ens recorda en aquest volum que al llarg de l'any sempre hi ha un temps propici per fer un alto en el camí. Martini ens aporta reflexions sobre diferents temes (l'amor de Déu envers l'ésser humà, l'escolta, la pregària, el pecat, la reconciliació, la conversió i el combat espiritual) que ens ajuden a trobar de nou la passió per les coses i a interpretar-les des de la perspectiva del Misteri de Crist, cercant sense descans el rostre ocult del Pare. (C.C.)

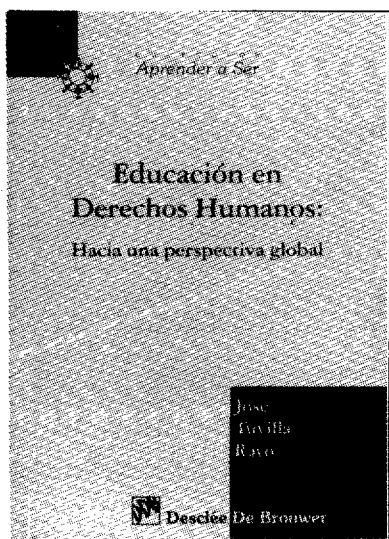

▲ **Carlo Maria Martini, *Encontrarnos a nosotros mismos*. Editorial PPC, Col·lecció Sauce, Madrid 1999, 258 pàg.**

Fonaments de la cultura de la pau

Oferir alguns principis que sostenen la idea de posar l'educació al servei de la humanitat és la finalitat principal d'aquesta obra. A partir d'una presentació general de la situació actual dels drets humans i de les aportacions tant dels organismes internacionals com dels fonaments pedagògics que inspiren el dret humà a la pau, el llibre de Tuvilla Rayo exposa algunes línies d'actuació que permeten portar a la pràctica aquesta educació inspirada en els valors continguts en els drets humans. (C.C.)

◀ **José Tuvilla Rayo, *Educación en derechos humanos: hacia una perspectiva global*. Editorial Desclée De Brouwer, Col·lecció Aprender a Ser, Bilbao 1998, 313 pàg.**

"Els Contes de la Fada Vetakika de Ràdio Estel" ja són a la venda en CD i casset

Els trobareu a les botigues de discos i llibreries especialitzades

El llibre de la setmana

Amistat femenina

María JAÉN,

La promesa

Ed. 62, Barcelona 1999, 134 pàg.

María Jaén és una escriptora sevillana, que ha adoptat el català per fer les seves creacions literàries. El seu pas per la Universitat, amb els títols de Filologia catalana li han permès tenir aquesta llengua com a instrument de creació, i les seves novel·les, que ja són moltes des de la primera (*Amorrada al piló*) publicada el 1986, són d'un bon nivell estètic i estilístic.

La promesa és la crònica de les vicissituds d'una amistat entre dues dones. Una relació que comença a l'adolescència i que culmina a la maduresa. Poques pàgines que recullen una llarga història d'amors i desamors, que reflecteixen el que pot arribar a fer el temps en alguna cosa que semblava tan sòlida i irrompible com són aquests llaços que semblen lligar-se per a una eternitat: l'amor, sigui quin sigui, sempre porta implícit el «per sempre».

Però les convivències i les intimitats no són capaces amb freqüència de tolerar el que mai no s'hauria sospitat que arribaria a passar. I Alicia i Irene —les dues dones amigues— van veure com esclatava una utopia que semblava ben assentada sobre la realitat, i allò que inicialment semblava un somni va acabar en insuportable malson.

María Jaén no ha escrit una novel·la llarga, que podria haver estat un *culebron* interminable. Ha acceptat el repte del suggeriment, i ha volgut jugar amb el que és inesperat. No diré que ho hagi aconseguit, perquè l'anginosa crida després d'un llarg silenci, iniciat per l'aparent fallida de l'amistat, fa sospitar el que se'n explicarà al final.

Però sap jugar amb els sentiments d'una psicologia dubitativa davant de tantes possibilitats de prendre una opció. I sap que una amistat, que va ser tan profunda i autèntica, tindrà sempre totes les oportunitats per a un final feliç, encara que sigui davant del llindar de la desesperança.

És difícil saber reflectir el que és l'evo-

lució d'un procés d'amistat - traïció - rebel·lió - odi - reencontre - reconciliació - amistat. Hi ha alguna cosa certa i misteriosa, que va més enllà d'aquella definició de l'autor clàssic, que parla d'«estimar i no estimar al mateix temps, aquesta és l'autèntica amistat». Perquè a vegades —i és el nucli argumental de *La promesa*— aquest amor «pel mateix» pot ser la causa de la ruptura. Però també és cert que si aquesta amistat és vertadera acaba sent cert que «l'amistat — com la caritat — cobreix multitud de pecats».

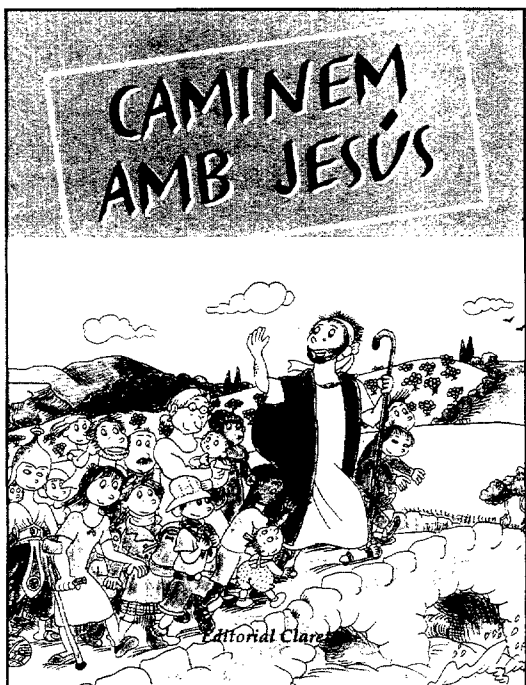
Per això, encara que la novel·la de María Jaén sigui excessivament breu —i a vegades difusa i reiterativa— és malgrat tot un punt de suport per a la reflexió. A la vida hi ha moments que enceguen, i són dolorosos quan arriben a extrems de trasbals. Però també és cert que quan s'escolta

la crida de l'angúnia i el patiment dels altres, es produeix el moment del reencontre i de la purificació. Però si hem de tenir en compte la deslleialtat, també cal pensar que és possible estar alerta perquè aquesta no es produeixi. I és trist que es perdi una cosa tan inestimable com l'estima, la comprensió i l'amor, per moments d'obcecació, per intensos i patètics que siguin.

Cristóbal Sàrrias

Claret

PER A LA CATEQUESI DE PRIMERA COMUNIÓ

Maite Cabié • Jesús Huguet • Ramon Tuneu
Il·lustracions de Pilarín Bayés

Cicle d'iniciació dels infants a la vida cristiana
Quadern del segon any de catequesi

P.V.P. 725 ptes.
Edicions en català i en castellà

Roger de Llúria, 5 • 08010 Barcelona
Tel. 933 010 887 • Fax 933 174 830 • A/e: editorial@claret.es

La sardana i la dansa

Necrològica

El mes d'agost ens ha deixat un amarg record, ja que a la pèrdua de Francesc Pantebre cal afegir la defunció dels compositors Lluís Duran i Lluís Buscarons.

Lluís Duran i Massaguer

Va néixer a Maçanes (la Selva), el 4 de març del 1922. Casa seva era l'hostal del poble i també s'encarregaven de la sala de ball. Aquest ambient va decantar el jove Lluís cap a la música. Va rebre lliçons a Hostalric. Després va continuar els seus estudis a Girona, amb el mestre Civit, i després a Barcelona, amb els mestres Zamacois i Garganta.

Va treballar, entre d'altres, a l'Orquesta Ferrer i a l'Orquesta Pizarro de Barcelona, però a causa de la seva salut es va decantar per la composició.

De caràcter obert i sociable. Va escriure més d'un centenar de sardanes que moltes vegades dedicava a alguna persona o a algun fet transcendent.

Fa poc a Girona li van retre homenatge popular al Teatre Municipal i també l'Obra del Ballet Popular li va concedir un premi especial com a reconeixement de tota la seva tasca. La seva música quedarà en el record de tots els seus amics i admiradors.

Lluís Buscarons i Pastells

Va néixer a Castelló d'Empúries (l'Alt Empordà), el 28 de febrer del 1913. El seu avi, el popular Baldomer Pastells i Ribera, més conegut com l'avi Rau, va inculcar al seu nét la tradició per la música. Li va ensenyar solfeig, flauta i flabiol, amb coneixements que més tard ampliaria amb els mestres Martí Pou, Josep Cirilo, Esteve Pallach i Josep Blanch Reynalt. Als onze anys va ingressar a la cobla infantil Els Rossinyols, i més tard va passar per diferents grups: L'Antiga Pep de Figueres; La Bohèmia que més tard es denominaria Cobla Pau Rossinyol; la cobla Els Montgrins i al 1975 funda i dirigeix la cobla Ciutat de Girona.

Malgrat que és molt difícil aconseguir que una determinada sardana obtingui una popularitat total, ell ho va aconseguir amb la seva sardana *Recordant*. No obstant, això només és una anècdota perquè Lluís Buscarons ha estat un important instrumentista, professor i compositor.

Aquest any, durant el Pubillatge de Manlleu, l'Obra de Ballet Popular li va concedir un premi a la Singularitat Interpretativa, premi a títol pòstum, reconeixent-lo com un dels grans instrumentistes de flabiol de la història de la sardana.

Reposin en pau.

18 i 19 de setembre

Aquest cap de setmana se celebra la Setena Festa de Cultura Popular Catalano-Aragonesa a Les i Bossost, organitzada pel Cercle d'Agermanament Occitano Català (CAOC), a les seves delegacions de Barcelona i Les, juntament amb APOVI (Popular de Viatges). El programa consisteix en una àmplia i diversa convocatòria d'activitats i festes populars a l'escenari natural de la Vall d'Aran: balls de saló, balls populars aranesos, sardanes, màgia, etc. APOVI també organitza una excursió turística amb estada a Viella. Per a més informació de tots els actes, tel. 934 439 970.

Josep Ventura

Pensadors cristians del segle xx (2)

Jean Guitton: diàleg entre catolicisme i pensament actual

Un home d'esperança indestructible. Un teòleg seglar capaç de donar testimoni de Crist a tots els que conversaven amb ell. Un cristià al servei de l'Església catòlica, dels germans separats i de l'home modern.

Jean Guitton és per damunt de tot un testimoni de la fe que ha il·luminat el segle xx amb un pensament exigent, orientat cap a la recerca del sentit vital, que per a ell era Déu.

Teòleg, filòsof i novel·lista

Jean Guitton (1901-1999) va dedicar tota la seva vida a la realització d'una síntesi entre pensament modern i catolicisme. Aconsegueix el diàleg entre els moderns sense fe i els creients amb esperit modern. Aquest propòsit el va dur a terme, amb el bon humor que el caracteritzava, mitjançant un llenguatge clar i fent servir innumerable gèneres literaris: retrats, assajos, crítiques, periodisme, novel·la...

Neix a Saint-Etienne (França). Va estudiar filosofia a la Universitat de París, on es va doctorar. Professor universitari i excel·lent pedagog, es va fer càrrec de la càtedra d'Història de la Filosofia a la Sorbona de París (1955-1968). Va rebre el gran premi de literatura de l'Acadèmia Francesa (1954).

Va ser deixeble d'Henri Bergson, i va mantenir una estreta relació amb Paul Valéry. Era conegut entre els francesos per les converses sobre Déu i la mort que va mantenir amb François Mitterrand als anys vuitanta, i durant els últims anys de vida de l'expresident de la República Francesa. D'aquestes converses neixen les obres *L'absurde et le mystère* (1984) i *Le testament philosophique* (1997), on parla de la seva desaparició futura: «Era ja centenari o ben poc em quedava. No patia, no em sostenia, i apagant-me, pensava. Però, també esperava». I és que J. Guitton transmetia contínuament una gran esperança, la cristiana, a tot aquell que s'hi apropava per conversar.

Autor d'una trentena de llibres, els títols filosòfics, religiosos i literaris abunden en la seva bibliografia. Es va interessar vivament per les relacions entre la filosofia i la fe. Fruit d'això és el seu llibre *El pensamiento moderno y la fe*. D'entre les seves obres més recents tenim: *Le siècle qui s'annonce* (1977), *Une recherche de Dieu* (1977), *Le temps d'une vie* (1980), *Un siècle, une vie* (1988), *Dieu et la science* (1991), *Les pouvoirs mystérieux de la foi* (1993), i *Última verba* (1998).

Un laic al Vaticà II?

Jean Guitton és el primer auditor laic en un concili de l'Església catòlica, con-

Jean Guitton.

cretament en el Concili Vaticà II. Va ser gran amic del papa Montini. Després del Concili (1965), i com a fruit madur de les seves reflexions teològiques, va publicar *La Iglesia y los laicos* i *Diálogos con Pablo VI*.

El seu pensament conciliar se centra en el paper de clergues i laics, en el problema del testimoni cristià d'avui dia i en la preocupació pastoral a l'hora de parlar de Crist al món. A més a més considera que el laicat, com en l'Església primitiva, «ha rebut més que mai la càrrega de la veritat». Per això, afirmarà que «la tasca d'un laic no és transmetre la veritat revelada a la manera d'un sacerdot, sinó que el laic ha d'oferir un testimoni personal, fonamentat sobre la seva pròpia història, sobre la seva pròpia

experiència, sobre la seva pròpia consciència».

Sobre les transformacions litúrgiques postconciliars, el teòleg francès considera que es van dur a terme massa ràpidament. Però, malgrat tot, no s'han alterat els elements essencials. És més, la litúrgia del Concili «concedeix un espai més gran a la llum. La Paraula de Déu s'exposa d'una forma més intel·ligent, més bíblica».

Pera Guitton el Vaticà II també s'obre als germans separats. L'ecumenisme és per excel·lència una obra d'amor. Així, el teòleg francès declararà rotundament: «L'amor no pot tenir dues cares, és invisible com la llum.»

Aquest pensador cristià ens obre els ulls al nou esdevenidor del Concili, que

obliga a una conversió personal. Ja no n'hi ha prou amb recitar el catecisme de memòria, sinó que hem de comprendre el que recitem.

Finalment, quan contemplem els canvis postconciliars en relació amb la nostra època, Guitton creu que «abans, la religió era un costum. Ara s'ha de convertir cada vegada més en una llum».

El catolicisme i el futur de la humanitat

En el seu escrit *Silencio sobre lo esencial* (1987) ens deixa el seu testament teològic. Guitton expressa els seus últims judicis sobre la relació de l'Església amb el món modern. Declara que des del Vaticà II, l'Església ha practicat un silenci caritatiu amb la intenció de fer-se tota per a tots.

Però, indubtablement, ha arribat el moment en què el silenci sobre el que és essencial corre el risc d'assolir el nucli mateix de la fe catòlica; el silenci de la Veritat i les seves relacions amb el canvi, el de la pregària eucarística, el del testimoni històric sobre Jesús, el de l'ecumenisme...

I, com a conseqüència, Guitton planteja el problema del futur de la fe. Al seu judici hem entrat en una època que no es pot comparar amb èpoques anteriors de la història: l'era nuclear, on hi ha amenaçades les existències i les essències. Per això, per poder sobreviure haurà d'escollir entre el progrés espiritual o la mort espiritual. Així, el catolicisme es brinda a la humanitat com la solució al seu destí. El filòsof francès exclamarà: «En el moment confús que anomenem —temps present—, ningú no pot saber el que és cendra i el que és essència... El catolicisme ben comprès (rejuvenit tal com ha fet l'últim concili) presenta a l'era nuclear l'única possibilitat real d'unir les sol·lats i les multituds, de reunir la humanitat sencera, en l'etern amor i en la unitat».

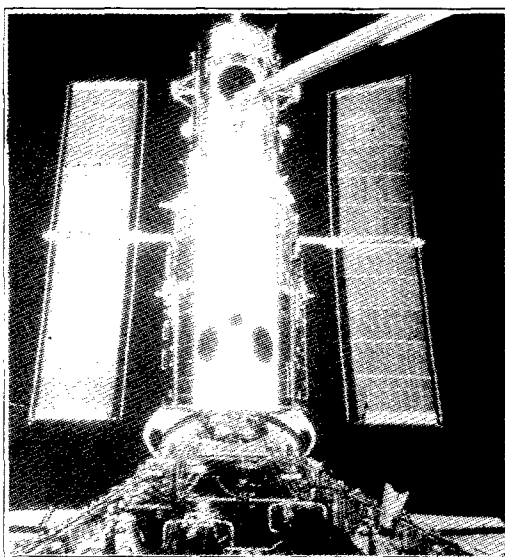
Sens dubte en Jean Guitton trobem un intel·lectual al servei de l'Església i de la humanitat sencera. Un home que va saber donar testimoni de la seva fe en qualsevol ambient, des del diàleg amb la diversitat, promovent un laicat més compromès davant dels signes dels temps.

Joan Manuel Gutiérrez Delgado

Escriptor i humanista
(stein@mixmail.com)

Una nova manera de mesurar les distàncies de les galàxies

És clar per a tothom que si d'un objecte que fa llum se'n sap exactament la lluminositat i es troba lluny de nosaltres, en podem saber la distància mesurant la llum que en rebem amb un fotòmetre adequat. Això es pot aplicar per saber la distància d'una estrella o d'una galàxia sempre que ja en sapiguem la seva lluminositat. L'astrònom americà Edwin Hubble va ser el primer a calcular distàncies de galàxies a la dècada dels anys vint. Per fer-ho va recórrer a la lluminositat de les variables cefeides, que són unes estrelles molt brillants que varien de resplendor cíclicament, augmentant i minvant de llum en un temps determinat (període), que pot ser de només 10 hores fins a més de 60 dies, i de manera que hi ha una correlació entre la llargada del període i la lluminositat intrínseca de l'estel. Mesurant, doncs, amb precisió, el temps del període, se'n sap la brillantor intrínseca i mesurant la llum que ens n'arriba,

El telescopi «Hubble».

en deduirem la distància.

Així s'ha fet durant anys. Però el mètode no serveix per a les galàxies molt llunyanes perquè no hi distingeixen les estrelles ni els millors telescopis. Només mètodes indirectes (tipus de galàxia i corrent cap al roig del seu espectre) en donava la distància aproximada. Doncs bé, un nou mètode s'ha descobert per afinar aquestes medicions: les supernoves del tipus Ia. Són estrelles que fan una explosió que pot arribar a brillar tant com una galàxia sencera. Provenen d'una nana blanca que per l'acreció de matèria d'una companya massiva esclaten sempre en arribar a un punt crític, igual per a totes. Se'n sap, doncs, la llum que emeten i per consegüent segons la que el fotòmetre detecti se'n sabrà la distància. El telescopi *Hubble* ja ha detectat prop d'un centenar d'aquestes explosions en galàxies allunyadíssimes i ha proporcionat la base per saber-ne les distàncies.

Per Francesc Nicolau, professor de la Facultat Eclesiàstica de Filosofia de Catalunya

Actualitats científiques

L'electricitat i els homes que l'han investigada

Per a la vida pràctica és més important trobar aplicacions dels fenòmens elèctrics que no pas esbrinar de què està feta l'electricitat, per molt interès teòric que això pugui tenir. Creiem, doncs, que també serà grat als nostres lectors que expliquem com s'arribà a certs invents actualment de gran ús que s'hi fonamenten. Ja hem parlat dels primers que se'n feren (motor, dinamo, bombeta, ràdio...), però encara n'hi ha d'altres de ben interessants. Començarem per un que va originar un canvi notable en l'estratègia militar i després ha tingut multitud d'usos pacífics.

La gran idea va ser d'un escocès

Es deia Alexander Robert Watson-Watt (1892-1973). Va graduar-se a la universitat de St. Andrews, on hi féu després de professor des del 1912 fins al 1921. Sembla que ja durant aquest seu professorat tingué la primera idea d'aconseguir la reflexió de les ones de la ràdio. Des del 1902 se sabia que hi havia una capa atmosfèrica molt alta que de les ones electromagnètiques, que es feien servir per a la transmissió per ràdio, reflectia les que eren d'una certa longitud més aviat curta. Va ser a Amèrica, a Terranova, que Arthur E. Kennelly (1861-1939) va observar que el missatge radiat per Marconi des d'Anglaterra hi arribava com si hagués seguit la curvatura de la Terra. Com que això no és possible, perquè les ones electromagnètiques es propaguen en línia recta (com la llum), només es podia explicar la qüestió pel fet que a una certa alçada rebotien segons les lleis de la reflexió per haver-se trobat amb una capa ionitzada. Així doncs, els ions poden provocar la reflexió d'aquestes ones. Pocs mesos després, un anglès, Oliver Heaviside (1850-1925), raonava matemàticament que havia d'existir aquesta capa d'ions, com en realitat s'ha pogut comprovar. S'anome-

38 La invenció del radar i aplicacions

na capa de Heaviside, però els americans en diuen de Kennelly-Heaviside. Aquest fet mostrava que la reflexió de les ones hertziànes depèn de la seva longitud. Ones més llargues no es reflecteixen a la capa de Heaviside, i les de la llum, que són més curtes, tampoc. Això va fer rumiar Watson-Watt i va estudiar quines són les que millor són reflectides per aquesta capa. I el 1919 ja havia obtingut una patent d'ona curta, la que més bé es reflectia a la capa de Heaviside i permetia una bona connexió per ràdio fins a molt lluny.

Però el nostre home tenia una altra ambició: trobar una longitud d'ona que es reflectís en obstacles sòlids sense ser llum. De la llum ja sabem que no travessa els sòlids que no siguin transparents. Si es trobés una radiació invisible que fes això seria un bon instrument per detectar objectes llunyans. El principi és molt simple. El mateix que fan servir els ratpenats quan de nit, per no topar amb un obstacle, fan xiscles (que són ultrasons) i segons el temps que triguen a percebre'n l'eco saben a quina distància es troba una paret, per exemple. En el cas present, sabent a quina velocitat es propaguen les ones (com les de la llum, uns 300.000 km/s), si n'enviem perquè xoquin amb un obstacle i siguin reflectides cap al punt de partida, pel temps que triguin entre anar i venir podem saber la distància de l'objecte amb què han topat. Quina longitud d'ona, no lluminosa, pot anar bé per aconseguir això? Són les compreses entre 1 i 300 mil·límetres (ara s'anomenen microones), més curtes que les que es diuen ones curtes de la radiodifusió, que són sempre de més de 3 decímetres. I, encara que

siguin molt més llargues que les de la llum (que van de 3,8 a 7,8 deumil·lèsimes de mil·límetre), per obtenir-les s'han de fer oscil·lacions de freqüència molt alta; entre un i trenta mil milions de vaivens per segon! Watson-Watt va fer proves. Ja ha obtingut un oscil·lador de la freqüència apropiada: el que ara en diem magnetró. I es comença a posar en pràctica la idea el 1925. La cosa no és fàcil. Hi calen aparells molt sofisticats: han de mesurar el temps fins a les mil·lionèsimes de segon, i també la longitud de l'ona reflectida amb una precisió finíssima. No s'aconsegueix que sigui operacional aquest invent fins al 1935. Però finalment són superades totes les dificultats. Des d'aquest moment ja es pot seguir el moviment d'un avió encara que sigui de nit i no s'hi vegi. I no solament la distància a què es trobi sinó també la velocitat que porti, ja que, aplicant el principi de Doppler-Fizeau, se sap que si l'ona reflectida ha variat un xic de longitud l'avió s'acosta o s'allunya segons que hagi minvat o augmentat.

I l'invent va tenir moltes aplicacions

El nom que es posà a l'aparell va ser *Radio detection and ranging* (detecció per ràdio i classificació); el mot *ranging*, que traduïm per classificació, ve de *to range*, que vol dir arreglar, classificar, col·locar en ordre, i s'hi posà per indicar que pot detectar (classificar) la posició i velocitat de l'obstacle amb què ha xocat. Després s'abreujà en R.A.D.A.R. o sigui *radar*, com ara es diu universalment.

La primera aplicació important va ser

a la guerra. L'any 1940 el radar va fer possible que els anglesos detectessin sempre l'arribada dels avions alemanys tant de dia com de nit i encara que hi hagués boira. Sempre es veien sorpresos i podem dir que va ser el radar el vencedor de la batalla d'Anglaterra. Afegim-hi aquí que quan els avions japonesos, el 1941, anaren a atacar la flota americana a Pearl Harbour, el radar també va detectar la seva arribada, però malauradament no se'n hi va fer cas i hi va haver la tragèdia que hom sap.

Ara el radar s'usa en tots els aeroports. Sense ell no seria pas possible controlar el trànsit aeri que hi ha avui dia pertot arreu del món. El fan servir els transatlàntics per detectar icebergs (si el Titanic n'hagués tingut!) o altres vaixells i evitar topar-hi, quan és de nit o no hi ha visibilitat. També és útil per trobar bancs de peixos. La meteorologia el fa servir per prevenir els ciclons o núvols tempestuosos. S'usa en el control del trànsit urbà i en carretera...

I també ha tingut i té utilitat en astronomia. El 1947 ja es calculava la distància Terra-Lluna amb gran precisió. El 1958 s'aconseguí el mateix amb el planeta Venus. Hi calgué, és clar, un radar molt potent, a causa de la gran distància. I el 1963 es va fer el mateix amb Mart. Això ha permès també tenir un coneixement molt precís dels valors dels períodes de rotació d'aquests dos planetes i fins i tot de com és el relleu del planeta Venus que no es pot veure per telescopi perquè tot ell està sempre recobert de núvols.

Watson-Watt va entrar a la Royal Society el 1941 i el 1942 va rebre una condecoració pel seu invent. Va morir a la seva Escòcia natal, a Inverness, el 1973. Del seu invent del 1935 als radars actuals hi ha tanta distància com de l'impremta de Gutenberg a les rotatives d'ara, però hem de dir que el mèrit de l'invent, la primera idea, va ser seva i ben seva. I la humanitat ho ha de reconèixer i li ho ha d'agrair.

RÀDIO

Des de les 02.15 a les 06.00 hores, selecció de música instrumental.
Des de les 06.00 a les 21.00 hores, cada quart d'hora s'emet informació general, de serveis, d'Església i solidaritat i cultural.
Cada dia, comentari de l'Evangeli a les 7.30, 15.30 i 02.00 hores.

Dilluns

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè* (programa informatiu que inclou una tertúlia d'actualitat). Presentat i dirigit per Francesc Rosaura.
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika* (espai infantil).
21.15-22.00 *Cinc Cèntims* (programa d'economia i consum). Presentat i dirigit per Xavier Vilà.
22.00-23.00 *Nit d'Estels* (magazín d'Església i solidaritat). Presentat i dirigit per Montse Girbau.
23.00-00.00 *Planisferi* (anàlisi de l'actualitat del món). Presentat i dirigit per Dani Vilaró.
00.00-02.00 *La Gran Diferència* (selecció musical). A càrrec de Maria Sierra Rodríguez i Albert Murillo.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Dimarts

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Cum Laude* (ensenyament i universitats). Presentat i dirigit per Oriol Freixenet.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Vianants* (tertúlia intergeneracional). Presentat i dirigit per Teresa Pou i Imma Matas.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Dimecres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Planeta Blau* (medi ambient). Presentat i dirigit per Marta Cailà.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Tanca els ulls i fixa-t'hi bé* (música de cinema). Presentat i dirigit per Josep Chavarría i Xavier Cazeneuve.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Dijous

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *Bojos per la Ciència* (ciència i tècnica). Presentat i dirigit per Antoni París.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *De Pares a Fills* (temes al voltant de la família). En preparació.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Divendres

- 08.00-09.00 *El Primer Cafè*
21.00-21.15 *Els Contes de la Fada Vetakika*
21.15-22.00 *On tu em diguis* (proposes culturals per al cap de setmana). Presentat i dirigit per Aure Farran i Oriol Garangou.
22.00-23.00 *Nit d'Estels*
23.00-00.00 *Amb Llum Pròpia* (personatges). Presentat i dirigit per Joan Armengol.
00.00-02.00 *La Gran Diferència*
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Dissabte

- 21.00-22.00 *Pentagrama de quatre* (música catalana). Presentat per Xavier Pujol.
22.00-23.00 *La Tercera Lluna* (magazín d'actualitat musical). Presentat per Joan Albert Lligonya.
23.00-00.30 *Ningú No És Perfecte* (magazín de cinema). Presentat i dirigit per David Serra.
00.30-01.00 *Fila 7* (teatre musical). Presentat per Sergi Corbella.
01.00-01.30 *Cova de Jazz* (música jazz). Presentat per Gemma Abellan.
01.30-02.00 *De nou n'hou* (noves músiques). Presentat per Joan Dalmau.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Diumenge

- 09.00-10.00 *Tot Sardana*. Presentat per Josep Maria Rojo i Josep Maria Palau.
18.45-20.00 *Eucaristia*
21.00-21.30 *La Pròrroga* (resum esportiu). Presentat i dirigit per Xavier Puig.
21.30-22.00 *Des de Nashville* (música country). Presentat per Roger Serra.
22.00-23.00 *Els Noms de la Música* (música clàssica). Presentat per Joan Úbeda i Roger Padollers.
23.00-00.00 *Temps de Paraula* (biblia i teologia).
00.00-00.10 *Moments a mitjanit* (programa de reflexió). Presentat i dirigit per Xavier Morlans.
00.10-00.30 *Missatge en una ampolla* (magazín cristià). Presentat i dirigit per David Ciscar i Miquel Albert Soler.
00.30-01.00 *A tot cor* (música coral). Presentat i dirigit per Joan Casas.
01.00-02.00 *Passió pel cant* (programa musical). Presentat i dirigit per Toni Roig.
02.00-02.15 *Espurna d'Alba, Dietari de Música i Músics*

Desconnexions de Ràdio Estel**Dilluns**

- 09.00 *Informatiu local*
14.00 *Informatiu local*
20.00 *Informatiu local*

Dimarts

- 09.00 *Informatiu local*
14.00 *Informatiu local*
20.00 *Informatiu local*

Dimecres

- 09.00 *Informatiu local*
14.00 *Informatiu local*
20.00 *Informatiu local*

Dijous

- 09.00 *Informatiu local*
14.00 *Informatiu local*
20.00 *Informatiu local*
21.30 *La Taula de l'Evangeli*

Divendres

- 09.00 *Informatiu local*
14.00 *Informatiu local*
20.00 *Informatiu local*

Diumenge

- 08.30 *La Taula de l'Evangeli* (repetició)

* Cada primer de mes publicarem la resta de la programació de les diferents diòcesis.

RÀDIO BARCELONA (OM 666) - Diumenge - De 22.05 a 23.00h. *Objectiu, l'home*: programa de valors humans.

El cas de la setmana; un espai per a la solidaritat; entrevista; suggeriments per viure millor la vida i la «Carta Dominical» de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard Maria Carles (edita i presenta: J.M. Alimbau).

TELEVISIÓ

Diumenge 19

- 08.45 *Tiempo de creer* (programa protestant).
«Seminario de psicología protestante» (comunitat evangèlica).
09.30 *Pueblo de Dios*
«El arte de la fe.»
L'antic Palau Episcopal, un edifici medieval del centre de Girona, acull entre els seus murs el Museu Diocesà. El visitant pot contemplar l'obra d'artistes diversos que van plasmar els misteris de la fe en les seves obres d'art.
10.00 *Últimas preguntas*
«San Ezequiel: a Dios por el cáncer.»
10.25 *Testimonio*
10.30 *Santa Missa*
Amb la participació de la Coral L'Olivera de Castellidans (les Garrigues, bisbat de Lleida), sota la direcció de Maria-Lluïsa Piñero.
(Director i celebrant habitual: Mn. Manuel Valls i Serra; coordinador: Jaume Planas i Pahissa).

Dilluns 20

- 17.15 *Pueblo de Dios*

Dissabte 18

- 09.20 *Signes dels Temps*
«Encara som racistes». Al nostre país no tothom té les mateixes oportunitats.
Quina ha de ser la resposta cristiana a la realitat de la immigració a Catalunya?
Entrevista a Lluís Ferret, rector de Can Anglada de Terrassa.
Entrevista a Llorenç Olivé, advocat de Càritas en qüestions d'immigració.

Altres temes:
—Estiu al Tercer Món. Testimonis.
—Com es viu amb una pensió de només 38.000 ptes. al mes?
—Mn. Ballarín (reflexió sobre l'evangeli) (Presentat per Teresa Pou.)

Signes dels Temps repeteix l'emissió el diumenge, a les 12.00 h del migdia, pel Canal TVC SAT; i el diumenge, a la 1.00 h de la nit, pel Canal 33.

Cada divendres

- 20.30 *Creure avui*: no hi ha programa fins a l'octubre.
Creure avui repeteix l'emissió els dilluns a les 13.30 h.

Cada dijous

- 21.40 *Paraula i vida*
Glosses setmanals de Mons. Lluís Martínez Sistach.
Paraula i vida repeteix l'emissió els divendres a les 14.40 h.

Cada divendres

- 22.30 *Camí de vida*
Recull de notícies i entrevista sobre un tema d'actualitat a càrrec de la Delegació de Mitjans de Comunicació. Presentat per Carles Sánchez.
(El programa es tornarà a emetre a finals de setembre).

CTV (Centre Televisiu Vaticà)

Retransmissió via satèl·lit Canal Digital - Hot Bird 2 - 13° Est - Trasponder 54 - Freqüència 11804 Mhz - Cod. MPEG

SETEMBRE ÉS EL MES CONSAGRAT A SANT MIQUEL ARCÀNGEL

Internet

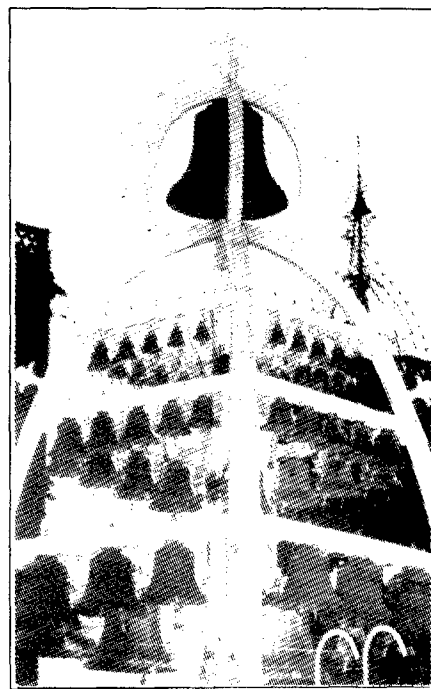
• **GUADALAJARA.**— L'arxidiòcesi mexicana de Guadalajara ha estrenat la seva pàgina web, www.arquidiocesisgdl.org.mx, on es poden consultar els seus documents, les seves institucions, el seu directori, notícies diocesanes, esdeveniments i publicacions. Aral'arxidiòcesi es planteja connectar més de 300 parròquies a la xarxa, amb l'objectiu d'aconseguir una eficàcia més gran en la seva comunicació interna i millorar els serveis eclesiàstics administratius.

Barcelona

• **ALZHEIMER.**— L'Associació de Familiars Alzheimer Barcelona-dele-

gació del Maresme ha preparat una sèrie d'actes amb motiu del Dia Mundial de l'Alzheimer, que se celebra el 21 de setembre. El 18 de setembre, de les 9.00 a les 21.00, informació i sensibilització sobre la malaltia a la plaça Santa Anna de Mataró. El 19, a la plaça de la Constitució d'Òrrius, informació i recaptació de donatius. El 20, a Premià de Mar, xerrada sobre la malaltia. El 21, a les 20.00, conferència-col·loqui a la sala d'actes de la Caixa d'Estalvis Laietana de Mataró (c/ Santa Teresa). Per a més informació: Passeig Cabanellas, 2, 1a - Mataró, tel. 937 963 200.

• **CATEQUESI.**— A partir d'aquest curs, els nens de les diòcesis de Catalunya i les Illes Balears que comencen el camí de la iniciació cristiana utilitzaran el llibre *Amb nosaltres*. Per aquest motiu, els catequistes portaran a terme un procés de preparació amb l'ajuda de la Delegació de Catequesi del bisbat de Barcelona. El curs s'impartirà a Llinars del Vallès, del 20 al 23 de setembre, i a Mollet, del 27 al 30 del mateix mes.

• **CONCERT DE CARILLÓ.**— El 24 de setembre, de 20.30 a 21.30, concert extraordinari «Festes de la Mercè» a càrrec d'Anna Maria Reverté. El repertori està format per peces de música popular catalana. Lloc: Palau de la Generalitat, plaça Sant Jaume, 4 - Barcelona.

• **PROFESSIÓ SOLEMNE.**— El 25 de setembre, a les 17.30, celebració de l'eucaristia i professió solemne de les germanes M. Jacinta Mutio i M. Cristina Ngami, monges carmelites, al monestir de l'Encarnació, c/ Panamà, 12 - Barcelona, tel. 932 037 569.

• **ARXIPRESTAT DE LA SAGRADA FAMÍLIA.**— Curs per a catequistes els dies 27, 28, 29 i 30 de setembre, a les 19.30, a la parròquia de la Mare de Déu del Roser (Gran Via de les Corts Catalanes, 796 - Barcelona) amb Esteve Pujol, psicòleg, i G. Antoni Daufí, claretià.

• **ESCOLA AUDIOVISUAL.**— Durant el nou curs 1999-2000, l'Escola Audiovisual, de la Delegació de Cate-

• **FESTIVITAT DE LA MERCÈ.**— El 23 de setembre, misses a les 18.00, 19.00 i 20.00; el dia 24, a les 10.30, solemne pontifical presidit pel cardenal Ricard M. Carles amb la intervenció de l'Orfeó Gracienc i de l'Orquestra de Cambra Amics dels Clàssics, dirigida per Joan Palet i Ibars. Hi haurà misses a les 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00 (especial per als sords), 19.00 i 20.00. A les 19.45, sant rosari i peticions a la Mare de Déu de la Mercè; del 25 de setembre al 2 d'octubre, a les 19.30, octavari, sant rosari i pregàries de la Mare de Déu de la Mercè, i a les 20.00, missa. Lloc: Basílica de la Mercè, plaça Mercè, 1 - Barcelona.

Encara no tens la teua carpeta?

Catalunya Cristiana
et regala una carpeta
perquè col·leccionis
les receptes
de la tieta Montserrat.

Envia 225 ptes. en segells
de correus, indicant el nom
i el domicili, i te
l'enviarem
a casa, o vine a buscar-la
a les nostres oficines:

Catalunya Cristiana
c/ Puiggarí, 5
08014 Barcelona

Para más información,
tel. 934 905 988

«Observem els altres pobles des del nostre poble;
observem els altres móns des del nostre món.»

極

Fresquito-calorcito: ¡Usa endorfina casera, colega!

Equilibrio y armonía con Tai-chi cada día

太

TAI - TXI ZEN CRISTIÀ

Rincón del Silencio c/ Floridablanca, 133, bajos - 08011 Barcelona
Informació, Tel. 934 562 331

APADRINEU UN NEN/A, AVIA

DIRECTAMENT I A TRAVÉS DE MISSIONERS CATÒLICS DE MÉS DE 40 ORDES RELIGIOSOS, EN 1.100 PROJECTES DE 23 PAÏSOS DEL TERCER MÓN.

QUÈ VOL DIR UN APADRINAMENT?

Per a un nen: aliment cada dia, atenció sanitària dental, roba, l'oportunitat d'anar cada dia a l'escola, i sentir-se estimat per vostè.

Per a la família del nen: instrucció sobre nutrició, higiene, alfabetització, educació en la cura del nen, i formació professional.

Per als missioners/es: rebre amb alegria la vostra col·laboració en la labor humanitària que porten a terme a favor dels pobres, dels humils, dels malalts i necessitats. Per amor, lliurament i servei a l'Evangeli.

NECESSITEN UN PADRÍ! ¿VOLS SER-HO TU?
100 ptes. cada dia poden fer-ho possible

FUNDACIÓ CRISTIANA PER A NENS I GENT GRAN
CFCA/España C/ Real, 21, 2º - 47140 Laguna de Duero (Valladolid)
Tel. 983 54 47 50 - 983 54 52 06 - Fax 983 54 47 50 e-mail: fcpna@ctasa.es

Des del carrer

Jesús Roy és mercedari, capellà de la presó de Wad-Ras i del mòdul de dones de la presó de Brians. Explica que la seva vocació li va sorgir seguint el carisma del seu orde, que històricament ha estat la redempció de captius. Actualment fan una opció per les persones privades de llibertat. Roy explica que «des de fa tretze anys faig la meua missió en centres penitenciaris i també amb dos companys estic en una llar mercedària, que és un pis d'acollida per a nois que surten de la presó o que vénen a passar els permisos penitenciaris. Sobre la seva fe aquest mercedari afirma «és una opció de vida per Jesús de Natzaret que ens ha de portar a viure el seu estil de vida, que és en definitiva viure l'evangeli».

Foto: Maria Puyol

Jesús Roy, mercedari

«En les circumstàncies i les persones vaig veure la crida de Déu»

—Com va començar l'orde?

—Sant Pere Nolasc veu el greu problema social i religiós que era l'esclavitud o captivitat de molts cristians. Davant d'aquesta situació comença a redimir captius i el 10 d'agost del 1218 a la catedral de Barcelona es funda oficialment l'orde de la Mercè, que dedicarà tots els seus esforços a l'alliberament dels cristians en captivitat.

—Quan va decidir fer-se mercedari?

—Ho sóc des del 1978. Vaig entrar al seminari de l'orde a Reus als 12 anys. Als 18 vaig fer l'any de noviciat.

—Era molt jove.

—En tot procés hi ha moments de dubte, però valorant els pros i els contres hi havia més coses a favor. L'ambient, les circumstàncies, les persones et van assenyalant el camí. El carisma dels mercedaris em va atreure i vaig veure que encaixava amb la meua persona el poder-me dedicar als presos i també l'espiritualitat de l'orde basada en el marianisme. En les circumstàncies i en les persones vaig veure la crida de Déu.

—De quina manera es veu aquesta crida?

—No hi ha fórmules, ni se sent una veu. Déu se serveix de mediacions humanes, de la família, dels professors del seminari, dels companys, dels esdeveniments de la vida. Tot això et va il·luminant el camí.

—Què és el més important en la seva feina?

—Escotar i que les persones se sentin acollides per nosaltres. A la presó, que les internes sàpiguin que som allà per escoltar-les i ajudar-les. És la millor manera que sentin l'Església, ja que el voluntariat catòlic i el sacerdot són l'única presència, l'única cara visible de l'Església.

—Quina tasca fa a la presó?

—Vaig a la presó cada tarda, parlo amb les internes i les escolto. Moltes vegades no parlem de Déu directament, però sí implícitament. Elles et parlen dels seus dubtes, dels seus problemes, una noia em va dir: «Pare, resaré al meu Déu.» I jo li vaig contestar: «També és el teu.» La majoria de les vegades les converses

són de temes personals i semblen confessions encara que no faci el sagrament. Els diumenges dono l'eucaristia als dos centres.

—Com s'organitzen a la llar mercedària?

—Al pis som tres mercedaris que vivim totalment amb els nois que han sortit de la presó, mengem plegats, veiem la televisió, parlem. No volem que el pis sigui com una pensió, sinó que cal que sigui una llar on es creï un clima de família. Volem que s'hi sentin bé, que vegin el nostre estil de vida, els nois potser no són creients, però es plantegen que fem això per alguna cosa.

—Quina és la satisfacció més gran que rep?

—Quan una persona que ha estat a la presó s'independitza i troba una feina, estabilitat. També és gratificant compartir la vida amb aquestes persones a la llar i amb les dones que estan a la presó. És un gran do de Déu.

Marta Puyol

Joan Carrera Planas

Bisbe auxiliar de Barcelona

Sortits del Pare (9)

Ens en deslliura, del mal?

«Els assassins maten, els assassins riuen. I Déu sempre calla. Déu calla sempre. Déu no parla. Déu no hi sent. S'ha tapat les orelles?» Són paraules d'un oratori d'Elie Wiesel, del 1982.

Molts segles abans, però des de la fe, l'autor del salm 83 cantava: «Déu meu, no et quedis en silenci / sense dir res, impassible! / ¿No veus com s'avaloten els teus enemics, / com alcen el cap els qui et detesten?» I, avui com ahir, a tots —els qui creiem i els qui acusen— ens perculen els mateixos interrogants: on és Déu quan es multipliquen els accidents, quan neixen infants malformats, quan els huracans i els terratrèmols arrassen i maten, quan la injustícia guanya tantes partides...?

La reacció d'alguns és d'abandonar, per absurda, la idea de la paternitat de Déu i d'abocar-se a les quatre coses de la terra: «Pare nostre que esteu en el cel, / us hi ben podeu quedar. / Pel que fa a nosaltres, romandrem a la terra, / de vegades tan bella, / amb tots els seus misteris de Nova York, / seguits dels misteris de París, / molt més interessants que el de la Trinitat», va escriure el poeta Jacques Prévert.

Molts altres, però, seduïts per Jesús de Natzaret, el fill del fuster, continuem agafats al Parenostre. El diem dia rere dia, passi el que passi. Amb Ell i tal com Ell ens l'ensenya. Això sí, en arribar a la seva darrera petició, *ans deslliureu-nos de qualsevol mal*, de vegades restem una mica pensatius... Fins a quin punt i de quina manera ens en deslliura?

Explicar el problema del mal des de la fe, és a dir, fer-lo compatible amb el Pare que s'ocupa amorosament dels seus fills, és un repte que ha fet, i fa encara, omplir moltes pàgines. Ens és bo d'endinsar-nos-hi, en la mesura que ens sigui possible. Sempre hi trobem clariïcs que ens il·luminen.

Ara bé, res no resulta, fet i fet, tan aclairador —ni, sobretot, tan reconfortant— com contemplar de quina manera el Pare va respondre a aquesta petició, quan li va ser feta pel seu propi fill Jesús, la nit abans que aquest fos executat a la creu. Va ser a l'hort de Getsemaní. Després de confessar als seus tres amics més íntims que sentia a l'ànima una tristor de mort, Jesús pregà així: «Abba, Pare, tot t'és possible; aparta de mi aquesta copa.» Ressona en aquestes paraules l'última súplica del Parenostre. I hi ressonen també les veus de tots els qui, al llarg dels temps, clamàrem per veure'ns lliures del mal... A Ell, tanmateix, l'angoixa del moment no li fa oblidar la primera part del Parenostre. I afegeix tot seguit: «Però que no es faci el que jo vull, sinó el que tu vols» (Mc 15:35).

Quina serà la resposta del Pare?

Ara mateix

Impromptu

Princesa de Barcelona...

Protegiu vostra ciutat. Una ciutat que no fa gaire memòria del devessall de gràcia que vós li heu atorgat, des del dia que fou fundat el vostre orde alliberador de captius. És clar que la vostra gràcia no és res que es palpi o que es vegi a simple vista. Si així fos tindríeu una fornícula a cada cantonada, i la ciutat sempre faria festa... però potser també s'oblidaria del perquè la feia.

Els nostres pares i els nostres avis coneixien, certament, molt més bé la història, i celebrant la vostra diada com a autèntica festa major de la ciutat, us veneraven amb tota la sinceritat de què eren capaços, i també familiarment, com ara, deien: «És el dia de la Mercè!» Però no oblidaven que sou la Mare de Déu de la Mercè, la Mare de Jesús, la que pot intercedir, la que intercedeix, la que atorga el bé que el seu Fill ha posat a les seves mans...

Seguiu protegint-nos, Senyora de la Mercè, Mare de Déu de la Mercè, Princesa de Barcelona, no tingueu en compte els oblidadissos, i els que no saben el perquè de la festa. Només saben que és festa, i amb això en tenen prou.

Oriol Camps